

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת ראה תשפ"ג

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגטאון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

1 צא השלם עליו עבד מן השוק - אומר רבינו יוחנן דרך דוכא דהוא פליא אחוקיה דאמר בפרק
 2 'גט פשוט' (בבא בתרא קסב:) מילאווה קרובים - כשר. ומשמע: ודאק קרובים
 3 כשרים למלוה, ומשמע בא לפני רבינו משולם באחד שכתב טג לאשתו, והחטים עליו שני
 4 עדים, ואחר זמן החטים עליו ער שלישי, והכשירו ומסבא, דהא דארמירין דאין עדי הגט
 5 וחומקין זה בלא זה - ודינן בשנים, או שריוני

6 שלשה יחד, שאין הגט יכול להיות בפתוח - או
 7 תימנו כולם זה בפני זה, אבל כשיטתו נגד
 8 בשנים, ולא היה לו דעת להחיות יחד, כשר
 9 והחטים שלישי - אין נפסל בכך, כיון שנמנע על
 10 ידי הראשונים, ורבינו הם רבינו ראה מאן
 11 דרשב"א ורשב"א דהשלם עליו עבד מן השוק?
 12 משמע שבגד תימנו הראשונים ולא היה צריך
 13 כי אם להשלים, אלא, כיון שכבר הוכשר הגט
 14 על ידי הראשונים - תו לא מפיסל בהשלמת
 15 אחרים על שלא בפני זה, ומיהו בקונטרס פירש:
 16 והסופר העדינים בפנינו, ועדין לא נמסר. משמע
 17 ששכור דרבעין זה בפני זה, ומה שפירש: ועדין לא
 18 נמסר לה - רצתה לומר שהעדינים לא חתמו עדין,
 19 ולחכיב לא נמסר לה, והחומקין כולן זה בפני זה, אך
 20 מה שפירש: שהסופר בפנינו - בחנם פירש, דמה
 21 נלג אם יתיר לו הסופר וכן פירש הרב רבי אלחנן
 22 דנראה לפסלו, דכיון שבא להחיות שלישי -
 23 גילה ברעתו שלא היה טעם שהחית שלישי,
 24 וחתמתו את כלום, כיון שלא חתמו זה בפני זה,
 25 לעיל פא.

26 ושיך לעיל פא. **גוירא** משהם כולבם - פירש
 27 בקונטרס: ויתסמא
 28 למנן קשריו היו עירו מתחלה, ויחישין דלמנו
 29 אמר להו: 'כולבם תומרו' דהרי אחד מהם שלא
 30 חתם, ותימה: מארר ופסלין לו קרדי ששים
 31 'כולבם' - מאווו טעם נפסל קרוב לחתמיו ולא
 32 בתוכו, כדארמירין לעיל בפרק שני (דף יח, ב) דאם
 33 אמר תבעל 'כולבם', למאן אמר שמוס עדים -
 34 נבטא חוק דמון קרוב או פסול - מפול גמטו דמי
 35 לחלק דהבא במקושה, דעדין גשלה - הכשירו
 36 בו אחד קרוב, ולעיל בפרק שני (שם דבור)
 37 המתחיל אמרו הארכת.

הדרן עלך הורק נג

38 **המגורש** אבל בעל מנת מודו ליה - לכאורה
 39 היה ריאה דחוקא בייעל מנת שלא
 40 תינשא מודו ליה דהו שיר, שמוס דהותרה
 41 אצלו בנות, אבל בעל מנת שלא תיבעילי ולא
 42 תינשא - דהי שיר כמו 'חוי' - ולחכיב נקט
 43 בבחינתא בסמוך 'על מנת שלא תינשא' גירא.
 44 דבישאל תינשא ולא תיבעילי - מדה רבי
 45 אליעזר דהוי שיר כמו 'חוי'. וכן משמע קצת,
 46 דהא לקמן פריך ארבי יוסי הגלילי דאמר: ויכן
 47 מצינו אסור להו ומותר להו. במאי? אי בייעל מנת?

הדרן עלך הורק נג

48 **המגורש** אבל בעל מנת מודו ליה - לכאורה
 49 היה ריאה דחוקא בייעל מנת שלא
 50 תינשא מודו ליה דהו שיר, שמוס דהותרה
 51 אצלו בנות, אבל בעל מנת שלא תיבעילי ולא
 52 תינשא - דהי שיר כמו 'חוי' - ולחכיב נקט
 53 בבחינתא בסמוך 'על מנת שלא תינשא' גירא.
 54 דבישאל תינשא ולא תיבעילי - מדה רבי
 55 אליעזר דהוי שיר כמו 'חוי'. וכן משמע קצת,
 56 דהא לקמן פריך ארבי יוסי הגלילי דאמר: ויכן
 57 מצינו אסור להו ומותר להו. במאי? אי בייעל מנת?

58 **המגורש** אבל בעל מנת מודו ליה - לכאורה
 59 היה ריאה דחוקא בייעל מנת שלא
 60 תינשא מודו ליה דהו שיר, שמוס דהותרה
 61 אצלו בנות, אבל בעל מנת שלא תיבעילי ולא
 62 תינשא - דהי שיר כמו 'חוי' - ולחכיב נקט
 63 בבחינתא בסמוך 'על מנת שלא תינשא' גירא.
 64 דבישאל תינשא ולא תיבעילי - מדה רבי
 65 אליעזר דהוי שיר כמו 'חוי'. וכן משמע קצת,
 66 דהא לקמן פריך ארבי יוסי הגלילי דאמר: ויכן
 67 מצינו אסור להו ומותר להו. במאי? אי בייעל מנת?

68 **המגורש** אבל בעל מנת מודו ליה - לכאורה
 69 היה ריאה דחוקא בייעל מנת שלא
 70 תינשא מודו ליה דהו שיר, שמוס דהותרה
 71 אצלו בנות, אבל בעל מנת שלא תיבעילי ולא
 72 תינשא - דהי שיר כמו 'חוי' - ולחכיב נקט
 73 בבחינתא בסמוך 'על מנת שלא תינשא' גירא.
 74 דבישאל תינשא ולא תיבעילי - מדה רבי
 75 אליעזר דהוי שיר כמו 'חוי'. וכן משמע קצת,
 76 דהא לקמן פריך ארבי יוסי הגלילי דאמר: ויכן
 77 מצינו אסור להו ומותר להו. במאי? אי בייעל מנת?

78 **המגורש** אבל בעל מנת מודו ליה - לכאורה
 79 היה ריאה דחוקא בייעל מנת שלא
 80 תינשא מודו ליה דהו שיר, שמוס דהותרה
 81 אצלו בנות, אבל בעל מנת שלא תיבעילי ולא
 82 תינשא - דהי שיר כמו 'חוי' - ולחכיב נקט
 83 בבחינתא בסמוך 'על מנת שלא תינשא' גירא.
 84 דבישאל תינשא ולא תיבעילי - מדה רבי
 85 אליעזר דהוי שיר כמו 'חוי'. וכן משמע קצת,
 86 דהא לקמן פריך ארבי יוסי הגלילי דאמר: ויכן
 87 מצינו אסור להו ומותר להו. במאי? אי בייעל מנת?

88 **המגורש** אבל בעל מנת מודו ליה - לכאורה
 89 היה ריאה דחוקא בייעל מנת שלא
 90 תינשא מודו ליה דהו שיר, שמוס דהותרה
 91 אצלו בנות, אבל בעל מנת שלא תיבעילי ולא
 92 תינשא - דהי שיר כמו 'חוי' - ולחכיב נקט
 93 בבחינתא בסמוך 'על מנת שלא תינשא' גירא.
 94 דבישאל תינשא ולא תיבעילי - מדה רבי
 95 אליעזר דהוי שיר כמו 'חוי'. וכן משמע קצת,
 96 דהא לקמן פריך ארבי יוסי הגלילי דאמר: ויכן
 97 מצינו אסור להו ומותר להו. במאי? אי בייעל מנת?

98 **המגורש** אבל בעל מנת מודו ליה - לכאורה
 99 היה ריאה דחוקא בייעל מנת שלא
 100 תינשא מודו ליה דהו שיר, שמוס דהותרה
 101 אצלו בנות, אבל בעל מנת שלא תיבעילי ולא
 102 תינשא - דהי שיר כמו 'חוי' - ולחכיב נקט
 103 בבחינתא בסמוך 'על מנת שלא תינשא' גירא.
 104 דבישאל תינשא ולא תיבעילי - מדה רבי
 105 אליעזר דהוי שיר כמו 'חוי'. וכן משמע קצת,
 106 דהא לקמן פריך ארבי יוסי הגלילי דאמר: ויכן
 107 מצינו אסור להו ומותר להו. במאי? אי בייעל מנת?

1 דאק מרלג ותני חד - שהורק ומחסר העדים מן הקשרים אחד אחד, בכל דלוגו ודלוגו
 2 שנמנו בשלשלתו לא ודילג אלא אחד מנמני הקשרים, שמע מינה אין קרוב חתם - בין
 3 בתחילה קודם - לבשרים, בין באמצע, בין בסוף, מרילא קבע ליה מקום - לקדחה
 4 במתניח, ושמע מינה - מרלא קבע מקום - שמע מינה דכל גרסי ושררות מקושרים
 5 היוצאין בבית דין להניע על חתמת העדים
 6 לקיימו, מפל תלתא - שהדי דהתימי ביה,
 7 שכירו עדי השוק את חתמת - מקיימין ליה
 8 לטעא, ואפילו כן מפורין, כגון אם יש בו עשרה
 9 עדים, ועדי השוק מכוירין את כתב הראשון
 10 והשלישי הרחמישי, ולא בעינן שכירו אותו
 11 שלשה רופין, דאי סלקא דעתך בעינן רופין
 12 - אמאי לא הוכשרו בו אלא השלמת קרוב
 13 אחד, ומשום דלמא אתי לקיימיה בשני קרובים
 14 וחד כשר, כדארמירין לעיל, ליקבע ליה מקום -
 15 קרוב אחד, בנות בשיר וקרוב ובשר, וחדו וחדתם
 16 בהשרים, בכל שלשה ושלשה ההתומין בו, או
 17 באמצע - כל שלשה ושלשה חתומין וכשר
 18 קרוב אחד, בנות בשיר וקרוב ובשר, וחדו וחדתם
 19 כשר וקרוב ובשר וכן לשלם, או בסוף - כל
 20 שלשה ושלשה יקבע מקומו, ולבשר ביה -
 21 קרובים טובא, ולבא למיחד דלמא אתי
 22 לקיימיה בשני קרובים וחד כשר - דהא לא
 23 משכתב שני קרובין בכל שלשה רופין שבו,
 24 שאין לך בו שנים קרובים שלא היה אפשר שבו,
 25 כשרים גיבהו, אלא מרלא אשבת תקנתא
 26 להשלמת שני קרובים בקביעת מקום - שמע
 27 מינה לא בעינן רופין, הלכך הישינן דלמא
 28 משכתב ליה בקרובין מפורין, בי אתי לבשר
 29 דרבי אמי - מן מקושר שלא הומין לו עדים
 30 למנן קשריו, והסופר העדינים שמוס עדים -
 31 נמסר לה, אמר ליה כי - כגן נסג, כן היה
 32 עקרה של סוגיא זו, ולא שמעתינה, כי אלא
 33 בכיארזה בקונטרס מורי חיי.

1 **דאק מרלג ותני חד חד**, שמע מינה, **אמר אבין? שמע**
 2 **מיהא: האי קרוב חתים אי בעי בין בתחילה בין**
 3 **באמצע בין בסוף, מרילא קבע ליה מקום; ושמע**
 4 **מיהא: מפל תלתא מקיימין ולא בעינן רופין,**
 5 **דאי סלקא דעתך בעינן רופין, ליקבע ליה מקום להאי**
 6 **קרוב בתחילה או באמצע או בסוף, ולבשר ביה**
 7 **טובא. בי אתו לקיימיה דרבי אמי, אמר ליה: צא**
 8 **והשלים עליו עבד מן השוק.**

הדרן עלך הורק

1 **המגורש את אשתו, ואמר לה 'הרי את מותרת**
 2 **לכל אדם אלא לפלוני' - רבי אליעזר**
 3 **מתיר, והקמים אומרין: מיצד ענייה? ויכלנו הימנה,**
 4 **ויחזור ויתננו לה ויאמר לה 'הרי את מותרת לכל**
 5 **אדם'. כתבו בתוכו, אף על פי שהורק וחקו - פסול.**
 6 **גמרא איבעא להו: האי 'אלא', 'חוי' הוא, או**
 7 **'על מנת' הוא? 'חוי' הוא, ו'חוי' הוא דפליגי**
 8 **רבנן עליה דרבי אליעזר, דהא שירי לה בנט, אבל**
 9 **'על מנת' מודו ליה, מיד דהיה אבל תנא דעלמא.**
 10 **או דלמא 'על מנת' הוא, וביעל מנת' הוא דפליגי**
 11 **רבי אליעזר ארבעין, אבל 'שמע' מודו ליה, דהא שיר**
 12 **רבנן? אמר רבינא, תא שמע: כל הבתים ממלאין**
 13 **בנגעים אלא של גוים; אי אכרת בשלמא 'חוי' הוא**
 14 **שפיר, אלא אי אכרת 'על מנת' הוא, על מנת דלא**
 15 **מיפמפו בתי גוים הוא דמיפמפו בתי ישראל, דא מיפמפו**
 16 **בתי גוים לא מממאי בתי ישראל! ועוד, בתי גוים**
 17 **מי מממאי? והתינא: 'ותתינא נגע צרעת בבית ארץ**
 18 **האזרחים' - ארץ אהוזתכם מממאי בנגעים, ואין**
 19 **בתי גוים מממאין בנגעים! אלא שמוע מיהא 'חוי'?**
 20 **הוא, שמע מיהא, מתנינן דלא כי האי תנא; דתינא,**
 21 **אמר רבי יוסי פרבי והדהו: לא נחלקו רבי אליעזר והקמים על המגורש את אשתו ואמר לה**
 22 **'הרי את מותרת לכל אדם חוי מפלוני' - שאינה מגורשת, על מה נחלקו? על המגורש**
 23 **אשתו ואמר לה, 'הרי את מותרת לכל אדם על מנת שלא תינשא לפלוני',**
 24 **שירי**

הדרן עלך הורק נג

24 **משנה תפריש ואמר לה - בשעת מסירה**
 25 **גמרא על מנת הוא - על מנת**
 26 **שלא תינשא לפלוני. אבל בעל מנת**
 27 **מודו - רבנן, דבגט לא שיר, שהתירה במסירת**
 28 **הגט לכל אדם, אלא שהתנה עמה: על מנת**
 29 **שלא תינשא ויהי זה אלא בתנאי בעלמא.**
 30 **אלא על גוים - דמתני: 'אחוזתכם',**
 31 **הא**

29 **אמר רבי יוסי פרבי והדהו: לא נחלקו רבי אליעזר והקמים על המגורש את אשתו ואמר לה**
 30 **'הרי את מותרת לכל אדם חוי מפלוני' - שאינה מגורשת, על מה נחלקו? על המגורש**
 31 **אשתו ואמר לה, 'הרי את מותרת לכל אדם על מנת שלא תינשא לפלוני',**

32 **הי חותרה אצלו בנות, אלא 'חוי'.** ואי בעל מנת שלא תינשא ולא תיבעילי? אמר רבי אליעזר נמי לא ודי שירא - מאי קאמר דהי חותרה אצלו בנות? ועוד, למאי דמוקי לא
 33 בחיך, דארמירא רבי יוסי הגלילי לרבי אליעזר מוחין, לפיכך להו לרבנן דמודו בייעל מנת שלא תינשא ושלא תיבעילי. ללא חותרה אצלו בנות. ומיהו, ריאה לרבינו יוחנן: דאפילו בייעל
 34 מנת שלא תינשא ושלא תיבעילי מודו רבנן דלא ודי שירא, דכיון דאין אסורה אלא בשלש תנאי - היי אצלו חותרה לכל, ולחכיב לא מצי פריך מודו רבי יוסי הגלילי ארבעין, וכי קאמר
 35 'אלימא בעל מנת - הרי חותרה אצלו בנות, הנה מצי למיפוך, שאפילו לא חותרה אצלו בנות. בנות 'על מנת שלא תינשא ולא תיבעילי' דהרי חותרה לכל, כיון דלא אסרה אלא דרך
 36 תנאי, אלא נקט קושיא פשוטה 'על מנת שלא תינשא' גירא תנאי. דאם לא כן, ארמפליי בסמוך בין 'על מנת לחיך' - לפלוני בייעל מנת' גופיה, ועוד, דקאמר 'או דלמא האי
 37 אלא על רבי אבא' אסיר נשואין יבעילה, אפילו הבי לא ודי שיר, אף על גב ד'בדחין' מודו ליה, ובסמוך דקאמר 'מתנינן ותינאן אקומנא בחיך מאי טעמא דרבי
 38 אליעזר, אבל לרבנן אפילו בעל מנת שלא תינשא ולא תיבעילי' - אתי שפיר, דהי חותרה אצלו בנות ומעלמא.

39 **אמר** רבינא תא שמע כל הבתים כי - ומדרגן בריש ודחים (בא.א.) כל הודעים שנחבשו שלא לשמן כשירין, אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה - לא הוה מצי לאיתויי ריאה, ודהתם
 40 שירי לא 'על מנת', ולא 'חוי', ואותו 'אלא' לא היה אלא לשון 'דקי' או 'אביל'.

41 **אמר** רבינא תא שמע כל הבתים כי - ומדרגן בריש ודחים (בא.א.) כל הודעים שנחבשו שלא לשמן כשירין, אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה - לא הוה מצי לאיתויי ריאה, ודהתם
 42 שירי לא 'על מנת', ולא 'חוי', ואותו 'אלא' לא היה אלא לשון 'דקי' או 'אביל'.

43 **אמר** רבינא תא שמע כל הבתים כי - ומדרגן בריש ודחים (בא.א.) כל הודעים שנחבשו שלא לשמן כשירין, אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה - לא הוה מצי לאיתויי ריאה, ודהתם
 44 שירי לא 'על מנת', ולא 'חוי', ואותו 'אלא' לא היה אלא לשון 'דקי' או 'אביל'.

45 **אמר** רבינא תא שמע כל הבתים כי - ומדרגן בריש ודחים (בא.א.) כל הודעים שנחבשו שלא לשמן כשירין, אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה - לא הוה מצי לאיתויי ריאה, ודהתם
 46 שירי לא 'על מנת', ולא 'חוי', ואותו 'אלא' לא היה אלא לשון 'דקי' או 'אביל'.

1 **אף** לשמעון מרו – נראה ד"אף לראובן בני משפא ליה. **ועמדה** ונישאת לה
 2 שנסארה עליו לא נמצא גם בטל – ואם חאמר. ודלא אין נישואין הלין, שהיי אסורה
 3 עליו משום איסור אשת איש, ומאי שנא מדרתיא בתוספאת: – על מנת שלא תנישא לאב
 4 ולאבין – והיי גו, ועל מנת שלא תבעלי לאבא ולאבין – אינו גו. וחשיש שמת תבעל
 5 להם. משמע דבעל מנת שלא תנישא להם – אפילו
 6 נישאת הרי זה גו. והבא אמאי הוה בטלי ושי
 7 לומר: דהבא עמדה ונישאת לאחד מיתת המגרש
 8 קאמר, ובחאי ונזאט עירך לומר לך לקמן גו, אבל
 9 תבעלי לאבא ולאבין – אין חוששין שמת תבעל
 10 להם, משום דאסורה להם. הא לאחד – חוששין
 11 שמת תבעל. אף על גב דאסורה הוה בני משום
 12 אשת איש, מכל מקום חוששין שמת תבעל לו
 13 לאחד מיתת המגרש. והדאי ותוספאת ויש
 14 שלא תחלוץ על התלמוד שלגו, ודא דקמייהו הוה
 15 "על מנת שלא תבעלי לאבא ולאבין" – אינו גו.
 16 וחוששין שמת תבעל להם. היינו כלומר שאם
 17 נראה שתבעל להם – שלא ידא גו, וכו'
 18 להשמיענו דבעל מנת שלא תנישא – כו' – אפילו
 19 נישאת להם הוי גו. אי נמי קא משמע לן דיעל
 20 דרדן שואקין, אלא דרך גוה ונות בעלמא.
 21 **אילימא** בחין לרבי אליעזר מישרא שיי –
 22 ותעמא: כיון דנשאה הוה שוחרתה לו
 23 – בתרוקן לו כל האישות, נפקת אישות של ראשון
 24 לגמרי.

רבא

1 **אף** לשמעון מרו – נראה ד"אף לראובן בני משפא ליה. **ועמדה** ונישאת לה
 2 שנסארה עליו לא נמצא גם בטל – ואם חאמר. ודלא אין נישואין הלין, שהיי אסורה
 3 עליו משום איסור אשת איש, ומאי שנא מדרתיא בתוספאת: – על מנת שלא תנישא לאב
 4 ולאבין – והיי גו, ועל מנת שלא תבעלי לאבא ולאבין – אינו גו. וחשישין שמת תבעל
 5 להם. משמע דבעל מנת שלא תנישא להם – אפילו
 6 נישאת הרי זה גו. והבא אמאי הוה בטלי ושי
 7 לומר: דהבא עמדה ונישאת לאחד מיתת המגרש
 8 קאמר, ובחאי ונזאט עירך לומר לך לקמן גו, אבל
 9 תבעלי לאבא ולאבין – אין חוששין שמת תבעל
 10 להם, משום דאסורה להם. הא לאחד – חוששין
 11 שמת תבעל. אף על גב דאסורה הוה בני משום
 12 אשת איש, מכל מקום חוששין שמת תבעל לו
 13 לאחד מיתת המגרש. והדאי ותוספאת ויש
 14 שלא תחלוץ על התלמוד שלגו, ודא דקמייהו הוה
 15 "על מנת שלא תבעלי לאבא ולאבין" – אינו גו.
 16 וחוששין שמת תבעל להם. היינו כלומר שאם
 17 נראה שתבעל להם – שלא ידא גו, וכו'
 18 להשמיענו דבעל מנת שלא תנישא – כו' – אפילו
 19 נישאת להם הוי גו. אי נמי קא משמע לן דיעל
 20 דרדן שואקין, אלא דרך גוה ונות בעלמא.
 21 **אילימא** בחין לרבי אליעזר מישרא שיי –
 22 ותעמא: כיון דנשאה הוה שוחרתה לו
 23 – בתרוקן לו כל האישות, נפקת אישות של ראשון
 24 לגמרי.

1 וישיך ליה פבגו, מאי דאמר שרא – דהאי "לראובן ושמעון" דהדר אמר לה קודם מסידה
 2 – אף לראובן ושמעון קאמר, ואינו שיהי. או **דלמא** – האי לראובן ושמעון דהדר קאמר
 3 – חזרה היא, שחור והפך פתח. לומר: לראובן ושמעון מני מתירה לבריה ותאסרי על
 4 הבל בני **רבי אבא** אף לשמעון מרו – אמר לה זרזין מראובן ושמעון וחור ואמר אף
 5 לשמעון מיהא אם תימצי לומר הדיא דהור
 6 ואמר "לשמעון", ולא אמר "אף" – דוקא
 7 לשמעון קאמר, הבא מניי כיון דאמר "אף" –
 8 דהיי היתרה שנתנה. דהיי אף לראובן קאמר
 9 ואף על גב דלא הדיבך שמו. או **דלמא** –
 10 לשמעון ולא ודאמר, והיי "אף" – אפילו
 11 עלמא קאי. נענה – תריס קולו. כל עניה
 12 הכותבה בתורה דרמת קול היא. חרי שחלבה ו'
 13 אורי גירשהו. ויבית לאחוי – על ש' אונס
 14 האיש שנסארה עליו בגירושין. עדיק – רבי
 15 מצות יבום. שנסארה להתיבם לו. שאין ה'
 16 בריית – האבדורה בתורה. שלא אמרה תורה
 17 ברייתו העדיק רבי. והתורה. הבורה כני'
 18 לבנה – דחרי אבתי אנדא היה לאיסר על
 19 אונס האיש, לא נמצא גם בטל לנפרע – שחרי
 20 אמר לה על מנת שלא תנישא לפלוני. ונכה –
 21 מן האמצעי, מפורין. שאין זה בריית –
 22 אמרה תורה ברייתו המביא את ישראל ליד
 23 פסול. לא נמצאת אלתנה – אצל כהן זה דהא
 24 לבניה לא אגירשהו. גורשה אצל כל אדם – ועל
 25 ידי עד גירושין שבה אסרה הכתוב עליה.
 26 כדאמרן לעיל. גורשה מאישה לברו אסורה
 27 וכל כותנהו. וקל לומר: דהרי דבריה על חובתה
 28 שאתה למד היינו שלפני מיתת המגרש תוא
 29 אסורה לכל פניו עד אישת שבה. ובא –
 30 איסור גורשה שחור קל, וליתא אבא ומה –
 31 בעלמא. מיניו שנסארה על כהן זה שחרי
 32 אלמנה אצלו, מפני עד גירושין. שבת אשת
 33 שהיא אסורה – אין עין שתאמר אצל מ'
 34 שחוריה אצלו, מפני עד אישת שבה. אין
 35 משיבין את אחיי לאחר מיתת – אם היה קיים
 36 – שמת יחזיר לבטל תשובה. אית ליה פירכא –
 37 בדמפרש ואזל לקמיהו, בריה כסייעתא דבריהא.
 38 אחוי עדיק – כלומר, וכו' וכו' עדיק ממש: הרי
 39 עדיק מאליו בגמרות של הוה. עדיק – משמע
 40 הועשה איסור חייבם. ובמוטו הללו אפן שמוטלי'
 41 עליו ליבמה, שיהא הוא עדיק. בת אחוי לא
 42 ישא – שלא יוכל האב ליבם את בתו. היי'
 43 פירכא – דאמר רבא: כלפולא אי רהי פירכא.
 44 ובמא – מוקי רבי טרפון פלוגתא דרבי אליעזר
 45 ורבנן. אי בחינן מישרא שיי לה רבי אליעזר –
 46 להתיבם לו, מאורש שניסת לאחד ונתקה
 47 מאישה הרשעין לגמרי. אשת איש. מוקי
 48 לה. דכיון דתנאה הוא ולא איתוקים – נמצא גם
 49 בטל לנפרע. וקיימא באיסור אשת איש. היתיה
 50 וכדישי – אסורין לישאל ומותרין להתיבם.
 51 עיות – בתו ואחות. באישות קאפרינן –
 52 נאסרה על ידי קודשין. אשת איש – ומותרת
 53 לבעלה אסורה לכל אדם. הייני פירכא –
 54 דקאמר רבא לעיל. חרי חותרה אצלו בנות –
 55 דהא "על מנת שלא תנישא" הוא דקאמר לה.
 56 וקרינא בת מותרת לכל. אלא בחינן – מוקי רבי
 57 ויסי הגלילי לפלוגתא דרבי אליעזר, דהליב'
 58 פירך ליה. הא שנסארה עליו לגמרי דלנביה לא
 59 איגורשה.

הרי

1 רבא רביני ימי משום זקן אחד סבידא ליה - ואם תאמר: דין רבי יוסי דקאמר רואה
2 אני את דברי רבי אליעזר בן עזריה מדברי כולן, ואית להי פירכי - סבר נמי רבי
3 ינאי משום זקן אחד, אם בן חקיש לרבי יוחנן דפלגי ליעל ארבי ינאי ויש לומר: דאיכא
4 למימר דריוואה אני את דברי רבי אליעזר - לא משום הני פירכי קאמר. ואם תאמר: כיון
5 דרבי אליעזר מקרא ליקן, הנה וקדם מה שבין

6 דבריה דהיגרת הכהונות הוא שני לומר: ומשום
7 דיש להשיב על דבריו - מסתבר לאוקמה קמי טפי
8 כדדרשי רבנן. מזה קודמי הויה הראשונה דלא
9 אנידא ביה כר - אף על גב דלמידי בן כרוחין לא
10 דמו, ודאי בקודמי הויה הראשונה שרי לבולי
11 עלמא, ודקאמי הויה עשה אסורה לקודמי בעל
12 הראשון, מכל מקום חוקש לעיני: הי דכתיב ולא
13 הוי אשת איש ממקרא - הכי נמי בגימא בקודמי
14 הויה עשה אשתו אסורה מופקעת לגמרי מנגז מתיין
15 אשת איש, ולא אהא אנידא בכל הדין
16 [שקיל לעיל עמוד א] מודה רבי אליעזר במגשר
17 כו - תימה. לטאן
18 מודה ולרבנן דפלגי עליה - לא הויה נגז, אית
19 מותרה לשום אדם ואידך כרת ברייתא לא
20 דרשי - הא דרבי יוסי הגלילי דחייב בבבל רבנן
21 דרשי בפרק שני דגיטין (באב) כרת ברייתא,
22 ודבא קאמר דלא דרשי - היינו דרש דלא שרי
23 ליהנות דרשא, אלא לדרשא אחרניא. כל ימי
24 חיובי אש הוה ברייתא כל ימי חיובי פלוני בעל
25 ברייתא - תימה לדבני יעקב: דבפרק קמא דיומא
26 (באב) בני זקן אשה אחרת מתקנין לה מיתי
27 מילתא דרבא אדבא בעינן אחרי, דקאמר: אלא
28 דאמר ליה: על מנת שתמות אית מבכר בו,
29 וקאמר: כי האי נוגזא מני הוי אדאמרי רבא:
30 דהוי זה גיטך על מנת שלא תשתי יין כל ימי חיובי
31 חיובי - אשן זקן וגיטין: כל ימי חיובי - דהוי
32 זה ברייתא, ואין זה דבספיקא, ואל כדכתיב
33 למימר הבא ממקרא, ולא מירבך למה ימי חיובי
34 ושמן התלמך אינו חושש, ומיתי בכל בעל
35 ימי חיובי כדכתיב למימר ממקרא, רחייבך דאין זה
36 ברייתא, דבספיקא, ומיהו, קשה לרבינו יעקב הנה
37 אמאי לא הוי ברייתא כשהיית מנת שתמות אשת
38 מבכר? דמאי שנא מדחי פלוני? דהוי ברייתא
39 דבשביל דהלא אף במיתתה - לא גיטך
40 כיון דהיא פסקה פסקה - דבאב לא קאמר
41 דלא לטאן על שניא, כדאמרין לעיל. דמיכ שבאמר
42 כיון דפסקה פסקה - הנין שבין הויה.

הרי גישה אצלו כונת - גרסין. הרי לא אסרה עליו אלא לעשא. אבל לנות - גורשה
הוא אצלו מיד. והלכך אם ימות בעלה ורואשון נמי שם גירושין עליה אצל זה ועלמית
ומעתה אין כאן קל וחומר, דאיכא למפרך מזה אם נאסרה עליו משום עד גירושין שבה
— שדי אף אצלו היה עליה עד גירושין — תאמר שהאסר על זה אדם בשביל עד
אישות שיש בה אצל זה לבדו ואין עליה שום

6 הרי גרשה אצלו כונת! אלא ב"חזין". ורבי עקיבא,
7 או "חזין" סבידא ליה - ולתיב "חזין", ואי "על מנת"
8 סבידא ליה - ולתיב "על מנת"! - רבי עקיבא שמעי;
9 ליה דאיכא דאמר "חזין" ואיכא דאמר "על מנת";
10 מאן דאמר "חזין" - האי פירבא, ומאן דאמר "על
11 מנת" - האי פירבא. - ומאי פירבא? אי נמיא איסור
12 בהונת שאני - הא רבי אליעזר נמי מאיסור כהונה
13 קא מייית ליה! - רבא, כרבי ינאי משום זקן אחר
14 קא מייית. אחר לון רבי יהושע: אין משיבין את
15 הארי לאחר מיתה. - למימרא, דרבי יהושע קוניה
16 סבידא ליה? והא איהו נמי מופרד קפריה? הכי
17 קאמר דהו: לדידי נמי אית לי פירבא, מהוה בין לדידי
18 בין לרדכו - אין משיבין את הארי לאחר מיתה.
19 ומאי פירבא רבי יהושע? דתינא, אמר רבי יהושע:
20 ממש קודמי הויה שניה לקודמי הויה ראשונה, מה
21 קודמי הויה ראשונה דלא אנידא באניש אחרניא, אף
22 קודמי הויה שניה דלא אנידא באניש אחרניא. נקמא:
23 מודה רבי אליעזר, במגשר אשתו ואמר לה: הרי
24 את מותרת לכל אדם חזין פלוני, והלכה גינאשת
25 אלא מן השוק ונתאמלה או נתגרשה, שמתרת
26 ליה פירבא עילוי. השיב רבי שמעון רבי אליעזר
27 תשובה לרדכי רבי אליעזר: הוה מצינו שזה אומר
28 וזה מותי! - וזא? והרי דבמה, דבעל אומר וקם
29 מתו! - התם יבם הוא קא אסר לה, דאי מבעל הא
30 שריא וקיימא. - הרי גרויב, גוודר אומר וקם מתו!
31 הא אומר רבי יוחנן: אין חכם מתו פלוס אלא
32 בהפרתה. - הרי הפרת תבעל, דאשה גוודרת ובעל
33 מיפר! - התם פרך פתח משמיה דרבא, דאמר
34 בעלה רבי גוודרת. ענה רבי אליעזר בן עזריה ואמר:
35 "בריתות" - דבר הבורח בינו לבניה, הא למדת שאין

הרי גישה אצלו כונת - גרסין. הרי לא אסרה עליו אלא לעשא. אבל לנות - גורשה
הוא אצלו מיד. והלכך אם ימות בעלה ורואשון נמי שם גירושין עליה אצל זה ועלמית
ומעתה אין כאן קל וחומר, דאיכא למפרך מזה אם נאסרה עליו משום עד גירושין שבה
— שדי אף אצלו היה עליה עד גירושין — תאמר שהאסר על זה אדם בשביל עד
אישות שיש בה אצל זה לבדו ואין עליה שום
6 עד אישות אצל שאר כל אדם. אלא בחיין -
7 סבידא ליה לרבי עקיבא מילתיה דרבי אליעזר.
8 ופירבין - לרבי עקיבא. דפרך וכו' חרי פרבי
9 חדא אחרין? וחדא איעל מנת, אי סבידא ליה
10 פלוגתא דרבי אליעזר ורבנן ד"חזין" - נותיה וך
11 מוקי - פירבא. ודאי כתיב: ואי לבת - מוקי
12 לה, ותבייה פירבא קמייתא, ותו לא איכא דאית
13 ליה בחיין - פליגי, דאית דאית לה ב"על מנת"
14 פליגי. האי פירבא - דהי שיהיה זה כחך בו, - דהי
15 ולטא דאית ליה על מנת האי פירבא - דהי
16 שהלכה בו. ומאי פירבא - איכא למפרך
17 אפירכיה דרבי עקיבא בתיירא, דקאמר רבא
18 לעיל: ולבולתי אית לוד פירבא. - אי נמיא איסור
19 בהונת שאני - הואיל ורבך ויהוה בה הכהונת צמת
20 תיירות. חזי רבי אליעזר - דאמר: מותרת לכל
21 אדם וכו' נמי. מאיסור בהונת ליהן על -
22 מגרשה מאישה לבדה, שפסול לכהונה -
23 מהנהם ליפא לעיל, דמדפסלי לכהונה דהי שאני
24 ואף על גב דשדיר. וליף מניה קריאל, ולא אמרין
25 איסור כהונה שאני. כל שכן דמצי למפרך
26 אליבד: וליף מאיסור בהונת לחומרא. ונמא: כי
27 דכתיב רצד גירושיה פוסלה לכהונה אם ימות -
28 היא עד אישותה פוסלה לכל אדם רבא -
29 דאמר לעיל כולדה אית לוד פירבא. כרבי ינאי
30 משום זקן אחד מתי לא - דאמר לעיל טעם
31 דרבי אליעזר מויתויה לאש אחרי, ולא ליקן
32 נאסוריו כהונת. והלכך פרטין לרבי עקיבא
33 ויחא כהונה שאני, ולא חקיש לרבי אליעזר.
34 ויחא אומר נמי פירבא פירבא - לרבי אליעזר
35 לקמן בברייתא. מוקיש קודמי הויה עשה - עד
36 פני שבה בין גירושין לשנאוק. לקודמי הויה
37 ראשונה - לעד פני שויה בה קודם קודשין
38 של ראשון. דהא איתוקש, דכתיב לעיל מניה
39 "והיתה לאש אחרי" - היינו קודשין ראשון.
40 אומר וכו' מתי - גינאיש כהונה הראשון
41 אסרה על זה, וגינאיש שני יתירה לו. דהשתא
42 שפוחת פתח לטורד, בדברים הבאים לו על
43 ידי נדר זה, שאלו ידע מתחילה שכן עתיד
44 להיות - לא היה נדר. נמצא שמתחילתו אנו
45 נדר. והרי הפרת תבעל - שזאת בלא חרסה. על
46 דעת תבעל - על מנת שאם יצאה, ולא -
47 לא היה נדר. ורבנן - כל הך רבנן דלעיל, דלא
48 ליפא מתבא פריכיהו. אין זה ברייתא - שאין
49 מפרין אלא תמות, דעד יום מותה קשהה בו.
50 חיי זה ברייתא - מיד, והיא תקיים התנאי. הוים
51 "א את אשת" - נתן לה נא ואמר לה: הוים לבד
52 יהו גירושין, ולמחר לא יהו גירושין, דשייך
53 בגיטא, דהוה תבעי לרבי אליעזר - דמכשיר
54 שויה. תבעי לרבנן - דפסלי שויה. כיון
55 דפסקי - מניה הוים לגמרי אצל כל אדם.
56 פסקה - לכל אדם לעולם, שוב אינה אשתו
57 עד שיחזור ויקשהה. הלכך, אין תנאי זה כולם.
58 מא

זה פרייתו. ורבנן האי "בריתות" מא עברי ליה? - מיבעי להו לפרתניא: "הרי זה גיטך על
מנת שלא תשתי יין", "על מנת שלא תלכי לבית אבדך לעולם" - אין זה פרייתו, שלשים
יום - הרי זה פרייתו. - ואידך? - מ"ברת פרייתו" נקמא. - ואידך? - "ברת פרייתו" לא
דרשי. אחר רבא: "הרי זה גיטך על מנת שלא תשתי יין כל ימי חיובי" - אין זה פרייתו,
"כל ימי חיובי" - הרי זה פרייתו. מאי שנא "חיי פלוני" - דדלמא מאית ומקיימא ליה
לתינאה? "חיי" דדידה נמי, דלמא מאית ומקיימא ליה לתינאה? אלא אשאי: "כל ימי חיובי"
- אין זה פרייתו, "כל ימי חיובי" או "חיי פלוני" - הרי זה פרייתו. ענה רבי ינאי ורבי מרב
נקמן: "הוים א את אשתי ולחמך את אשתי" - מהו? תבעי לרבי אליעזר, תבעי לרבא
תבעי לרבי אליעזר: עד פאן לא קאמר רבי אליעזר התם - אלא דלמאן דקא שרי - קא
שרי לעולם, אבל הכא לא, או דלמא לא שניא? תבעי לרבנן: עד פאן לא קאמר רבנן התם
- אלא דלא פסקה מניה לגמרי, אבל הכא פון דפסקה - פסקה? בחר דבעיא הרי פשטה:

מסתברא

1 **מסתברא** בין לרבי אליעזר בין לרבנן כיון דפסקה פסוק – פירושה ומגורשת לעולם, ואף
 2 עב לג דלמאי רביעי למימר לרבי אליעזר או דלמא לא שניא, משמע רביעי
 3 למימר דאין קנז ותג לא אלא אתו דהוים, כמו דוחן מפלוני לרא לא אלא מלמטא – מכל מקום
 4 לישנא ד"רספיקה" משמע לגומרי. והא דקאמר לקנז (פ.א.ו.) לעולם לאפקי (מורבא) אמר רב
 5 (נתון) – לאו לאפקי משה, אלא לאפקי משה, אלא פירוש דשטריא
 6 אתיקו; מיומא דןן לעולם, שלא תטעה לומר
 7 שאינה מגורשת אלא אתו יום. **אלא** אמר רב
 8 נתון דבני קאמר – ולא תאמרי דמעיקרא לא אמר
 9 בך ויש לומר: דמעיקרא סבר דאפקי רבנן
 10 קידושין מיטה, וחסדן חסדן בו, שאין רגאל לו
 11 סבירא דבשביל חששא מועטת בו, פיקעו רבנן
 12 קידושין. ו**מגורשה** למחר ומקיים לתנאי –
 13 לדחשה לא שייך שניא אימור שנתחן נתון
 14 במנהגה, ויהא ויגטא לארבי ביתים.

15 **הבא** בירדה קיימא לאגרושי – אף על גב דכין
 16 שאינה יכולה לקיים תנאה דהיא אשת
 17 איש לזה שנשאת לו עשוי – מכל מקום אינה
 18 יכולה לקיים תנאה ולישנא בלא גירושא, ולעולם
 19 זריכהו גם ממפיקא, שניא תקיים תנאה ותנשא גם
 20 לשני על ידי מיתה דראשון, או יגרשה, וקשה
 21 לרבי יודנה דהיא ודאי בירדה לאגרושי, ש
 22 סיכולה לומר "מאס עלי ויפיקן ליתו ולפי
 23 פירוש שני" ורבינו עם ולא סיפיקן ליה – תנא.
 24 ועוד רש"י דקיימא ליה לגרשה, שדריא דאי עליו
 25 באיסור אשת איש, ואם כן מאי קאמר "אטו
 26 בירדה קיימא לאגרושי" – והא דאי פריש בירדה
 27 קיימא לאגרושי ולאגרושי, האדיא אין בידה
 28 שישאנה זה – דחי אתי שפיר, דאי אין אלשן
 29 משמע כן וכן לומר: כיון דמכל מקום יכול הבעל
 30 לדחוחה – לא בירדה קיימא לאגרושי.
 31 **על** מנת שתעלי לקרקע אינו גט – בדבורשת את
 32 העלמים" בסופו (בבא מציעא טז, ד.) גרסינן; אם
 33 נתקיים התנאי – הרי זה גט, ואם לאו – אינו גט.
 34 ותומתה היא, אבל יכול לקיימה עמו, על ידי שם.
 35 קשה לרבי אבהו; דהוה לו למילף מתנאי בני
 36 ובני יראון שכול לקיימו, אבל הכיט של
 37 גט ויכל לקיימו בן הבא, הוה לו למימר דאף על גב
 38 דתנאי בטל – מעשה קיים, בן הכיט דילפינן בפרק
 39 "מצות חליצת" (בבא מציעא ק"ד) דבעינן שיהיה לעשות
 40 על ידי שליחו ויש לומר: דהתם לא לפינן אלא
 41 שמשמשה יכול לעשות על ידי שליח, אבל תנאי
 42 אינו לרשע אם לא יוכל לעשות על ידי שליח, או
 43 אינו יכול לעשות כלל, על גנתו שיהיה לפלוני
 44 ואילו לאבא ולאבין לא ענינן, יש ספרים שדוחו
 45 בביריאה על מנת שלא תבעלי לאבא ולאבין –
 46 אין חוששין שניא תבעל להו. משום דקשיא להו
 47 מאי זיקא ואילו לאבא ולאבין לא עקנינן אבא
 48 ואבין מאן דכר שמייהו מיהו, משום כן אין עריך
 49 ליה. דהיי, דשפיר דייק, מרובין "על מנת שתבעלי
 50 לפלוני" – משמע דזקא לפלוני, ולא חשבי הפלגה
 51 בדברים מנה שיש שם איסור פניה, אבל אבא
 52 ואבין – לא.

1 **מאי קאמר** – דאי "לא יגטא" דקאמר – למאן קאמר? לאוהו מפלוני או לכל אדם; וא
 2 **תינשא** לו – כדפרשנא, שניא אימור נשיהם נותנין במנהגה, ואין קל לעו גידול מזה. ואם
 3 **ניסת לאחר** לא **תנא** – שלא להחוק תנאי וזו, ופשוט תך גיריה לא מפיקין לה – בתמימה
 4 וזא לא איתיקיה התנאי ובעל הגט. הכי גירטא; אלא אמר רב נתון הכי קאמר הרי זה
 5 גיטך על מנת שתנשאי לפלוני הרי זה לא תנשא

6 לו משום גיריה שניא אימור נשיהן נותנין
 7 במנהגה ואם ניסת לו לא תנא – שאין כאן
 8 איסור לא חשש עליו בעלמא, והא לארבי
 9 **תינשא** – והוי גיטא, ודאול ולא אמר "על מנת
 10 שלא תנשאי אלא לפלוני", אלא "על מנת
 11 שתנשאי לפלוני" – סוף סוף הא בעיא לקיימי
 12 תנאה, וכי תינשא **אפשר** דגירטשה – מן השני
 13 הוים, ולמחר תינשא לאוהו מפלוני, תנאי תנאה.
 14 ולאו דפליגי לה **רבי יודנה** ויחוד בפסדית לה –
 15 דלא חישה דלמא לא מקיים, שניא יישן למחר
 16 – והנשא עשבר על נדרה, ורב נתון מאן יישן
 17 הוים – ולמחר יתיקיה תנאו ולא יישן, דאי בעי
 18 מבזיז ומפשיד בסויוה – יעקוב בשור תמיז
 19 בקרן, בירדה קיימא לאגרושי – בתמימה, מפליגי
 20 דוחה אותה, לצערה דברבי אבהו – מתינתין
 21 נמי ירקא – בבבא מציעא ב"שטובור את
 22 תפועלים" (ע"א.א.) **אפשר** דאכלה ולקא – ולכן
 23 תינשא גופיה תנאי קיימ, כלל לאתייבי בשור הוים
 24 – קתני: דלא אמר רבי יודנה כן תינשא, אמר
 25 – דקאמר רבי יודנה כן תינשא, למעושי בשך
 26 חויר – דהכי תנשא ביה גט, דאי אפשר לקיימו
 27 כלל – והכך תנאו בטל, אבל לעבור על דברי
 28 תורה – אפשר לקיימו תינשא, ותלחק על
 29 שבערה, שתבעלי – גרסינן בני פלוני, ובני אבא
 30 ואבין גרסינן: שלא תבעלי, שתבעלי – לו
 31 בנות בן אבא, אנושין שניא נבעלה
 32 להם – כלומר, מותרת לנשא מיד, ואין חוששין
 33 שנתא תבעל ולא ירובת הגט, אבל אמר לה ש
 34 מנת שלא תבעלי לפלוני – אינו גט, אמר
 35 תבעל, לו דומיא ד"על מנת שלא תכלי לבית
 36 אבין לקיימו", ואילו בני אבא ואבין שבעלי
 37 לא קתני – דנדידה תנאה, אלמא לא הוי תנאה.
 38 **לאבין** נישא בו – (משום דלדידה לרבי יודנה
 39 כן תינשא אפילו לא יתיקיה דרי זה גט, אלא
 40 לרבי קשיא, דהא אבא אפילו רבי יודנה כן
 41 תינשא מודה בה, אמר קך רבא – לא דמיא
 42 לבשר חיה, ואילו בני חויר בידה לקיימו
 43 באיסור, שתבעלי לפלוני נמי אפשר –
 44 דנשדחא לאי במנומא, ואם אינו רוצה לבטלה
 45 באיסור – ישאנה ויבעול בהירה, אלא אבא
 46 ואבין – בירדה קיימא; לרבי כלל – דקתני
 47 רבי יודנה כן תנשא, לאתייבי אבא ואבין – דהוי
 48 נמי אי אפשר לקיימו, ביה למעושי בשך חויר –
 49 דאפשר לקיימו הוא.
 50 ולבאי

1 **תנאו קיים**, והיא אי אפשר – **תנאו** בטל, שמעו מניה, איפשיא להו: "הרי זה גיטך על
 2 **מנת** שתאכלי בשך חויר", מהו? **אמר** אבין: היא היא; **אמר** דאכלה דאכלה לקייא.
 3 **לאבין**, "ככלל" – לאתייבי בשך חויר; לרביא, "קוה" – למעושי בשך חויר, מיתביחי: "הרי זה
 4 גיטך על מנת שתבעלי לפלוני", נתקיים התנאי – הרי זה גט, ואם לאו – אינו גט, "על מנת שלא תבעלי לאבא ולאבין"
 5 – אין חוששין שניא נבעלה לקו; ואילו "על מנת שתבעלי לאבא ולאבין" לא קתני; לאבין נישא, לרביא קשיא? – **אמר** קך
 6 רבי: **בשקלא** בשך חויר – אפשר דאכלה ולקא, פלוני – נמי אפשר דמשדחא ביה במנומא, אלא אבא ואבין בירדה קיימא?
 7 נדי דאיהו ענדא איסורא, אבא ואבין מו ענדו איסורא? לרביא, "ככלל" – לאתייבי אבא ואבין, "קוה" – למעושי בשך חויר;
 8 לאבין

ותפוק

1 מן עלוליו ומן ערודי מלאב ומלבתא - נראה לרבינו יצחק דרטיסן איפסא: 'מן ערוד ומן
 2 עלוליו מלאב, ומלבתא ולשון עלילה שייך במלך וערעור גבי שאר כל אדם.
 3 **דושיש** - פירש בקונטרס: רושם סימון ששששששש. זאת ספרים דרטיס 'רושו'
 4 דאינשי, פירוש: שאין עליו מלות. **מן** עלוליו מלאב - כמו דושוש פירוש בשרא באן.
 5 דמוכתב למלכות הוי מקח טעות, כדארמין

1 **לאפוין** מרבעא מניה רבא טרב נחמן הוים אי את אשתי ולפחר חיי את אשתי - מהו,
 2 ופשי ליה כיון דפסקה פסקה. אפילו הכי תקו ולא לעבד הכי, שלא להוציא לנו על
 3 הנה. **מירקא לבדוי** - ר'עו פוסק לעבדו, כאין שום ערער מבכירה. **ופשר עקביר** וכן
 4 **חירוי** - ופירש הפומגל מכל הדרות, כמו 'דעפרט מרבו' (יזמא ג.א.). **ועקביר** - כמו

6 **לאפוין** מרבעא מניה רבא מרב נחמן, **דאמר** 'הוים
 7 **אי את אשתי ולמחר את אשתי**'. 'גופו של ג'ט
 8 **שרורו הרי את פת חורין**, **הרי את לעצמך**'. **אתקין**
 9 **רב התרה בשטר וכינוי דעבדו**: **רבא דגן מוצדק**
 10 **לעבדו, ופטר ופטר מן חרוריו ומן גלגלו ומן ערודי**
 11 **מלכא ומלכתא, ורושם דאינשי לא את עלווה,**
 12 **ומנוקה מכל מום ומן שחין דנפיק עד מטהר חרה**
 13 **ועתיק**. **מאי אסותיה?** **אמר אביו**: **ג'נברא ומתכתא**
 14 **וכבריתא, וחקלא דחמרא, וגזשחא דותא ומנסוק**
 15 **ג'ינשא וישיפי ליה בגדפא דאוזא. משנה שלשה**
 16 **עין פסולין, ואם נשאת - הולך פשר. פתב בכתב**
 17 **דו ואין עליו עדים, יש עליו עדים ואין בו זמן,**
 18 **יש בו זמן ואין בו אלא עד אחר, הרי אלו שלשה**
 19 **עין פסולין, ואם נשאת - הולך פשר. רבי אליעזר**
 20 **אמר: אף על פי שאין עליו עדים אלא שנתנו לה**
 21 **בפני עדים - פשר, וגובה מנכסים משועבדים, שאין**
 22 **העדים חותמים על הטא אלא בפני תיוק העולם.**
 23 **גמרא ותו ל'אף? והא א'פא: ג'ט ישין? ה'תם לא**
 24 **ה'צא, ה'צא תצא. ה'ה'תא ל'מאן דאמר הכא ה'צא,**
 25 **א'לא ל'מאן דאמר הכא לא תצא, מ'אי א'פא ל'מ'ינא,**
 26 **ה'תם ת'ינשא ל'כתחלה, הכא ה'תא ד'עבד. והא א'פא**
 27 **ג'ט בק'ה? ה'תם ת'ולד מ'מור, הכא ה'תלך פ'שר.**
 28 **ה'ה'תא ל'רבי מאיר, דאמר: כל המשנה מ'מ'מ'ב'ע**
 29 **ש'ב'ב'עו ח'כמים ג'ינשין ה'תלך מ'מור, א'לא ל'ר'ג'ן מ'אי**
 30 **א'פא ל'מ'ינא? - ה'תם תצא, הכא לא תצא. ה'ה'תא**
 31 **ל'מאן דאמר הכא לא תצא, א'לא ל'מאן דאמר הכא**
 32 **תצא מ'אי א'פא ל'מ'ינא? - ב'מ'ק'ו'ש'ר ל'א ק'א מ'ינ'י.**
 33 **תצא. והא א'פא: ש'לום מ'לכותו? ה'תם תצא, א'לא**
 34 **ל'מאן דאמר הכא לא תצא, א'לא ל'מאן דאמר הכא**
 35 **ל'מ'ינא? - ה'תם ת'ולד מ'מור, הכא ה'תלך**
 36 **מ'מור, הכא ה'תלך פ'שר. - ה'ה'תא ל'רבי מאיר, א'לא**
 37 **ל'ר'ג'ן מ'אי א'פא ל'מ'ינא? - מ'וקים ל'ה ד'ר'ד'בי מ'איר,**
 38 **ו'ה'תם ה'תלך מ'מור, הכא ה'תלך פ'שר. מ'ינ'נא ד'ר'ש'א**
 39 **ל'מ'עו'פי מ'אי, ומ'ינ'נא ד'ר'ש'א ל'מ'עו'פי מ'אי? מ'ינ'נא**
 40 **ד'ר'ש'א - ל'מ'עו'פי ה'ני ד'א'ר'ג'ן, מ'ינ'נא ד'ר'ש'א - ל'מ'עו'פי**
 41 **ה'א ד'ר'ת'נא: ה'מ'ינ'נא ג'ט מ'פ'ד'ו'ת'י ה'ים, ת'ה'נו ל'ה ו'ל'א א'מר ל'ה "כ'פ'ני נ'ת'ב' ו'כ'פ'ני נ'ת'ב'ם" -**
 42 **ו'ז'מ'י ו'ת'ול'ד מ'מור, ר'בי מ'איר, ו'ח'כמים ומ'ר'ים: א'ין ה'תלך מ'מור, פ'ר'ע'ד ע'ש'ו'ה' ו'פ'ל'ג'ו**
 43 **ה'מ'ינ'נא, ו'ת'ול'ד ו'ת'ה'נו ל'ה כ'פ'ני ש'נ'ים ו'ת'אמר "כ'פ'ני נ'ת'ב' ו'כ'פ'ני נ'ת'ב'ם" "פ'ת'ב' ב'כת'ב' ד'ו**
 44 **ו'א'ין ע'ל'יו ע'דים". א'מר ר'ב: פ'ת'ב' ד'ו ש'נ'נו. א'ה'י'נ'א? א'יל'מ'א א'ר'ש'א - פ'ש'ט'א, פ'ת'ב' ד'ו**
 45 **ת'ה'נו? ו'א'לא א'מ'עו'ת'א, ה'רי יש ע'ל'יו ע'דים? א'לא א'ס'י'פ'א: יש בו זמן ואין בו אלא עד א'חר,**
 46 **ו'רו'קא**

6 (מליכס ב' ו') מתרוב: לא עטרא. ומן ערודי
 7 מלכא ומלכתא - ומתעורר העולך והמלכתא
 8 שלא חטא לדחות מוכתב למלכות ליהודה. שאם
 9 היה מוכתב למלכות - מקוח בטל, כדאמר
 10 בבבא מציעא ב'הושרי' ופ.א. ורושם דאינשי
 11 - רושם - סימן ששששש על העבדים.
 12 כדארמין בבמכת שבת ג.א.א. לא את עליושו
 13 - מאדם אחר חוץ מן המוכר היה. ומניקה מכל
 14 מום - כמו לטעם מוקין. ומקוח בטל. וכן שחין
 15 דנפיק עד מטהר - ומכל שחין שירצא בפניו עד
 16 שתי שנים. ומדיא לטימק מיהי. עד מטהר -
 17 כלשון פרש' טע' שנים. והאי אקד אמרמין
 18 וכתבות ג'ט; מספון בעבדים ליכא - הישי
 19 היכא דובין כושמא, אלא היכא כיון דאחתי -
 20 מקוח בטל. והו' תנשא אלו עליו, ודך דר'תן -
 21 ישן שהולך לו - חורו עד שתי שנים, לפיכך עד
 22 שתי שנים שנתה שמו שאם יצא בו אותו שחין
 23 עד שתי שנים שיהא מקוח בטל, לפי שכבר היה
 24 בו המום היה ולא ראוהו. ג'נברא - ג'נב'ע'ט.
 25 וג'נבר'ל - ומ'ת'ר'ב'א - מפולת סיני כק, שירצא
 26 ממנו במקום שמתיוכן אותו בשעת פירתו מן
 27 הדרים, וקורין לו ק'ג'ול'ין. וב'ג'ר'י'ת'א - ופ'ר'ע'ד
 28 וש'פ'י ל'ה ג'נבר'א ד'אוז'א - וסך אותו בנטיה
 29 עד א'וז'א. **משנה** א'ת'ר'י'ת'א א'ת'ר'י'ת'א כ'פ'ני ח'ול'ד כ'ש' -
 30 תנא לא כרבי מאיר אלא אפ'ר'א ל'ה. דאמר ע'
 31 תימיה כר'י, ולר'בי מאיר ה'ול'ד מ'מור ולמ'אן
 32 ד'וק'י ל'ה ג'מ'ר'א ר'בי מ'איר - איכא ל'מ'ינ'י
 33 ד'כ'ת'ב' ד'ו ב'ג'מ'ר'א ע'ד'ו ע'ד'ו ע'ד'ו ולא כר'בי אלעזר
 34 סבירא ל'ה. דאמר עד מ'ס'ר'ת'א כר'בי - ופ'ר'ע'ד
 35 פ'ל'י ר'ב אלעזר ס'ט'פ'א, אלא כיון ד'כ'ת'ב' ד'
 36 ד'ו - ו'כ'ת'ב' ת'וק'ן ק'ר'ינ'א ג'ט, ואף על פי -
 37 ד'ל'כ'ט' עד מ'ס'ר'ת'א - כ'ש'ר מ'ד'ר'ו'ח'י'ת'א, ומ'ה'ו'
 38 ר'בנן פ'ס'ל'ת'ו ולט'ט'א ח'י'א ל'א'ב'ש'ו'ר'י' כ'ת'ב'ת' סופ'ר
 39 ה'ל'כ'ן, א'ל'א א'ת'ש'א, ואם ניטת - ה'ול'ד כ'ש' -
 40 ו'רו'ק'א כ'ת'ב' ד'ו, א'ב'ל כ'ת'ב' סופ'ר א'ז'ו'ש ע'ס - פ'ר'ע'ד -
 41 ה'ול'ד מ'מור. וכן - ת'ה'ת'נ'א ד'ר'ב'נן, מ'שום ב'ת'
 42 א'ח'ו'ת'ו, כ'ד'א'ר'מ'י'ן ב'פ'ר'ק'א ק'מ'ט' (ג'ש"ן ז'ב). ה'ל'כ'ן
 43 ה'ול'ד כ'ש' ו'ל'ש'ת'י'ת'א. **ג'מ'ר'א** ותו ל'כ'ס' -
 44 איכא למאן דאמר: אכתב ידו קאי, אפילו הכי
 45 אשמעינן לכתחלה לא. וירשא אשמעינן
 46 דאפילו אין בו עד, אם ניטת - ה'ול'ד כ'ש'
 47 ואיכא למאן דאמר: אכתב ידו קאי, ואפילו
 48 שני ה'ול'ד כ'ש' - ד'סופ'ר היה ליה במקום עד
 49 שני. ר'ב אלעזר אמר אף על פי שאין עליו
 50 עדים - ואינו כ'ת'ב' ד'ו. א'יל'א ש'נ'נ'ו ל'ה כ'פ'ני
 51 עדים כ'ש' - ל'ע'ש'א ל'כ'ת'ח'ל'ה. ת'יו'ק'ן ת'עו'ל'ם -
 52 ש'מ'א י'מ'ו'ת' ע'ד'ו מ'ס'ר'ת'א, ו'ב'א ה'ב'ע'ל ו'ע'ר'ש'
 53 ל'ז'מ'א ל'א ד'ר'ש'ת'י'ת'א. **ג'מ'ר'א** ותו ל'כ'ס' -
 54 פ'ס'ול'ין ל'כ'ת'ח'ל'ה ה'ול'ד כ'ש'ר; ו'ה'א'י'ב'א כ'ש' י'ש'
 55 ו'ד'א'ר'מ'י'ן ל'ע'ל'ל ב'ג'מ'ר'א: א'ם ניטת כל טע'ת'א,
 56 **ה'כ'א תצא** - ר'ב ר'ע'ל'י פ'ל'י' ב'ה ל'ק'פ'ן כ'ש'ט'נ'נ'א.
 57 **ח'ת'ם** - א'מ'ר'י'ן ב'ג'מ'ר'א: א'ם ת'ג'ר'ש'א ת'נ'ש'א

1 לממור דהא לא שכחא.
 2 **שלשה** ג'טין פסולין - עלעל ג'טין כ'ש'ר'י.
 3 ומה שפירש בקונטרס דרך משנה לא
 4 כרבי אלעזר ולא כרבי מאיר - אין נראה, דאיכא
 5 בגמרא דמוקי לה כרבי מאיר.
 6 **מוקי** להדיא כרבי מאיר - נראה ודא ג'טין
 7 'ז'ה'ר'א' - ד'א'ר'מ'י'נ'ת'ן כ'ש'ר'י.
 8 **מ'ינ'נ'א** ד'ס'פ'א ל'מ'עו'פי ה'א ת'נ'ת'י'ת'א ר'ב - כל
 9 מ'ש'ו'ת' מ'פ'י'ק מ'ח'ד' מ'י'ט'ט'א - מ'מ'ינ'נ'א ד'ר'ש'א,
 10 ד'ו'ך ב'ר'י'ת'א - מ'מ'ינ'נ'א ד'ס'פ'א, ו'א'ש'מ'ע'י'ן
 11 ו'מ'ד'ר'ת'ת'א ה'א, ו'ר'ב'נ'י י'ק'ח א'מ'ר'ו ד'ךך ב'ר'י'ת'א
 12 א'י'ט'ר'י'ב'א ע'י'ט'ט'א ל'ח'ד'ו, ל'פ'י ש'פ'י ת'ק'נ'ה א'פ'ילו
 13 ל'ר'בי מ'איר, א'פ'ילו ל'כ'ת'ח'ל'ה ל'ע'ש'א, ש'כ'ח'ל ל'ע'ל'ו
 14 ה'י'מ'נ'ה ל'י'ת'נ'ו ל'ק'ו'ד'ס נ'ש'ו'ת'א. **א'מ'ר** ר'ב כ'ת'ב'
 15 ד'ע'י'נ'ת'ו כ'ש'ר - ד'וק'א כ'ת'ב' ד'ו'ר'ע'ל, א'ב'ל כ'ת'ב' סופ'ר
 16 וע'ד - ל'א, א'פ'ילו כ'ס'פ'ר'א מ'ו'ת'ב'ה, כ'ס'ד'ר'א ל'ה
 17 ל'ח'ת'ב' ד'ת'מ'ם סופ'ר ש'נ'י'ת', כ'ד'פ'ר'ש' בקונטרס. ור'בינו
 18 ג'ט'נ'ב'א ג'ר'י'ת'א: ד'וק'א כ'ת'ב' י'ד'ו וע'ד ה'וא ד'פ'ס'ול, ו'אם
 19 נ'ש'א'ת' - ה'ול'ד כ'ש'ר. א'ב'ל כ'ת'ב' סופ'ר וע'ד -
 20 ת'י'נ'ש'א ל'כ'ת'ח'ל'ה, ו'ש'מ'ו'ל'א א'מ'ר' א'פ'ילו כ'ת'
 21 סופ'ר וע'ד ד'וק'א ב'ר'י'ע'ב'ד כ'ש'ר. ו'ת'ה'נ'ן כ'ת'ב' סופ'ר
 22 וע'ד כ'ש'ר; ו'מ'ש'נ'י' ח'ת'ם כ'ס'פ'ר מ'ו'ת'ב'ה, ו'ג'ר'י'ת'א ו'
 23 א'י'נ'ה כ'ש'ום ס'פ'ר. וע'ד יש ל'מ'ר: ל'ר'ב'ב' כ'ת'ב' סופ'ר
 24 מ'ו'ת'ב'ה וע'ד כ'ש'ר ל'כ'ת'ח'ל'ה, א'ב'ל כ'ס'פ'ר ש'א'ני
 25 מ'ו'ת'ב'ה וע'ד - פ'ס'ול א'פ'ילו ב'ר'י'ע'ב'ד.
 26 י'ש

1 **לאפוין** מרבעא מניה רבא טרב נחמן הוים אי את אשתי ולפחר חיי את אשתי - מהו,
 2 ופשי ליה כיון דפסקה פסקה. אפילו הכי תקו ולא לעבד הכי, שלא להוציא לנו על
 3 הנה. **מירקא לבדוי** - ר'עו פוסק לעבדו, כאין שום ערער מבכירה. **ופשר עקביר** וכן
 4 **חירוי** - ופירש הפומגל מכל הדרות, כמו 'דעפרט מרבו' (יזמא ג.א.). **ועקביר** - כמו
 5 'עטרא', שטר חלוקה, ד'ק' הבמות לא סדר
 6 (מליכס ב' ו') מתרוב: לא עטרא. ומן ערודי
 7 מלכא ומלכתא - ומתעורר העולך והמלכתא
 8 שלא חטא לדחות מוכתב למלכות ליהודה. שאם
 9 היה מוכתב למלכות - מקוח בטל, כדאמר
 10 בבבא מציעא ב'הושרי' ופ.א. ורושם דאינשי
 11 - רושם - סימן ששששש על העבדים.
 12 כדארמין בבמכת שבת ג.א.א. לא את עליושו
 13 - מאדם אחר חוץ מן המוכר היה. ומניקה מכל
 14 מום - כמו לטעם מוקין. ומקוח בטל. וכן שחין
 15 דנפיק עד מטהר - ומכל שחין שירצא בפניו עד
 16 שתי שנים. ומדיא לטימק מיהי. עד מטהר -
 17 כלשון פרש' טע' שנים. והאי אקד אמרמין
 18 וכתבות ג'ט; מספון בעבדים ליכא - הישי
 19 היכא דובין כושמא, אלא היכא כיון דאחתי -
 20 מקוח בטל. והו' תנשא אלו עליו, ודך דר'תן -
 21 ישן שהולך לו - חורו עד שתי שנים, לפיכך עד
 22 שתי שנים שנתה שמו שאם יצא בו אותו שחין
 23 עד שתי שנים שיהא מקוח בטל, לפי שכבר היה
 24 בו המום היה ולא ראוהו. ג'נברא - ג'נב'ע'ט.
 25 וג'נבר'ל - ומ'ת'ר'ב'א - מפולת סיני כק, שירצא
 26 ממנו במקום שמתיוכן אותו בשעת פירתו מן
 27 הדרים, וקורין לו ק'ג'ול'ין. וב'ג'ר'י'ת'א - ופ'ר'ע'ד
 28 וש'פ'י ל'ה ג'נבר'א ד'אוז'א - וסך אותו בנטיה
 29 עד א'וז'א. **משנה** א'ת'ר'י'ת'א א'ת'ר'י'ת'א כ'פ'ני ח'ול'ד כ'ש' -
 30 תנא לא כרבי מאיר אלא אפ'ר'א ל'ה. דאמר ע'
 31 תימיה כר'י, ולר'בי מאיר ה'ול'ד מ'מור ולמ'אן
 32 ד'וק'י ל'ה ג'מ'ר'א ר'בי מ'איר - איכא ל'מ'ינ'י
 33 ד'כ'ת'ב' ד'ו ב'ג'מ'ר'א ע'ד'ו ע'ד'ו ע'ד'ו ולא כר'בי אלעזר
 34 סבירא ל'ה. דאמר עד מ'ס'ר'ת'א כר'בי - ופ'ר'ע'ד
 35 פ'ל'י ר'ב אלעזר ס'ט'פ'א, אלא כיון ד'כ'ת'ב' ד'
 36 ד'ו - ו'כ'ת'ב' ת'וק'ן ק'ר'ינ'א ג'ט, ואף על פי -
 37 ד'ל'כ'ט' עד מ'ס'ר'ת'א - כ'ש'ר מ'ד'ר'ו'ח'י'ת'א, ומ'ה'ו'
 38 ר'בנן פ'ס'ל'ת'ו ולט'ט'א ח'י'א ל'א'ב'ש'ו'ר'י' כ'ת'ב'ת' סופ'ר
 39 ה'ל'כ'ן, א'ל'א א'ת'ש'א, ואם ניטת - ה'ול'ד כ'ש' -
 40 ו'רו'ק'א כ'ת'ב' ד'ו, א'ב'ל כ'ת'ב' סופ'ר א'ז'ו'ש ע'ס - פ'ר'ע'ד -
 41 ה'ול'ד מ'מור. וכן - ת'ה'ת'נ'א ד'ר'ב'נן, מ'שום ב'ת'
 42 א'ח'ו'ת'ו, כ'ד'א'ר'מ'י'ן ב'פ'ר'ק'א ק'מ'ט' (ג'ש"ן ז'ב). ה'ל'כ'ן
 43 ה'ול'ד כ'ש' ו'ל'ש'ת'י'ת'א. **ג'מ'ר'א** ותו ל'כ'ס' -
 44 איכא למאן דאמר: אכתב ידו קאי, אפילו הכי
 45 אשמעינן לכתחלה לא. וירשא אשמעינן
 46 דאפילו אין בו עד, אם ניטת - ה'ול'ד כ'ש'
 47 ואיכא למאן דאמר: אכתב ידו קאי, ואפילו
 48 שני ה'ול'ד כ'ש' - ד'סופ'ר היה ליה במקום עד
 49 שני. ר'ב אלעזר אמר אף על פי שאין עליו
 50 עדים - ואינו כ'ת'ב' ד'ו. א'יל'א ש'נ'נ'ו ל'ה כ'פ'ני
 51 עדים כ'ש' - ל'ע'ש'א ל'כ'ת'ח'ל'ה. ת'יו'ק'ן ת'עו'ל'ם -
 52 ש'מ'א י'מ'ו'ת' ע'ד'ו מ'ס'ר'ת'א, ו'ב'א ה'ב'ע'ל ו'ע'ר'ש'
 53 ל'ז'מ'א ל'א ד'ר'ש'ת'י'ת'א. **ג'מ'ר'א** ותו ל'כ'ס' -
 54 פ'ס'ול'ין ל'כ'ת'ח'ל'ה ה'ול'ד כ'ש'ר; ו'ה'א'י'ב'א כ'ש' י'ש'
 55 ו'ד'א'ר'מ'י'ן ל'ע'ל'ל ב'ג'מ'ר'א: א'ם ניטת כל טע'ת'א,
 56 **ה'כ'א תצא** - ר'ב ר'ע'ל'י פ'ל'י' ב'ה ל'ק'פ'ן כ'ש'ט'נ'נ'א.
 57 **ח'ת'ם** - א'מ'ר'י'ן ב'ג'מ'ר'א: א'ם ת'ג'ר'ש'א ת'נ'ש'א

1 לממור דהא לא שכחא.
 2 **שלשה** ג'טין פסולין - עלעל ג'טין כ'ש'ר'י.
 3 ומה שפירש בקונטרס דרך משנה לא
 4 כרבי אלעזר ולא כרבי מאיר - אין נראה, דאיכא
 5 בגמרא דמוקי לה כרבי מאיר.
 6 **מוקי** להדיא כרבי מאיר - נראה ודא ג'טין
 7 'ז'ה'ר'א' - ד'א'ר'מ'י'נ'ת'ן כ'ש'ר'י.
 8 **מ'ינ'נ'א** ד'ס'פ'א ל'מ'עו'פי ה'א ת'נ'ת'י'ת'א ר'ב - כל
 9 מ'ש'ו'ת' מ'פ'י'ק מ'ח'ד' מ'י'ט'ט'א - מ'מ'ינ'נ'א ד'ר'ש'א,
 10 ד'ו'ך ב'ר'י'ת'א - מ'מ'ינ'נ'א ד'ס'פ'א, ו'א'ש'מ'ע'י'ן
 11 ו'מ'ד'ר'ת'ת'א ה'א, ו'ר'ב'נ'י י'ק'ח א'מ'ר'ו ד'ךך ב'ר'י'ת'א
 12 א'י'ט'ר'י'ב'א ע'י'ט'ט'א ל'ח'ד'ו, ל'פ'י ש'פ'י ת'ק'נ'ה א'פ'ילו
 13 ל'ר'בי מ'איר, א'פ'ילו ל'כ'ת'ח'ל'ה ל'ע'ש'א, ש'כ'ח'ל ל'ע'ל'ו
 14 ה'י'מ'נ'ה ל'י'ת'נ'ו ל'ק'ו'ד'ס נ'ש'ו'ת'א. **א'מ'ר** ר'ב כ'ת'ב'
 15 ד'ע'י'נ'ת'ו כ'ש'ר - ד'וק'א כ'ת'ב' ד'ו'ר'ע'ל, א'ב'ל כ'ת'ב' סופ'ר
 16 וע'ד - ל'א, א'פ'ילו כ'ס'פ'ר'א מ'ו'ת'ב'ה, כ'ס'ד'ר'א ל'ה
 17 ל'ח'ת'ב' ד'ת'מ'ם סופ'ר ש'נ'י'ת', כ'ד'פ'ר'ש' בקונטרס. ור'בינו
 18 ג'ט'נ'ב'א ג'ר'י'ת'א: ד'וק'א כ'ת'ב' י'ד'ו וע'ד ה'וא ד'פ'ס'ול, ו'אם
 19 נ'ש'א'ת' - ה'ול'ד כ'ש'ר. א'ב'ל כ'ת'ב' סופ'ר וע'ד -
 20 ת'י'נ'ש'א ל'כ'ת'ח'ל'ה, ו'ש'מ'ו'ל'א א'מ'ר' א'פ'ילו כ'ת'
 21 סופ'ר וע'ד ד'וק'א ב'ר'י'ע'ב'ד כ'ש'ר. ו'ת'ה'נ'ן כ'ת'ב' סופ'ר
 22 וע'ד כ'ש'ר; ו'מ'ש'נ'י' ח'ת'ם כ'ס'פ'ר מ'ו'ת'ב'ה, ו'ג'ר'י'ת'א ו'
 23 א'י'נ'ה כ'ש'ום ס'פ'ר. וע'ד יש ל'מ'ר: ל'ר'ב'ב' כ'ת'ב' סופ'ר
 24 מ'ו'ת'ב'ה וע'ד כ'ש'ר ל'כ'ת'ח'ל'ה, א'ב'ל כ'ס'פ'ר ש'א'ני
 25 מ'ו'ת'ב'ה וע'ד - פ'ס'ול א'פ'ילו ב'ר'י'ע'ב'ד.
 26 י'ש

1 לממור דהא לא שכחא.
 2 **שלשה** ג'טין פסולין - עלעל ג'טין כ'ש'ר'י.
 3 ומה שפירש בקונטרס דרך משנה לא
 4 כרבי אלעזר ולא כרבי מאיר - אין נראה, דאיכא
 5 בגמרא דמוקי לה כרבי מאיר.
 6 **מוקי** להדיא כרבי מאיר - נראה ודא ג'טין
 7 'ז'ה'ר'א' - ד'א'ר'מ'י'נ'ת'ן כ'ש'ר'י.
 8 **מ'ינ'נ'א** ד'ס'פ'א ל'מ'עו'פי ה'א ת'נ'ת'י'ת'א ר'ב - כל
 9 מ'ש'ו'ת' מ'פ'י'ק מ'ח'ד' מ'י'ט'ט'א - מ'מ'ינ'נ'א ד'ר'ש'א,
 10 ד'ו'ך ב'ר'י'ת'א - מ'מ'ינ'נ'א ד'ס'פ'א, ו'א'ש'מ'ע'י'ן
 11 ו'מ'ד'ר'ת'ת'א ה'א, ו'ר'ב'נ'י י'ק'ח א'מ'ר'ו ד'ךך ב'ר'י'ת'א
 12 א'י'ט'ר'י'ב'א ע'י'ט'ט'א ל'ח'ד'ו, ל'פ'י ש'פ'י ת'ק'נ'ה א'פ'ילו
 13 ל'ר'בי מ'איר, א'פ'ילו ל'כ'ת'ח'ל'ה ל'ע'ש'א, ש'כ'ח'ל ל'ע'ל'ו
 14 ה'י'מ'נ'ה ל'י'ת'נ'ו ל'ק'ו'ד'ס נ'ש'ו'ת'א. **א'מ'ר** ר'ב כ'ת'ב'
 15 ד'ע'י'נ'ת'ו כ'ש'ר - ד'וק'א כ'ת'ב' ד'ו'ר'ע'ל, א'ב'ל כ'ת'ב' סופ'ר
 16 וע'ד - ל'א, א'פ'ילו כ'ס'פ'ר'א מ'ו'ת'ב'ה, כ'ס'ד'ר'א ל'ה
 17 ל'ח'ת'ב' ד'ת'מ'ם סופ'ר ש'נ'י'ת', כ'ד'פ'ר'ש' בקונטרס. ור'בינו
 18 ג'ט'נ'ב'א ג'ר'י'ת'א: ד'וק'א כ'ת'ב' י'ד'ו וע'ד ה'וא ד'פ'ס'ול, ו'אם
 19 נ'ש'א'ת' - ה'ול'ד כ'ש'ר. א'ב'ל כ'ת'ב' סופ'ר וע'ד -
 20 ת'י'נ'ש'א ל'כ'ת'ח'ל'ה, ו'ש'מ'ו'ל'א א'מ'ר' א'פ'ילו כ'ת'
 21 סופ'ר וע'ד ד'וק'א ב'ר'י'ע'ב'ד כ'ש'ר. ו'ת'ה'נ'ן כ'ת'ב' סופ'ר
 22 וע'ד כ'ש'ר; ו'מ'ש'נ'י' ח'ת'ם כ'ס'פ'ר מ'ו'ת'ב'ה, ו'ג'ר'י'ת'א ו'
 23 א'י'נ'ה כ'ש'ום ס'פ'ר. וע'ד יש ל'מ'ר: ל'ר'ב'ב' כ'ת'ב' סופ'ר
 24 מ'ו'ת'ב'ה וע'ד כ'ש'ר ל'כ'ת'ח'ל'ה, א'ב'ל כ'ס'פ'ר ש'א'ני
 25 מ'ו'ת'ב'ה וע'ד - פ'ס'ול א'פ'ילו ב'ר'י'ע'ב'ד.
 26 י'ש

1 יש לה בניס לא תנא כו' - וזמא תמארי מאי פריך לעיל: וזמא למאן דאמר לא תנא. אלא
2 למאן דאמר תנא - זמא איכא למימר. ומאי קושיא? נמא דבשלום מלכות אפילו יש
3 לה בניס תנא ויש לומר: ובשלום מלכות נמי, כיון דלרבנן הולד כשר - יש לה בניס לא
4 תנא.
5 ורק לה קודשין ספק קרוב כו' - בפרק "ארבעה"
6 אחין (גימטו ל.) דיק: ואלו גירושין
7 ספק קרוב לו כו' לא קתני, ומפרש לה.
8 כל העופות פוסקין בני אהרן - טעמא - משום
9 שתואר חייתו ככלי. אבל משום מלאכה אין
10 נפסל אחרו, כדאמרין בספרי ובמסכת פרה
11 (פרק רביעי משנה ד.) ועוד, משום היסט הודעת
12 טראה ודנפסלי לאור קידוש. ובמקום אד
13 הארתי.

1 וְיִדְוֶקָא קַתְבּוּ יְדוּ וְעַד, אֲבָל קַתְבּוּ סוֹפֵר וְעַד - לֹא.
2 וְשׁוֹמְאֵל אָמַר: אֲפִילוּ קַתְבּוּ סוֹפֵר וְעַד, שְׁהָרִי שְׁנֵינוּ:
3 קַתְבּוּ סוֹפֵר וְעַד - פֶּשֶׁר. - וְרַבִּי: מִי דְמִי? הֲתָם הִתְשָׁא
4 לְכַתְּבִילְהָ, הֲכָא דִיעֻבְדַּר - וְשׁוֹמְאֵל: לֹא קוּשְׁיָא, הָא
5 רַבִּי יוֹחֲנָן: קַתְבּוּ יְדוּ שְׁנֵינוּ. אָמַר לִיה רַבִּי אֱלֵעָזָר: הֲרִי
6 יֵשׁ עֲלֵינוּ עֲרִימִים! אָמַר לִיה: אֲסִיפָא. וְיִמְנִין אָמַר רַב:
7 תַּנְצָא, וְיִמְנִין אָמַר רַב: לֹא תַנְצָא, הָא פִּיצְרִי? יֵשׁ לָהּ
8 בְּנִים - לֹא תַנְצָא, אִין לָהּ בְּנִים - תַּנְצָא. מְתוּב מִר וּזְמָרָא בֵּר מְטוּבָא: וְכִילְנִן שְׁרִינֵי בְּהָן סַפֵּק
9 קִדּוּשֵׁין אוּ סַפֵּק גִּירוּשֵׁין - תְּרִי אֵלּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְּנַבְּמוֹת, פִּיצְרֵי סַפֵּק קִדּוּשֵׁין? וְרַק לָהּ
10 קִדּוּשֵׁין סַפֵּק קְרׁוֹב לָהּ סַפֵּק קְרׁוֹב לוֹ - וְהוּוּ סַפֵּק קִדּוּשֵׁין. סַפֵּק גִּירוּשֵׁין? קַתְבּוּ בַּקְּתָבּ יְדוּ
11 וְאִין עֲלֵינוּ עֲרִימִים, יֵשׁ עֲלֵינוּ עֲרִימִים וְאִין בוּ וְאִין בוּ וְאִין בוּ אֱלָא עַד הָא, הֲרִי יָדָה
12 סַפֵּק גִּירוּשֵׁין? וְאִי אֲמַרְתָּ לֹא תַנְצָא, אֲרַתְהָ אֲתִירָא לִיבּוּמִי! - תַּתְנַבֵּם וְאִין בְּכֶד פְּלוֹם, הִתְשָׁא
13 דְרַבְנָן הִיא. לׁוֹ אָמַר: לְעוֹלָם לֹא תַנְצָא. וְכֵן אָמַר רַבִּי יוֹחֲנָן: לְעוֹלָם לֹא תַנְצָא. וְכֵן אָמַר לְהוּ
14 רַבִּי יוֹחֲנָן לְבָנֵי רַבִּי חֲלִפְתָּא דְמִן הֲוֵנָא הֲכִי אָמַר אֲבוּבוֹן: לְעוֹלָם לֹא תַנְצָא; וְקִרְצִיתָ שְׁבַעֲמִיד
15 אִינְה פּוֹסְלַת בְּמִי תַפְתָּא. מֵאִי קִרְצִיתָ? אָמַר אֲמִי: דִּירְבָּתָא דְבִינִי פִּיפִי. מְתוּב רַב דִּינְאֵל
16 בֵּר רַב קַמְנָא: כֵּל הַעוֹפוֹת פּוֹסְלִין בְּמִי תַפְתָּא חוּץ מִן הַיּוֹת, מִכְּפִי שְׂמוּצָצָה; וְאִם אִיתָא,
17 יַתְנִי: חוּץ מִיּוֹתָה וְקִרְצִיתָ! - לֹא פִסְקִיא לִיה, דִּירְדוּלָהּ לֹא פִסְלָה, וְקַמְנָה פִסְלָה. וְעַד כַּהֵן?
18 אָמַר רַבִּי יוֹמֵת, וְאִיתְמָא רַבִּי אֲמִי: עַד פְּזוּת. "רַבִּי אֱלֵעָזָר אֹמְרִי: אֵל עָל פִּי" וכו'. אֲבָרְתָּ.
19 הַיּוֹתָ אָמַר רַבִּי, הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ. בִּי מְטוּבָא דְשְׂמוּצָצָה, אָמַר: אֵף בְּשִׁמְרָתָה.
20 וְרַב סָבַר: בְּשִׁמְרָתָה לֹא? הָא קַתְנִי: וְגוֹבָה מְנַכְסִים מְשׁוּעָבְדִים! - רַבִּי אֱלֵעָזָר תִּרְתִּי אָמַר,
21 וְרַב סָבַר: פְּזוּתָה בְּהִרְאָ וּפְגִילָה עֲלֶיהָ בְּהִרְאָ. וְכֵן אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בֵּר אִדִּי אָמַר רַבִּי יוֹשֻׁעַ בֶּן
22 לׁוֹי: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ; וְרַבִּי יֵצְאִי אָמַר: אֲפִילוּ רִיחַ הַנֶּחֱט אִין בוּ, וְרַבִּי יֵצְאִי לִית לִיה
23 דְרַבִּי אֱלֵעָזָר? - הֲכִי קְאָמַר: לְרַבְנָן, אֲפִילוּ רִיחַ הַנֶּחֱט אִין בוּ, וְכֵן אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי הִנְיָא
24 אָמַר רִישׁ לְקִישׁ: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ; וְרַבִּי יוֹחֲנָן אָמַר: אֲפִילוּ רִיחַ הַנֶּחֱט אִין בוּ -
25 לְמָא רַבִּי יוֹחֲנָן לִית לִיה דְרַבִּי אֱלֵעָזָר? - הֲכִי קְאָמַר: לְרַבְנָן, אֲפִילוּ רִיחַ הַנֶּחֱט אִין בוּ. שְׁלַח
26 לִיה רַבִּי אָפָא בֵּר וְבָדָא לְמַרְי בֵּר מִר: כְּעִי מִיּוֹתָה מְרַב הֲוֵנָא: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ,
27 אוּ אִי הֲלֵקְתָּ? אֲהֲרִכִּי נַח נִפְשֵׁיהּ דְּרַב הֲוֵנָא, אָמַר לִיה רַבְּהִי פְּרִיה, הֲכִי אָמַר אָפָא מְשִׁמֵּיהּ
28 דְרַבָּא: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ, וְרַבּוּתֵיהּ בְּהִקְיָאן בְּכִרְבִי הֲלֵקְתָּ, מִשּׁוּם רַבִּינוּ אָמַרו: הֲלֵקְתָּ
29 כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ, דְּאָמַר רַב הֵמָּא בֵּר גּוֹרְיָא אָמַר רַב: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ. אִיפָא
30 דְאָמְרִי: וְהִבְרִינוּ בְּהִקְיָאן בְּכִרְבִי הֲלֵקְתָּ, וְתַלְמוּדֵי רַבִּינוּ, מִשּׁוּם רַבִּינוּ אָמְרו: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי
31 אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ, דְּאָמַר רַב הִסְדָּא אָמַר רַב הֵמָּא בֵּר גּוֹרְיָא אָמַר רַב: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר
32 גִּטְיִישׁ; וְכֵן כִּי אִתָּא רַבִּי, אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר אָמַר רַב: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ. מִשְׁנֵיה
33 שְׁנֵים שְׁשָׁלְחוּ שְׁנֵי גִיטוֹן שְׁוִין וְנִתְעַרְבוּ - וְתוֹן שְׁנֵיהֶם לְוֹ וְשִׁנְהִים לְוֹ; לְכִיפֵךְ אֲבָר אַחַד מֵהֶן
34 - תְּרִי הַשְׁנֵי בְּטַל. הַמְשֵׁה שְׁתַּבְּתוּ בְּלָל בְּתוֹךְ הַנְּטוּ: אִישׁ פְּלוּנִי מְגִרְשׁ פְּלוּנִי, וּפְלוּנִי פְּלוּנִי,
35 וְהַעֲרִים מִלְּמַתָּה - פּוֹקֵן שְׁרִירָן, וְנִתְּן לְכָל אַחַת וְאַחַת; הִרָה כּוֹתֵב טוֹפֵס לְכָל אַחַד וְאַחַד
36 וְהַעֲרִים מִלְּמַתָּה, אֵת שְׁתֵּיהֶם קִרְיוֹן עֲמוּ - כְּשֶׁר. **גְּמָרָא** אָמַר: מֵאִן תַּנְצָא? אָמַר רַבִּי יוֹמֵת:
37 דְּלָא כִרְבִי אֱלֵעָזָר, דְּאִי רַבִּי אֱלֵעָזָר, כְּוֵן דְּאָמַר בֵּר מְסִירָה בְּרִיתָה, הָא לֹא יִדְעֵי בְּתִי מִיּוֹתָה
38 קָא מְגִרְשָׁה. אֲבִי אָמַר: אֲפִילוּ תִּימָא רַבִּי אֱלֵעָזָר, אִימָא דְבַעֲי רַבִּי אֱלֵעָזָר - בְּתִיבָה לְשִׁמְהָ,
39 תְּחִינָה לְשִׁמְהָ מִנֵּי עָנִי? "הַמְשֵׁה שְׁתַּבְּתוּ בְּלָל" כו'. הֲכִי דְמִי בְּלָל, הֲכִי דְמִי טוֹפֵס? אָמַר
40 רַבִּי יוֹחֲנָן: וְכֵן אַחַד לְכִיבִין - זְהוּ בְּלָל, וְכֵן לְכָל אַחַד וְאַחַד - זְהוּ טוֹפֵס; וְרִישׁ לְקִישׁ אָמַר:
41 אֲפִילוּ.

9 וְיִדְוֶקָא קַתְבּוּ יְדוּ וְעַד - לֹא.
10 וְשׁוֹמְאֵל אָמַר: אֲפִילוּ קַתְבּוּ סוֹפֵר וְעַד, שְׁהָרִי שְׁנֵינוּ:
11 קַתְבּוּ סוֹפֵר וְעַד - פֶּשֶׁר. - וְרַבִּי: מִי דְמִי? הֲתָם הִתְשָׁא
12 לְכַתְּבִילְהָ, הֲכָא דִיעֻבְדַּר - וְשׁוֹמְאֵל: לֹא קוּשְׁיָא, הָא
13 רַבִּי יוֹחֲנָן: קַתְבּוּ יְדוּ שְׁנֵינוּ. אָמַר לִיה רַבִּי אֱלֵעָזָר: הֲרִי
14 יֵשׁ עֲלֵינוּ עֲרִימִים! אָמַר לִיה: אֲסִיפָא. וְיִמְנִין אָמַר רַב:
15 תַּנְצָא, וְיִמְנִין אָמַר רַב: לֹא תַנְצָא, הָא פִּיצְרִי? יֵשׁ לָהּ
16 בְּנִים - לֹא תַנְצָא, אִין לָהּ בְּנִים - תַּנְצָא. מְתוּב מִר וּזְמָרָא בֵּר מְטוּבָא: וְכִילְנִן שְׁרִינֵי בְּהָן סַפֵּק
17 קִדּוּשֵׁין אוּ סַפֵּק גִּירוּשֵׁין - תְּרִי אֵלּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְּנַבְּמוֹת, פִּיצְרֵי סַפֵּק קִדּוּשֵׁין? וְרַק לָהּ
18 קִדּוּשֵׁין סַפֵּק קְרׁוֹב לָהּ סַפֵּק קְרׁוֹב לוֹ - וְהוּוּ סַפֵּק קִדּוּשֵׁין. סַפֵּק גִּירוּשֵׁין? קַתְבּוּ בַּקְּתָבּ יְדוּ
19 וְאִין עֲלֵינוּ עֲרִימִים, יֵשׁ עֲלֵינוּ עֲרִימִים וְאִין בוּ וְאִין בוּ וְאִין בוּ אֱלָא עַד הָא, הֲרִי יָדָה
20 סַפֵּק גִּירוּשֵׁין? וְאִי אֲמַרְתָּ לֹא תַנְצָא, אֲרַתְהָ אֲתִירָא לִיבּוּמִי! - תַּתְנַבֵּם וְאִין בְּכֶד פְּלוֹם, הִתְשָׁא
21 דְרַבְנָן הִיא. לׁוֹ אָמַר: לְעוֹלָם לֹא תַנְצָא. וְכֵן אָמַר רַבִּי יוֹחֲנָן: לְעוֹלָם לֹא תַנְצָא. וְכֵן אָמַר לְהוּ
22 רַבִּי יוֹחֲנָן לְבָנֵי רַבִּי חֲלִפְתָּא דְמִן הֲוֵנָא הֲכִי אָמַר אֲבוּבוֹן: לְעוֹלָם לֹא תַנְצָא; וְקִרְצִיתָ שְׁבַעֲמִיד
23 אִינְה פּוֹסְלַת בְּמִי תַפְתָּא. מֵאִי קִרְצִיתָ? אָמַר אֲמִי: דִּירְבָּתָא דְבִינִי פִּיפִי. מְתוּב רַב דִּינְאֵל
24 בֵּר רַב קַמְנָא: כֵּל הַעוֹפוֹת פּוֹסְלִין בְּמִי תַפְתָּא חוּץ מִן הַיּוֹת, מִכְּפִי שְׂמוּצָצָה; וְאִם אִיתָא,
25 יַתְנִי: חוּץ מִיּוֹתָה וְקִרְצִיתָ! - לֹא פִסְקִיא לִיה, דִּירְדוּלָהּ לֹא פִסְלָה, וְקַמְנָה פִסְלָה. וְעַד כַּהֵן?
26 אָמַר רַבִּי יוֹמֵת, וְאִיתְמָא רַבִּי אֲמִי: עַד פְּזוּת. "רַבִּי אֱלֵעָזָר אֹמְרִי: אֵל עָל פִּי" וכו'. אֲבָרְתָּ.
27 הַיּוֹתָ אָמַר רַבִּי, הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ. בִּי מְטוּבָא דְשְׂמוּצָצָה, אָמַר: אֵף בְּשִׁמְרָתָה.
28 וְרַב סָבַר: בְּשִׁמְרָתָה לֹא? הָא קַתְנִי: וְגוֹבָה מְנַכְסִים מְשׁוּעָבְדִים! - רַבִּי אֱלֵעָזָר תִּרְתִּי אָמַר,
29 וְרַב סָבַר: פְּזוּתָה בְּהִרְאָ וּפְגִילָה עֲלֶיהָ בְּהִרְאָ. וְכֵן אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בֵּר אִדִּי אָמַר רַבִּי יוֹשֻׁעַ בֶּן
30 לְוִי: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ; וְרַבִּי יֵצְאִי אָמַר: אֲפִילוּ רִיחַ הַנֶּחֱט אִין בוּ, וְרַבִּי יֵצְאִי לִית לִיה
31 דְרַבִּי אֱלֵעָזָר? - הֲכִי קְאָמַר: לְרַבְנָן, אֲפִילוּ רִיחַ הַנֶּחֱט אִין בוּ, וְכֵן אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי הִנְיָא
32 אָמַר רִישׁ לְקִישׁ: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ; וְרַבִּי יוֹחֲנָן אָמַר: אֲפִילוּ רִיחַ הַנֶּחֱט אִין בוּ -
33 לְמָא רַבִּי יוֹחֲנָן לִית לִיה דְרַבִּי אֱלֵעָזָר? - הֲכִי קְאָמַר: לְרַבְנָן, אֲפִילוּ רִיחַ הַנֶּחֱט אִין בוּ. שְׁלַח
34 לִיה רַבִּי אָפָא בֵּר וְבָדָא לְמַרְי בֵּר מִר: כְּעִי מִיּוֹתָה מְרַב הֲוֵנָא: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ,
35 אוּ אִי הֲלֵקְתָּ? אֲהֲרִכִּי נַח נִפְשֵׁיהּ דְּרַב הֲוֵנָא, אָמַר לִיה רַבְּהִי פְּרִיה, הֲכִי אָמַר אָפָא מְשִׁמֵּיהּ
36 דְרַבָּא: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ, וְרַבּוּתֵיהּ בְּהִקְיָאן בְּכִרְבִי הֲלֵקְתָּ, מִשּׁוּם רַבִּינוּ אָמְרו: הֲלֵקְתָּ
37 כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ, דְּאָמַר רַב הֵמָּא בֵּר גּוֹרְיָא אָמַר רַב: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ. אִיפָא
38 דְאָמְרִי: וְהִבְרִינוּ בְּהִקְיָאן בְּכִרְבִי הֲלֵקְתָּ, וְתַלְמוּדֵי רַבִּינוּ, מִשּׁוּם רַבִּינוּ אָמְרו: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי
39 אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ, דְּאָמַר רַב הִסְדָּא אָמַר רַב הֵמָּא בֵּר גּוֹרְיָא אָמַר רַב: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר
40 גִּטְיִישׁ; וְכֵן כִּי אִתָּא רַבִּי, אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר אָמַר רַב: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ. מִשְׁנֵיה
41 שְׁנֵים שְׁשָׁלְחוּ שְׁנֵי גִיטוֹן שְׁוִין וְנִתְעַרְבוּ - וְתוֹן שְׁנֵיהֶם לְוֹ וְשִׁנְהִים לְוֹ; לְכִיפֵךְ אֲבָר אַחַד מֵהֶן
42 - תְּרִי הַשְׁנֵי בְּטַל. הַמְשֵׁה שְׁתַּבְּתוּ בְּלָל בְּתוֹךְ הַנְּטוּ: אִישׁ פְּלוּנִי מְגִרְשׁ פְּלוּנִי, וּפְלוּנִי פְּלוּנִי,
43 וְהַעֲרִים מִלְּמַתָּה - פּוֹקֵן שְׁרִירָן, וְנִתְּן לְכָל אַחַת וְאַחַת; הִרָה כּוֹתֵב טוֹפֵס לְכָל אַחַד וְאַחַד
44 וְהַעֲרִים מִלְּמַתָּה, אֵת שְׁתֵּיהֶם קִרְיוֹן עֲמוּ - כְּשֶׁר. **גְּמָרָא** אָמַר: מֵאִן תַּנְצָא? אָמַר רַבִּי יוֹמֵת:
45 דְּלָא כִרְבִי אֱלֵעָזָר, דְּאִי רַבִּי אֱלֵעָזָר, כְּוֵן דְּאָמַר בֵּר מְסִירָה בְּרִיתָה, הָא לֹא יִדְעֵי בְּתִי מִיּוֹתָה
46 קָא מְגִרְשָׁה. אֲבִי אָמַר: אֲפִילוּ תִּימָא רַבִּי אֱלֵעָזָר, אִימָא דְבַעֲי רַבִּי אֱלֵעָזָר - בְּתִיבָה לְשִׁמְהָ,
47 תְּחִינָה לְשִׁמְהָ מִנֵּי עָנִי? "הַמְשֵׁה שְׁתַּבְּתוּ בְּלָל" כו'. הֲכִי דְמִי בְּלָל, הֲכִי דְמִי טוֹפֵס? אָמַר
48 רַבִּי יוֹחֲנָן: וְכֵן אַחַד לְכִיבִין - זְהוּ בְּלָל, וְכֵן לְכָל אַחַד וְאַחַד - זְהוּ טוֹפֵס; וְרִישׁ לְקִישׁ אָמַר:
49 אֲפִילוּ.

1 וְיִדְוֶקָא קַתְבּוּ יְדוּ וְעַד - לֹא.
2 וְשׁוֹמְאֵל אָמַר: אֲפִילוּ קַתְבּוּ סוֹפֵר וְעַד, שְׁהָרִי שְׁנֵינוּ:
3 קַתְבּוּ סוֹפֵר וְעַד - פֶּשֶׁר. - וְרַבִּי: מִי דְמִי? הֲתָם הִתְשָׁא
4 לְכַתְּבִילְהָ, הֲכָא דִיעֻבְדַּר - וְשׁוֹמְאֵל: לֹא קוּשְׁיָא, הָא
5 רַבִּי יוֹחֲנָן: קַתְבּוּ יְדוּ שְׁנֵינוּ. אָמַר לִיה רַבִּי אֱלֵעָזָר: הֲרִי
6 יֵשׁ עֲלֵינוּ עֲרִימִים! אָמַר לִיה: אֲסִיפָא. וְיִמְנִין אָמַר רַב:
7 תַּנְצָא, וְיִמְנִין אָמַר רַב: לֹא תַנְצָא, הָא פִּיצְרִי? יֵשׁ לָהּ
8 בְּנִים - לֹא תַנְצָא, אִין לָהּ בְּנִים - תַּנְצָא. מְתוּב מִר וּזְמָרָא בֵּר מְטוּבָא: וְכִילְנִן שְׁרִינֵי בְּהָן סַפֵּק
9 קִדּוּשֵׁין אוּ סַפֵּק גִּירוּשֵׁין - תְּרִי אֵלּוּ חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתְּנַבְּמוֹת, פִּיצְרֵי סַפֵּק קִדּוּשֵׁין? וְרַק לָהּ
10 קִדּוּשֵׁין סַפֵּק קְרׁוֹב לָהּ סַפֵּק קְרׁוֹב לוֹ - וְהוּוּ סַפֵּק קִדּוּשֵׁין. סַפֵּק גִּירוּשֵׁין? קַתְבּוּ בַּקְּתָבּ יְדוּ
11 וְאִין עֲלֵינוּ עֲרִימִים, יֵשׁ עֲלֵינוּ עֲרִימִים וְאִין בוּ וְאִין בוּ וְאִין בוּ אֱלָא עַד הָא, הֲרִי יָדָה
12 סַפֵּק גִּירוּשֵׁין? וְאִי אֲמַרְתָּ לֹא תַנְצָא, אֲרַתְהָ אֲתִירָא לִיבּוּמִי! - תַּתְנַבֵּם וְאִין בְּכֶד פְּלוֹם, הִתְשָׁא
13 דְרַבְנָן הִיא. לׁוֹ אָמַר: לְעוֹלָם לֹא תַנְצָא. וְכֵן אָמַר רַבִּי יוֹחֲנָן: לְעוֹלָם לֹא תַנְצָא. וְכֵן אָמַר לְהוּ
14 רַבִּי יוֹחֲנָן לְבָנֵי רַבִּי חֲלִפְתָּא דְמִן הֲוֵנָא הֲכִי אָמַר אֲבוּבוֹן: לְעוֹלָם לֹא תַנְצָא; וְקִרְצִיתָ שְׁבַעֲמִיד
15 אִינְה פּוֹסְלַת בְּמִי תַפְתָּא. מֵאִי קִרְצִיתָ? אָמַר אֲמִי: דִּירְבָּתָא דְבִינִי פִּיפִי. מְתוּב רַב דִּינְאֵל
16 בֵּר רַב קַמְנָא: כֵּל הַעוֹפוֹת פּוֹסְלִין בְּמִי תַפְתָּא חוּץ מִן הַיּוֹת, מִכְּפִי שְׂמוּצָצָה; וְאִם אִיתָא,
17 יַתְנִי: חוּץ מִיּוֹתָה וְקִרְצִיתָ! - לֹא פִסְקִיא לִיה, דִּירְדוּלָהּ לֹא פִסְלָה, וְקַמְנָה פִסְלָה. וְעַד כַּהֵן?
18 אָמַר רַבִּי יוֹמֵת, וְאִיתְמָא רַבִּי אֲמִי: עַד פְּזוּת. "רַבִּי אֱלֵעָזָר אֹמְרִי: אֵל עָל פִּי" וכו'. אֲבָרְתָּ.
19 הַיּוֹתָ אָמַר רַבִּי, הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ. בִּי מְטוּבָא דְשְׂמוּצָצָה, אָמַר: אֵף בְּשִׁמְרָתָה.
20 וְרַב סָבַר: בְּשִׁמְרָתָה לֹא? הָא קַתְנִי: וְגוֹבָה מְנַכְסִים מְשׁוּעָבְדִים! - רַבִּי אֱלֵעָזָר תִּרְתִּי אָמַר,
21 וְרַב סָבַר: פְּזוּתָה בְּהִרְאָ וּפְגִילָה עֲלֶיהָ בְּהִרְאָ. וְכֵן אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בֵּר אִדִּי אָמַר רַבִּי יוֹשֻׁעַ בֶּן
22 לְוִי: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ; וְרַבִּי יֵצְאִי אָמַר: אֲפִילוּ רִיחַ הַנֶּחֱט אִין בוּ, וְרַבִּי יֵצְאִי לִית לִיה
23 דְרַבִּי אֱלֵעָזָר? - הֲכִי קְאָמַר: לְרַבְנָן, אֲפִילוּ רִיחַ הַנֶּחֱט אִין בוּ, וְכֵן אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי הִנְיָא
24 אָמַר רִישׁ לְקִישׁ: הֲלֵקְתָּ כִרְבִי אֱלֵעָזָר גִּטְיִישׁ; וְרַבִּי יוֹחֲנָן אָמַר: אֲפִילוּ רִיחַ הַנֶּחֱט אִין בוּ -
25 לְמָא רַבִּי יוֹחֲנָן לִית לִיה דְרַב

1 **וליתבשר** האי בראובן האי יבן עבק עד – תימה לרבינו יצחק; היכי ליבשר בראובן
 2 הא לא תנא אלא איש פלוני עדי כשר, אבל איש פלוני בלא עדי – לא
 3 ואמר רבינו יצחק: דפשיטא ליה דראובן איא א"בן עדי דבריהו, והי כאלו כתב
 4 בזהיה דראובן ע"י.

5 **וליתבשר** האי בראובן בן והאי ביעקב עד –
 6 פירש בקונטרס: דראובן בן
 7 משמע: אני בנו של ראובן, כדרך פירוש חזימת
 8 יונים, והו שחמם תחת השני – איש אחר היה
 9 ושמו יעקב, ולפירושו שפירש שחמם בחזימת
 10 ונית – בתום פירש שיעקב הוא איש אחר, שיוכל
 11 לפירש הוא עיקב הוא עמנו בן ראובן, ופירש
 12 דווקא למד שתיביר תחם כדרך חזימת יונים.
 13 ועיקר פירש: דראובן בן יעקב – הוא בן
 14 ונראה לראש וראש ראובן לכתוב שם עקב אלפי
 15 שהוא כתוב החתום על גט שני, ונקרא יפה ראובן
 16 בן יעקב.

17 **ידרעינן** ביה בתאי חזימת דא דלאו דיעקב –
 18 משמע דבסתמא היה לנו תלמוד
 19 ביעקב, אף על גב דבעי קיום חזימן – מסתמא
 20 השליח שאומר "כפי נבחי" וכו' חזימת
 21 ידו. אי נמי, איכא למימר דמדיד בארץ ישראל
 22 דאין צריך קיום חזימן, כיון שאין עליו עררים.
 23 ודלמא

1 **לְיָשׁוּעַ** וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 2 אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 3 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 4 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 5 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 6 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 7 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 8 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 9 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 10 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 11 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 12 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 13 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 14 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 15 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 16 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 17 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 18 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 19 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 20 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 21 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 22 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 23 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 24 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 25 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 26 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 27 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 28 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 29 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 30 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 31 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 32 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 33 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 34 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 35 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 36 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 37 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 38 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 39 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 40 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 41 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 42 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 43 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 44 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 45 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 46 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 47 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 48 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 49 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 50 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 51 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 52 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 53 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 54 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 55 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 56 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 57 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 58 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 59 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 60 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 61 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 62 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר
 63 וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר וְיָשׁוּעַ אֶתְּמַר

1 **אָפִילוּ** זמן אחד לכוון בני חוי שופם – לכל אחד ואחד, לפסול העלוניים, (אם כן
 2 כתבו פלוני מנרש פלוני ופלוני פלוני), והוא והוכיח שם איש ואשה חד לכל
 3 אחד ואחד – היו כל דיו לעצמו, ונמצא אחרון מפקיט בעדות, ואין עדים מעידים
 4 אלא עד, לרבי יוחנן דאמרי ב' – הוליא כל אדם איש ואשה נכתבים לבד, אמאי כולן
 5 כשרים: על שאילת שלום תחמו – ולא על הגט.
 6 שאלו – בשלומי, פסול – דחוי מלחא באפי
 7 נפשח, ומפקיט, זמן לכל אחד ואחד, קא
 8 סלקא דעתך: ביום שנכתב זה לא נכתב, וכו' מאי
 9 אריא – דמפסלי עליונים משום דאין העידים
 10 נקראים עממ' ותיפוק ליה – דהוה כולוהו, ר' א
 11 מנחרא, נכתבו היום ונחתמו לאחר, זמן שרדי
 12 כל הלמה העידים עד שנכתב האחרון, נחתם
 13 לא תלמה לא דוקא, אלא משום ליבשר דמתנתין
 14 נקט ליה, דהוה פריק בני גישין (א.א.) כתב ביום
 15 ונחתם בלילה – פסול, וכל שכן למחר או
 16 לימא אחראי, כתב ביום בשבא – גירש פלוני
 17 פלונית, והדר כתב ביום בשבא גופיה ב' שרדי
 18 פלוני פלונית, דהשתא לא מפסלי קמאי אלא
 19 משום הספקא, דהוה כתב ב' ח' – רדו רדו
 20 כל חד דהוה פריק, ומיהו ארתי לישני פלוני
 21 לאשמעינן שתיעדים ידע בכל הגישין הללו.
 22 ומאי שנא את מרח העניא ב' – ועבר גמר
 23 לדי' ילד' מאשה, ולא פסלין ליה משום זילא
 24 ליה לחבריהו' שחודר שניהם בבת אחת, ומי
 25 למקמתא דרש' לקוש' אנו פלוני פלוני גירש
 26 גישו פלונית ופלונית, ואמאי בעי למיחד
 27 ומכתב 'פלוני גירש פלונית ופלוני פלונית' את
 28 הבא בתב' 'כל נכסי פלוני ופלוני עבדי', וקמני
 29 קו כל הנכסים, וממצא כל אחד חציו בן חציו
 30 וחציו בעד לחברו, ומשתיירין זה את זה
 31 חזקתיהו' ולא אוקימנא – בפרק 'השולח גט'
 32 בשני פסויות – שכתב בשר: 'כל נכסי פלוני
 33 עבדי, ובשטר העניי' 'כל נכסי נותנים פלוני
 34 עבדי' ומסקן ליה בןן בחד אתו, שלא קדם לו ליה.
 35 הלך קו שניהם, דהוא אמאי כולוהו רדדי, והאי
 36 אמר כולוהו רדי, איש פלוני ב' – היינו כרבי
 37 יוחנן, פלוני פלוני ופלוני פלוני ופלוני פלוני, רב
 38 ולויש' לקוש' – אמאי קמני בך דרשמיטא ליה
 39 זמן לכל אחד ואחד כר את שתיעדים אחרים
 40 עמו – בשטר בלא זמן לכל אחד ואחד
 41 פסילי עליונים אבל תבא דרבינו מיעקיא –
 42 דהא דקמני זמן לכל אחד ואחד – כגון דכתב
 43 הכי בקרתיא רשאי: אני פלוני פלוני גירש
 44 גישו פלונית ופלונית, פלוני גירש פלונית באחד
 45 בשבת, ומפלוני גירש פלונית באחד בשבת, רבין
 46 דרבינו מיעקיא, אי לא הדר מיעקיא כגון
 47 – לא מפיסקי, משנה שני גישין שכתבו ה'
 48 מצו זה – ברחוב הגנילה, שנים כערים באים
 49 מתחת – הראשון לתת השני, שם הדר עדי
 50 הראשון ושם אביו תחת השני, זמן על שני
 51 תחתיו, וחדו ותמנו תחתיו שני שרשאים
 52 יונים, הדרים בארץ יו, ובלשון יונית, כדרך הו.
 53 אבל חזימת היונים איתה נקראת בחזימת
 54 העברים, כשכחיהו תוחם יוסף בן שמעון –

1 **אָפִילוּ** זמן אחד לכוון בני חוי שופם – לכל אחד ואחד, לפסול העלוניים, (אם כן
 2 כתבו פלוני מנרש פלוני ופלוני פלוני), והוא והוכיח שם איש ואשה חד לכל
 3 אחד ואחד – היו כל דיו לעצמו, ונמצא אחרון מפקיט בעדות, ואין עדים מעידים
 4 אלא עד, לרבי יוחנן דאמרי ב' – הוליא כל אדם איש ואשה נכתבים לבד, אמאי כולן
 5 כשרים: על שאילת שלום תחמו – ולא על הגט.
 6 שאלו – בשלומי, פסול – דחוי מלחא באפי
 7 נפשח, ומפקיט, זמן לכל אחד ואחד, קא
 8 סלקא דעתך: ביום שנכתב זה לא נכתב, וכו' מאי
 9 אריא – דמפסלי עליונים משום דאין העידים
 10 נקראים עממ' ותיפוק ליה – דהוה כולוהו, ר' א
 11 מנחרא, נכתבו היום ונחתמו לאחר, זמן שרדי
 12 כל הלמה העידים עד שנכתב האחרון, נחתם
 13 לא תלמה לא דוקא, אלא משום ליבשר דמתנתין
 14 נקט ליה, דהוה פריק בני גישין (א.א.) כתב ביום
 15 ונחתם בלילה – פסול, וכל שכן למחר או
 16 לימא אחראי, כתב ביום בשבא – גירש פלוני
 17 פלונית, והדר כתב ביום בשבא גופיה ב' שרדי
 18 פלוני פלונית, דהשתא לא מפסלי קמאי אלא
 19 משום הספקא, דהוה כתב ב' ח' – רדו רדו
 20 כל חד דהוה פריק, ומיהו ארתי לישני פלוני
 21 לאשמעינן שתיעדים ידע בכל הגישין הללו.
 22 ומאי שנא את מרח העניא ב' – ועבר גמר
 23 לדי' ילד' מאשה, ולא פסלין ליה משום זילא
 24 ליה לחבריהו' שחודר שניהם בבת אחת, ומי
 25 למקמתא דרש' לקוש' אנו פלוני פלוני גירש
 26 גישו פלונית ופלונית, ואמאי בעי למיחד
 27 ומכתב 'פלוני גירש פלונית ופלוני פלונית' את
 28 הבא בתב' 'כל נכסי פלוני ופלוני עבדי', וקמני
 29 קו כל הנכסים, וממצא כל אחד חציו בן חציו
 30 וחציו בעד לחברו, ומשתיירין זה את זה
 31 חזקתיהו' ולא אוקימנא – בפרק 'השולח גט'
 32 בשני פסויות – שכתב בשר: 'כל נכסי פלוני
 33 עבדי, ובשטר העניי' 'כל נכסי נותנים פלוני
 34 עבדי' ומסקן ליה בןן בחד אתו, שלא קדם לו ליה.
 35 הלך קו שניהם, דהוא אמאי כולוהו רדדי, והאי
 36 אמר כולוהו רדי, איש פלוני ב' – היינו כרבי
 37 יוחנן, פלוני פלוני ופלוני פלוני ופלוני פלוני, רב
 38 ולויש' לקוש' – אמאי קמני בך דרשמיטא ליה
 39 זמן לכל אחד ואחד כר את שתיעדים אחרים
 40 עמו – בשטר בלא זמן לכל אחד ואחד
 41 פסילי עליונים אבל תבא דרבינו מיעקיא –
 42 דהא דקמני זמן לכל אחד ואחד – כגון דכתב
 43 הכי בקרתיא רשאי: אני פלוני פלוני גירש
 44 גישו פלונית ופלונית, פלוני גירש פלונית באחד
 45 בשבת, ומפלוני גירש פלונית באחד בשבת, רבין
 46 דרבינו מיעקיא, אי לא הדר מיעקיא כגון
 47 – לא מפיסקי, משנה שני גישין שכתבו ה'
 48 מצו זה – ברחוב הגנילה, שנים כערים באים
 49 מתחת – הראשון לתת השני, שם הדר עדי
 50 הראשון ושם אביו תחת השני, זמן על שני
 51 תחתיו, וחדו ותמנו תחתיו שני שרשאים
 52 יונים, הדרים בארץ יו, ובלשון יונית, כדרך הו.
 53 אבל חזימת היונים איתה נקראת בחזימת
 54 העברים, כשכחיהו תוחם יוסף בן שמעון –

1 בידוע ששמו שמעון בן יוסף, שכן מתפרשת חזימתו: יוסף בן שמעון, כלומר: שם של יוסף שמעון, ומצא שם העד החתום על גט שני, ושם חתום על הראשון, ולכך בדרך
 2 חזימת חתם השני חתמו תוב, את שתיקרים היבאטיים נקראים עמו כיש – אם והעבריים חתומים למעלה – והימני כשר, ואם היונים חתומים למעלה – ושטמאל כשר, ולבשר פריך
 3 אידך אמאי מפסלי עד אחד עברי ועד אחד יוני באים מתחת זה לתחת זה – עד עברי ועד יוני באים מתחת גט הימני לתחת גט השמאל, ועד עברי
 4 ועד יוני תחתיו באין מתחת השמאל לתחת גט הימני, כגון שהיו הראשון חתם תחת השמאל יוסף כסוף שיטה, וחדו תוחם בן שמעון בראש שיטה שניה תחת הימני, ומצא
 5 שני את חזימת הימני, דכתיב מפישרת חזימתו וידוע: שם של יוסף שמעון, ומצא שמתחת גט הימני בא לתחת גט השמאל, ושמו על שבי, הימני, וכתבתי תוחם שמו
 6 תחת גט השמאל בסוף שיטה, ושם אביו תחת הימני בראש שיטה שחתוהו, ושלא כדרכו, ומצא בא מתחת גט שני לתחת גט ראשון, והיוני חתם תחתיו כדרכו בשיטה אחת
 7 יחצאל בן תחת הראשון, ונפילתי חתמי, ומצא שמו תוחם על השני, שניהם פסולים – ובגמרא מפרש טעמא, **גמרא** וליתבשר קמא בראובן וכתבא בןן יעקב עד – ויחכשו
 8 שניהם על ידי שם עדים ראשונים, דהא חגן – במתניתין בפרקיי, וליתבשר האי בראובן בן – דמשמע: אני בנו של ראובן, כדרך פירוש חזימת היונים, והוה שחמם תחת השני – איש
 9 אחר היה, ושמו יעקב, אל ד' כתיב עד – ומתניתין דוקא נקט' איש פלוני עדי, דהיכא דלחם חזימתו 'פלוני בן פלוני' – בעיני עד, דלא יעקב הוא – אלא של זה בנו היה.
 10 ודלמא

1 **ודלמא** משנא דאבה תתי - דיש לנו תלמוד ולחכשי כיון שחמא אבוי תחת גז השני.
 2 **ודלמא** סימנא שיהי דהא רב צירי בר - אף על גב דהתם בעי לאפקעי
 3 לשמיעה דביסקי מעיקרא, דלא רביג פשוט (בבא בתרא א.סא.ב) וביהולח (ענין לו, א.)
 4 - הכא ש' לתיבשי אף על גב דאבא אפקע בסטר מעיקרא, כיון ששמו תחת גז
 5 דראשון, **דחא** נתן גז שכבוה בעברת, וכו'.

6 ויניח וכו' - אבל מגופה דמתניתין לא מייחא
 7 דקתי; את שדעיהי האיטונים קריאמי עמו
 8 כשה, ולא מלפניו גז בתבוו שוה לעדוי לאינו שוה
 9 - דאיכא לחדושי דבכתבו שוה לעדוי איירי, ושיך
 10 למשנה לעיל עמוד א **עד** אחד עברי ועד אחד
 11 ויני כאן מתחת זה לתחת זה שניהם מופקר -
 12 פירש בקנסתו: על כל גז תחתם עברי ויוני.
 13 וליפרשונו דאבא גריסין: עד אחד עברי אחד
 14 ויני כאן מתחת זה לתחת זה, ועד אחד עברי
 15 ואחד ויני כאן מתחת זה לתחת זה - שניהם
 16 פסולים. ובגמרא סריפ, וליבשח האי בעד אחד
 17 עברי ועד אחד ויני, והאי בעד אחד עברי ועד
 18 אחד ויני, ועל אותן שנספשיש שמירי שהתניס
 19 תחמיס כדכרס כל חתימה בשיטה אחת - הקשה
 20 בקנסתו: אם גז אחד מביטח עברי תחתם על
 21 השני, ומתני מלפנינו - עברי ויני לזה עברי -
 22 ויוני לזה ועד, דבגמרא פריך: וליבשח האי
 23 עברי ויני, והאי בעד אחד עברי ויני כו' מפריש:
 24 שיש לישב, שכל חתימה כמותה ביטוחה אחת,
 25 ולא נרטינן במתניתין אלא: עד אחד עברי ועד
 26 אחד ויני, ועד אחד עברי ועד אחד ויני כאן
 27 מתחת זה לתחת זה, ולא נרטינן: מתחת זה וכו' עד
 28 לטוק, ובגמרא ימי לא נרטינן אלא: ולחכשי אחי
 29 בעד אחד עברי ועד אחד ויני, ותו לא הכי
 30 פירוש: לא מבטעי איז אד הישנין לגונדליה
 31 דאז ש' לתיבשי שניהם, דראשון בשני עברתי -
 32 השני בשני זונתים, אלא אפלו הישנין לגונדליה,
 33 ואפרי לחכשי עדיהם - קנא מיהא וליבשח
 34 בעד אחד עברי (בבבא) ואחד ויני וגונדליה
 35 ויהי מצי למיטר דקמא מיהא וליבשח בבבליה,
 36 וברכות קיימי בעיה, אלא של הוצרך לחכשי
 37 דאחד ויני, אלא עברי ויני, ומשני דחייב דידן
 38 דחיש לגונדליה פוסל שניהם, דחיש דחייב
 39 תתמו לתלמי אחת, חוד אחד - עברי דראשון
 40 אקמא, ועברי אישני ויני שניהם, והתם עברי
 41 השני גונדליה, או יוני דראשון בעד גונדליה
 42 אקמא עני שני עברים, ויוני הארזון אשני.
 43 **תתמו** עדים שני עבריהם - ואם תאמרו אמאי
 44 איצטרך לכתבי סיפא הקף ראשו של זה בעד
 45 ראשו של זה דשניהם פסולי? היינו בראש הקף
 46 ידיו: וליבשח איצטרך למספלינו גז שני עדים כנגד
 47 גז של זה, כהני לאנון שנקטין בגמרא אלא איצ
 48 ברמי כי עיבא, דתנבא לא שמעין אלא שרגלי
 49 תחתיהם עדים גז זה, הבתבא, אף על פי דאבא
 50 שמעין מספא - איכא למיטר דאיצטרך דן דראשון פסולין
 51 היינו משום דכי הכי לדי קיימי אחאי לא קיימי נמי אחאי, אבל אנא, וכן כאן אלא גז
 52 אחד - אם בן דאי קיימא עליה תחתיה, ודסיפא ודסיפא, דראשו של זה בעד סופו של זה,
 53 איצטרך לאשמעין דלא מפלי מוסר דכי הכי דלא קיימי אחאי לא קיימי אחאי, ולרשי
 54 דרס מעיקרא: סופו של זה בעד סופו של זה - לא חזי צירק סיפא ודסיפא, אלא רכל ויני
 55 שמענינו, ויש ספריס דלא רטי ליה, ובגמרא גז לא מייחא ליה, **וניחוש** דלמא תרי גיטי
 56 חזו - ולעיל גז מייחין לגונדליה ופסיל, אתה גז לא רעילי תלין לחכשי, דפריך: וליבשח
 57 האי רב - וזה התם דראשון דאיכא לרביש אשכא עבי תחת גז השני, אם בן עליו נמי
 58 חתם.

1 **ודלמא** משנא דאבה תתי - על השני, ועל שניהם חתום - **צירי בוואי** - בחתימת ידו,
 2 ולא היה כותב שמו. חרומא - ענף של דקל. כפואת - גס שפורשין עליו וקון של פיפה.
 3 שכבוה - כתב עליו, וכי תימא כיון דפוסל - חתימת עידו, שני שתיין כמתב - אותן
 4 שתיין שחתמו בן הבאין מתחת דראשון שפוטו אבותיהן - תו לא מתיבשח, דרתיא ביגט
 5 פשוט: דירוק את העירען מן הבתבן שני שתיין
 6 - פסול, והאמר חזקה - החם, מילאחו -
 7 לאתו אותי קרובים - שער, דלא פליגי אלא
 8 אאיירא, ואזי תתמו, שהרי אזי פוסל בשלשה
 9 בסוכה, סכך פסול פוסל בארבעה, והתני ועדי
 10 - בתוך תרי גיטי דמתניתין: קנסיה, דלמא -
 11 ותגא דירן - דפסל ארזון, קנסיה, דלמא -
 12 גונדליה תחום הדינים, כלומר שלא כמתנהם
 13 אלא כדרך העברים חתמו. כליו אחד - כולן
 14 על ראשן, כל שלא כמתנה קרין גונדליה,
 15 דרתיא משבוחת האנונים, אדם המשמש כדי
 16 השמאלית קרין לו מבוסטן גונדליה, לפי
 17 משנה מסדר המשמשותין, וליבשח האי בעד
 18 אחד עברי ועד אחד ויני ותיא בעד עברי
 19 ועד אחד ויני נרטינן, דלמא גונדליה תתי -
 20 בתני ויניס חישני דלמא גונדליה תתיס חוד
 21 חתמיס, שטא ינין ארזון חתם כבוד העברי,
 22 שחתם למעלה הימנו שמו תחילה ואחר כך שם
 23 אביו, ומצא ששל השני אחר חתמו, ועברי שני
 24 רזאן של השני חתמו, ויון ארזון חתמו בגמרא,
 25 ומצא שלשה על השני זאן על דראשון אלא
 26 אחי, או שטא ין ראשון כדרכו חתמו, וזן שני
 27 אותן חתם גונדליה מיהם שניהם עברים
 28 תחתיהם, ומצאו שני ויניס ועברי ארזון
 29 תחתמן על דראשון, זאן על גז שני אלא אחד
 30 הלכך שניהם פסולי, הכל פותרין אותה
 31 בשיטה אחת, שכל העירען תתמו כל אחד שמו
 32 ושם אביו בשיטה אחת מתחת ראשון לשני כמו
 33 שפירשני, שני עדים עברים ושני עדים חתום
 34 השתיים ראשונה מביטח, ואזי אפרי לישבא
 35 כלל, ומתניתין לא דייקא הכי - דאם בן כל
 36 משכתב עברי תחתם על השני, ומתניתין מפלג
 37 פלוגתא בעדי ויני לזה ועברי ויני לא, ובגמרא
 38 נמי פריך: וליבשח האי בעד אחד עברי ועד
 39 אחד ויני, והאי בעד אחד עברי ועד אחד ויני
 40 - אלא כל כמה דלא אמרינן גונדליה תתיס,
 41 היא תחתיה דידוה עברי ויני על זה ועברי
 42 ויוני על זה, **משנח** כרף השני - שאצלה,
 43 ברחב המגילה, שקרין כלשוננו קולומייל, כל
 44 הגז - בגליון של ימין חתם או בגליון השמאלי,
 45 או אחריו - בגט פשוט, שתקנו עדי לדיוח
 46 תרובת, חרקה - חרבו זה אצל זה, כמה אין
 47 מקיפין שתי חביות (ביצה זכא), שטא מספלין
 48 - שאן נקריס חתימתה לא עם זה ולא עם זה,
 49 סופי של זה בעד סופי של זה את שחקיעה
 50 חתב

1 נקראי עמו - שגז תחתיה העדים כלפיו כד החותמין - כשה ראשון של זה בעד סופו
 2 של זה את שחקיעה נקרין כסופו - שגז תחתיה כלפי סופו, ולא שרגלי תחתיה כלפי
 3 ראשו, וכן ידיו נקיי חתקת - נתקנו, שלשונן קצרה, לא חזי תחתין "עדי", אלא פלני
 4 כל פלני, תיבטו - שם לויש של משפחה כולה, **גמרא** ויחוש דלמא תרי גיטי חזו -
 5 אשירי מקצת הגט וכתבוה ברוך הקף השני קאי דלמא תרי גיטין חזו שלמים, והשמאלי ככתב
 6 בגמבה של מגילה וידן מן הימני, עד דתורמו עדים דרידה, כלומר רומז של שני, כנגד
 7 התחלתו של ראשון, וזן קמא - הייתי התחלתו, ועדים דברתא - היינו סופו, כלומר
 8 שישות אחרונת שהעדים תחתיהן, ויחיה לזמן דברתיא ועדים קמא - שטא סופו
 9 של ראשון שהיה שני, מפני תנאי שהיה בו, וחקך ראשו של שני, והשודרו לתחלתו של
 10 ראשון, וכן חתמיהם, דלמא סופו של ראשון ויחיה אצל תיבה של שני השני, ומגריש בעדי
 11 ראשון, וכן חתמיהם, דלמא סופו של שני, וכן תיבה אצל תיבה לגמור גז שלו.

הבא

1 חציא גיטין, והעדים אל עלו חתמו, כשיש ירוח מלמטה - גלית תחת דראשון, דראי לא נחך
 2 נמלך למגורו, ולמעלה הימנו בצדו היה שני אחד כותב וחתום, וכשחוד נמלך לרגשה - חקר
 3 עליונו של שני, וכן תיבה אצל תיבה לגמור גז שלו.

1 הכא נמי כביש רוח למעלה – מיכן שי להכשיר גיטין ושטרות שאין בהן ריח כלל, לא
 2 למעלה ולא למטה. וכן משמע כולה שמתוך דריש "גט פשוט" (בבא בתרא קס"א).
 3 ואמר דרב רבינו אלחנן: אפילו הכי לא הישקין שמא יתרוק בעל השטר מן השיטין של
 4 מעלה. לפי שהמין וכל זכות בעל השטר הוא למעלה, לא יתרוק וכו'.
 5 **ודלמא** אימלוכי אימליך – פירש בקונטרס:
 6 כשניטל, שוב ושוב יוכל לחרוז ולגשר בו, ואין
 7 יראה. ולרב נתן דאמר רוח מוגרש בו, מאי
 8 טאהו. למימר? ומיהו אמר רבי רבינו עמי
 9 הנביא: 'הלליל שנגמר הגט – אינו יכול לנטלה,
 10 אבל בשלא נכתב כולו – מודה רב נתן דאמי
 11 חזור ומגרש בו. ועוד פירש: הוזהו ליה נכתב
 12 ביום נתחם לילה. ואין נראה. כי העדים היא
 13 יחזרו ולא יחזמו על שטר מוקדם. ואומר רבי
 14 נתן: 'הואיל דלמא דלמא מילוכי בו – השטמ
 15 התחיל לכתוב הגט לשם את אחר, ומליך וסימו
 16 לשם. והונו שמתחזקין שניו, ורבינו אלעזר
 17 דלא בעי מוכחז מחוכו. אי נמי, אפילו כרבי נאור,
 18 ואימליך קדם שם האיש והאשה.
 19 **בולא** האי לא הישקין – היינו רוקא לאמליך בין
 20 יתרו את' ל'מותרת' לא יחשיק, אבל
 21 מכל מקום בעיני שיהא רוח למעלה ולמטה. ואי
 22 לאו הכי – הישקין ולמא ניין ליה, ואיתרמי דהוי
 23 רבי את' למטה שרותר' למעלה.
 24 **אמר** רבי ירמיה שטרות, וכתב סופר ועד –
 25 הדלכה כרבי ירמיה, דמיתמי מרבי
 26 ירמיה אהא עובדא – משמע דהכי קימא לך חכם
 27 סופר ועד בעש בשאר שטרות, וכתב סופר ועד –
 28 פסול אפילו בסופר מובהק, והלא כשמואל
 29 הדמישכי בתל סופר מובהק ועד למחזיקה. אפילו
 30 בנישטין, ומכל מקום, אין להבטיח שטר סופר ועד
 31 בנישטין מכת רבי ירמיה. והלא כל אמוראי בסוף
 32 פרק "התקבל" (גיטין ס"ג) דמבטיח באומר
 33 "אמר" שי לפסול חכם סופר ועד משום דבפיך
 34 מיניה חורבה, איתרמי דהתם.
 35 ושקין למשנה לעיל פ"ג. **וכך** הוה נקי הדעת
 36 שבירושלמי
 37 בתובין – שלא היו בתובין אלא אלא פלוני או
 38 פלוני. ורבינו הנגאל, וכן רבינו עמר נסיח תיבתו
 39 תיבתה – כשרה. וכך הוה נקי הדעת שבירושלמי
 40 בתובין. פירשנו: שלא היו בתובין אלא תיבתם
 41 תיבת אמת. דבמרא לא איירי בתיבת האיש
 42 על תיבתה, אלא תיבתה שמשפחה קראת על
 43 שמה.
 44 **[מאי** קראה – 'כי תוליד' – חד הוה, 'בנים' –
 45 תרי הוה, 'ובני' תרי הוה, 'בנים' – תרי
 46 הוה, תרי שבעה. גלין תוספות.

1 כביש רוח למעלה – ודאי לא נכתב בו יורו. ודלמא אימלוכי אימליך – מתחלה
 2 של לגרשה, והדי אימליך לאחר זמן לחזור ולגמור, ומנא דראשון בשל. אי נמי, היה
 3 ליה נכתב ביום נתחם לארז וכו'. ודאי שיש ריח למטה – נראין כן הדברים. הרי
 4 את למעלה ומותרת למעלה – בדקתי בדי דבר רבו ליכא לממר דמימליך, אלא עמר
 5 עד לכל אדם ומליך. ודלמא הכי איתרמי –
 6 שנתקן בדי גמר רוח חור בו. רב אשי ישיב –
 7 כולו שתיחא חכמי מיתרנין – כהן דריעה –
 8 ביה מחזיקה דנגילתא, שניכר בו מיתחיה
 9 הקלף סביב סביב כל הגט, שלא היה בו קלף
 10 אלא הו לא למעלה ולא למטה. שניכר סביבת
 11 הקלף שדור ועב שלא נגע שם תער הגלמים.
 12 שדרך עניש למוחזקין שקטרים אבנים סביב
 13 למתוך הקלף ומתחילין להקטו בסמוך. וכשאין
 14 ריח למטה ספקין, וליכא איתרמי –
 15 אימליך, כנגנו – של תיחמה כלפי כתב הגט.
 16 דהוי דאי על גט זה תחם. ומיתרנין – שרשילג
 17 החתמה כלפי כתב הגט. ודלמא אימליך שטמ
 18 למעלה מאותה חתימה היה כתוב שטר ועליו
 19 חתמו העדים. ליהו חי סנייה – גט כלפי כתב
 20 וליתכשר, והדאי ליה חתמו דקא סלק דערך
 21 שהעדים חתמין בריבוב הקלף כסדר כהן
 22 הנישק. דרמו ליה כי עירבא – העדים מושלין
 23 בין שני הגיטין כבירה. ראשי שיתול של חתימה
 24 מחזיקין הנישקין חותמין חותל בשמכתב באות
 25 הפתח – כך הן משכיבין כח ארזי שני הנישקין.
 26 אלא רב כי חתים מן הגט – לא בנישקין אלא
 27 בשטרות, אלא בויסקי. כשהיה מונק שאיש
 28 לדין לפניו והסופר כותב להם אירת הונטה
 29 בשם, אותה חותם פעמים מן הגט, וכן אקפדה
 30 בכך. חתם סופר – עם עד אחד, גניטי –
 31 במשנתו דכשה, הוזהו לא שני עדים.
 32 אשמעתינו מיתרנין דלא הישקין אמר הבעל
 33 לא עזר שיתחום הסופר, אלא אמר לשנים
 34 'אמר לסופר פלוני יתיבוב, ולפלוני פלוני
 35 ואתחזקתי, חשד הך שילחוק לכיפוא סדסריא
 36 ואחתמוהו – לוא לא הישקין, כדאבוקיטין
 37 בכרזי מי שאחור (גיטין נ"טא). אח עבי רבי יחי
 38 היא – דאמר: מילא לא מיטסקן לשליטה, דהוי
 39 ידעי ל'טופסא' – דשטרוא, שהוה מיתרנין בתובת
 40 הסופר תיחמת עד אחד, ולא רב מיתרנין
 41 תיחמת השני עד עשרה חרות – היא תיבתה
 42 שאם כתבה גט – לא אפסלא. למיחור כשיטה
 43 שמו שטמה – וכן שפיר דוד שני. אלא גניטי –
 44 היינו חור שלישי, ומנאן אוילך קרי ליה
 45 'ונשעטת', שבעה בדי ריני – שבעה משפחת
 46 של מלכים מנוכחי ישראל, והך דמלכי יהודה
 47 לא שחיב, שהוה ביהמחל של אלו, חותמין על
 48 אחה. והליך וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' שקמי
 49 מורנו אחיקר בדי בית דין. שלום בן יגש
 50 וכו' וכו' חתם רבי, לפי שאל מלכו שנה שלמה.
 51 וכן אמר, אבל עמור אביו של אטאבא – על שם
 52 שיהיו עליו של אטאבא נקרא ומפני שאמרו
 53 דרשיעי עשתו ותר נקרא הקלוקל על שמו.
 54 בימי הושע בן אלה גלו עשרת השבטים.
 55 ומתחיה שבעת קרי לה חרובן דהינו 'אימוללה'
 56 וילדת השטתא – שילדה שבע משפחות
 57 לעבודה זרה. עליה עלה – מפני שלא הרישעי
 58 שאר המלכים בא הפרעיות בימיה בתמידי.
 59 פירסידיהם – שזרמים. אותן שנים שלא עלו –
 60 הואיל שאין מזהו ביום חן ולא עלו – יגלו
 61 ולכח שבטי, וישקו – מיתר, מכו, חסד –
 62 אני על בני מיתרנין: מורד אמר (ירמיה א'). גלות צדקיהו – חרוב ירושלים, שגלו כולם. גלות יבנה – הוא ירמיהו, קדמה לגלות צדקיהו ארבע עשרה שנה. וזה היה שמירד
 63 וחרובי בני דודי גלותה ורוי של צדקיהו בכלל בעוד שהבני גלות יבנה קיימין, שלמהו וורה לאלו הנולדים אחריהם. לפי שרוב חכמי התורה גלו עם יבנה, ורבינו ברי: 'החדש
 64 והבסור אלף', כיון שטובין – הלכה שהם טרומים בה. שאמרו יודעים להשיב לשאלותם – שוב אין לה פתוחין אחרים. עולא אבא – היינו צדקה, שהיה להביא תרעה לסוף שמונה
 65 מנות אחרים. היינו שתי שנים סודם 'ונשעטת' דהיא בנימטיא ששנה מאות הארבעים וששים. ואם שני עד 'ונשעטת' – היה מתקיים בהן 'כי אבד תאבדוך'.

שמע מינה מדרה דרבי עולמא תמינ מאה וחשין ותרתי - ואם תאמר: נתי דמסבסב
לארץ עד שיצאו שי כל כך, מכל מקום מוא לא עברו עבודה זרה ועד הקשה דרב
רבינא אלתיא: ורלמא תאבדו מדר אר"י ונמש"א קאמרו ואומר רבינא יצחק: ומתחילה מיד
הו עובדי עבודה זרה, שפסלו שי מליכה דהי ענמם. ונביים חובטין אותו ואומרים על עשה

מה שישאל אומרים ק"י. אין לפרש אדאמיס בענין
הו. רצה לומר בדברים פסול משום "לפניהם" ולא
לפי גוים, אף על פי הדברים מעשין על פי ישראל
- דאין לה לפני גוים, כיון דדייני ישראל מנמים
לחובטו. דאנו ממחין עצמן היבנו אותו, ולא
יכלו לצוות לחייטו לחובטו אלא כמא שפירש
רבינא מה: ותניס חובטין אותו, שאו כשר בהו
הענין. וכן פירש רב יהודאי גאון בהלכות גדולות.
דבגים כשר הוא הענין. כיון אינא דירושלמי
דמכילתא, אמר רב ישראל אשה שעתה בעמשה נו -
פסול (אפילו) באומר "איני זו ואיני מפרנס". הני
רב יצחק: גוים ששקטן ממשה ישראל - כשר.
אפילו באומר "איני זו ואיני מפרנס". ואהא דנקט
אפילו באומר - ולא נחבשי בורים שלא על פי
ישראל, אף על גב דהדי כדון אמר רב אסי:
מתניח אמרה כן: ובגים חובטין אותו ואומרים
לו: עשה לה כשר ישראל אמר לו, ולא לה מאו
אומרים לה. **אלא** דרב משרשיא ברותא היא -
בידקת תרביסי (כא רבתיא מאה) אפירוש אמאי
מיתי לה ותלמוד תהי, מיד מדרשת היא.
לפניהם ולא לפני הידותו - פירש
בגרסותיו. דקאי אשבעים וקנים ודעו על משה.
אף על פי שחובטין בסוף פרק ז'אלה שמעתי.
ורבינא יצחק אומר דראיהו"ש טובא דחבתי
בפרשה קאי, וכן משמע ב"חזקוני" (בבא קמא
פרג.) במ"אליהם" נפקא לן תומחין. דאמר: רואי
שאו כיון קודם בארס וניקו קודם ששור - דאלוי
בענין, ולכאן, ואיעטרך דר"לפניהם" וליענין
עשוי בענין ממוחין. **ולא** לפני הידותו -
תמה דשבעין דאריקין קאי בשכרין לידן, ויש
בפרק קמא קודשין (להא.) ובבבא קמא (ט"א.)
דרשנין ממי דהוה שיהיה הבנות שלא לעיל לכל
דינין שבתיהו. ואש פסולה לידן. דהנין פרק
"בא סימן" (גדה מט"ב.) כל בהשר לידן - כשר
לחדי, ואתא פסולה לחדי. כדומכס "חזקוני"
(בבא קמא ט"א.) ובפרק "שבתה הדיתי" (ב"מ.)
ויש לומר: דכלל דפרק "בא סימן" באיש איירי,
כלומר, כל באיש דשר לידן כשר לחדי.
ומדרבה דרביב כ" (שופטים פ.) "הויה שופטה
את ישראל" - אין אראה דאשה כשרה לידן.
דשמא אל הויה נתי אלא הויה מלמדת להם
הדיני. אין מה שמת קיבלו אותה עלהם משום
שביעה. ומה לרבינא ורואי (פרק שש) -
מעתה דאש אשה מעידה אינה דיה. ואומר רבינא
יצחק: דקרא משמע ליה דרייבי בכל ענין. כיון
בריינין בין גבוינין.

אי הכי גזלות והכלות גמי - ואם תאמר: הוא

מצניו מבגה ממונה שודו נידין גזלות והכלות: והוא ריעא בפרק קמא דבבא מינמי:
(ה"א.) ודאן גברא דדיל פורח רותרי רותרי בבבא קמא (ז"ב.) ובבמה מקבלין מיהו לומר:
דדיו חזקתו ודאן ריעא ליה ריעא וימנא לארץ ישראל. ועד אומר רבינא יצחק: גזלות
על ידי הכלות קאמר. דאין נידין בבבא שחלכו חבריו וזל וכו'.

במלתא דשכחתי כו - כמו בהרואות ההלואות. ומה שאנו מקבלים גרים, אף על גב דגר

צריך שלשה ממוחין: כדברמינין ב"חזקוני" (בבבא מט"ב.) משפט כתוב ביה
אומר רבינא יצחק: וברמינין שליחותיהו. דחשיב כשכחתי. וכו' החלוקין (שם) משפט ששוד
מקבלים גרים בבבלי. ולא תאמר הכי בעינין שליחותיהו וזה עכשיו וזה ארץ ממוחין בארץ
ישראל. לא יתן לך שרותו ושי לומר: שליחותו דקמאי עבדין. **והאמר** רב אשי כל קלא
דברר נישואין כו - ואם תאמר ולוקמה בתר אירוסין, דדיישין לרב אשי ושי לומר:
דמשמע ליה מתניחין אף בתר נישואין. ועוד: דפסקין לקמן (גיטין ט"ג.) דאף קלא דברר אירוסין לא חיישין.

שמע מינה מדרה דרבי עולמא - כמנין "ונושנתם", דהא כתוב "כי אבד תאבדון מדר".
משנה מעשה - בחוקה. **גמרא** כיון - כגון דהך דארמינין ביה: ויצא ויתן חובתה,
או שדחתה אסורה לו. **פסול** - לתורה לנישא. **ופסול** - מן הדבורה, משום דהו הגט.
מה נפקש - דאדמת בורים ברוין פסול ופסול. **אי גוים בני עשוי** - כיון תורה ניהו לבקח
את ישראל ברוין. **תולה קצפת בני** - וסבורת בני

אנס לטבח עלהה לנישרה, ובאה עליו בעקיפין.
מיפסל גמי ליפסל - כשלא בנין דישאל
הואיל דארמיניא בני עשוי נינוו בישאל
הוא גבי ישראל אמתה שלא כדון פסולו
ביותא היא - דדאי לאו בני עשוי נינוו. כיון
את ישראל ברוין. **תולה קצפת בני** - וסבורת בני
אף על גב דלאו גיטא הוא - גזר ביה רבנן
לפסול כבדנותה. משום דמיתלקה ברוין דישאל
הואיל למימר שישאל גמי שעשודו ברוין - לא
פסיל, והווא גיטא מעליא הוא. **שלא כיון** -
דגוים כבדון דישאל לא מיתלק. ואי אמרת
מיתלק בשלא כדון דישאל, ואתי למימר שלא
כדון דישאל גמי לא פסיל, ואמון ליעל דאפסיל
- היא טפה יהודא גיה, אטו כדון, וגיורה
- היא גיה לאו גויתן. **וקא מעשה אנשי** - כופה
לחדיא לא מיתלק. **איש לבישא** דיידיא - אן
שאן ממוחין אלא מסובין, דמיקרן "אלקים" =
דייקין, ואין סמיכה ביהוה לארץ, דארמינין
בפרק קמא דסנהדרין (ד"א.) **אניאיות** -
אסיפות, כמה "אוגר בקיץ" (משלי ח.) **לפניהם** -
קאי אשבעים וקנים שעתו לנוו ליה ערום מתן
תורה, דכתיב "שמעו דבר" ולא משה
עלה" וגו'. ואף על פי שנכתבה פרשה זו לאורי
מתן תורה - קודם מתן תורה נאמרה, ונבנה
המבנה, והעלו העולה השלמנים, ובאותו זמן
בנסח לברית. שליחותיהו - דבני ארץ ישראל.
קריבנין - הם נתנו לה שרות מדי דהוה -
ארביני ממונות ההלואות. דעברנין שליחותיהו,
כדברמינין בסנהדרין (ב"ב.) **אי הכי** נוליד
ותכלת גמי - לעבדי שליחותיהו, ואנן ארמינין
בשעתא קמיתא דסנהדרין קריבנין שלשה
מומחין. מיילתא שכיבא - הלואה וכן נמי.
משנה יצא שמה בעד מקודשת - פניה
שיצא עליה קול: פלוגתי מתקדשת והוה לפלוגי
ויש דרביים נראין, כדפרשינא אמריא בגמרא.
חיי זו מקודשת - ולא תנישא לאורי בלא גט.
גורשת חיי זו מנורשת - קא טלקא דעתין
נדבשי קאמר, אשת כון שיצא עליה קול: פלוגתי
בגורשת הוים - וריו זה מנורשת, ואסורה לישב
עד החיזו. ודאילו מנורשת להקל ולנישא לשוק
- לכאן לפרושי, דמשום יציאת קול שרי אשת
איש לעלמא: ורבינא ורבינא לה בגמרא -
ואסרנין לה אנבא: על בעלה כהן, וכלבא שלא
תאם אם אמיתא - שלא ריע ועל הקול של
קודשין ואף שי גורשין משל ועמם, שהוא שורב
את כח הקול. גירש פלוגי את אשתו על תנאי

זה שורב שי גורשין, שמת לא תניקיס התנאי. ודק לה קידושיה ב' - והו אמיתא
של קידושין, והוא ריעא ויפסא. **גמרא** איבינין לא אנבא - במתמיהא ואמורשת
קאי, אשת כון שיצא קול שגורשה בעלה קתי ממתניחין: ויששין לקלא ואסרנין עליה.
והאמר רב אשי כל קלא - שיצא על האשה משנשאת, ולא יצא חלק קודם
נישואין. לא חיישין ליה - כגון אם נשאת לה, ויצא עליה קול שדחתה וזהו א גורשה
לא מפסקן לה מניה אלא בערות ביהוה, וזו שחאית ועמרת והיא הכי **קאמר** ב' -
האי קול מנורשת אירשא קאי, אשה פניה שיצא עליה קול מקודשת - חיישין לה,
ואסורה לנישא אלא לאורי. איני חזר ויצא עליה קול מנורשת, שגורשה אותו פלוגי
שיצא לה קול קידושין ממנו.

הרי

פרק עשירי

הלכה א' מתני' בצל שנתנו לתוך עדשים, אם שלם – מתר. אם הותכו – בנותן טעם. ושאר כל התבשיל, בין שלם בין מהותך – בנותן טעם. רבי יהודה מתיר בצחנה, שאינו אלא למול את הזהמה. תפוח שריסקו ונתנו לתוך עסה וחימצה – הרי זו אסורה. שעורין שנפלו לתוך תבוא של מים, אף על פי שהבאישו מימיו – מתרין:

גמרא **בצל שנתנו לתוך עדשים בוי'**. רבי חזקיה, רבי אחאי בשם רבי בא בר ממל: מתניתין פשהוציא העדשים מימיהן, שהעדשים צופדות אותו שלא יבלע. וכמה דתימר: עדשים צופדות אותו שלא יבלע, ודכוותה עדשים צופדות אותו שלא יתן. מתניתין בכצל של חלין שנתנו לתוך עדשים של תרומה. אבל בכצל של תרומה שנתנו לתוך עדשים של חלין – לא בדא. ביבש, אבל בלח – אסור. בכצל, אבל בקפלוטות, בין לח בין יבש בין שלם בין מהותך – אסור.

העביר פטמתו – במהותך הוא. היו שנים שלשה קמנים במהותכין הן. הדי דתימר: כשאין בקלפתו החיצונה כדי לתן טעם. אבל אם יש בקלפתו החיצונה כדי לתן טעם – אסור. תמן תנינן: דגים שנתבשלו עם הקפלוטות של מעשר שני והשביחו – השבחו לפי השבון. אמר רבי הושעיה: מתניתא דלא כרבי יהודה! דתנינן: רבי יהודה מתיר בצחנה, שאינה אלא למול את הזהמה.

[דף נ"א ע"א]

רבנן דמיסרין בעיין: והדי דאמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן: כל האפורין משערין אותן בלו בצל בלו קפלוט, דלא כרבי יהודה. מודה רבי יהודה בכצל של הקדש, ומודה רבי יהודה בכצל של עבודה זרה.

תפוח שריסקו ונתנו לתוך עסה וחימצה – הרי זו אסורה. תני: רבי יוסי מתיר. רבי אחאי, רבי אבהו בשם רבי יוסי בי רבי חנינא: מה פליגינן? במחמין במימיו. אבל במחמין בגופו – מתר. כמה דרבי יוסי אמר תמן אין חמוצו חמוץ ברור, כן הוא אמר הכא אין תבשילו תבשיל ברור.

כל נותני טעם, בין לשבח בין לפגם – אסור; דברי רבי מאיר. רבי שמעון אומר: לשבח אסור, לפגם מתר. אמר רבי שמעון כן לקיש: מה פליגינן? בשחשביית ואחר כך פגם, אבל פגם ואחר כך השבית אף רבי מאיר מודה. רבי יוחנן אומר: לא שנייא היא פגם היא השבית, היא השבית היא פגם היא המחלקת. תמן תנינן: שעורים שנפלו לתוך תבוא של מים, אף על פי שהבאישו מימיו – מימיו מתרין. הדי דמתניתין מה היא? רבי יוחנן אומר: במחלקת. רבי שמעון כן לקיש אמר: דברי הכל. רבי יוסי בר רבי בון אמר אילין שמועטא, הכא רבי יוחנן אמר במחלקת, רבי שמעון כן לקיש אמר דברי הכל:

הלכה ב' מתני' הרודה פת המה ונתנה על פי חבית של זין של תרומה, רבי מאיר אוסר ורבי יהודה מתיר. רבי יוסי מתיר בשל חטים ואוסר בשל שעורין מפני שהשעורין שואבות. תנור שהסיקו בכמון של תרומה ואפה בו את הפת, הפת מותרת שאין טעם בכמון אלא ריח בכמון:

גמרא אמר רבי יעריא: בעון קומי רבי ינאי: נתנה על פי מגופת חבית מהו, אמר לון

[דף נ"א ע"א]

יגיד עליו רעו. מהו יגיד עליו רעו? אמר רבי יוסי: כהדא דתנינן תמן, חבית מלאה פרות ונתונה לתוך המשקין או שמלאה משקין ונתונה לתוך הפרות, כמה דאת אמר תמן והוא שיהא המשקין נוגעין בחבית והכא והוא שתהא כפר נוגעת במגופה.

אמר רבי מנא: ומינה כמה דתימא והוא שתהא המשקין נוגעין בחבית עצמה, ואף הכא והוא שתהא כפר נוגעת במגופה עצמה. מלתיא אמרה אפילו בצוננת. אמר רבי בא: בצוננת הוה עובדא. והא תנינן מהו! אמר רב הסדא: שלא תאמר הואיל ותהכל כובש יהא מתר.

כמה רבי שמעון בן לקיש אומר: מים עושין פרות ומשקין אין עושין פרות, דלא כרבי יהודה, אלא רבי שמעון בן לקיש אמר: מים עושין פרות וחסרין, ומשקין עושין פרות ואינן חסרין. רבי יהודה אומר: אין משקין עושין פרות כל עקר.

ומה דאמר רבי יוחנן בשתינו הולכים אצל רבי הושעיה רבה לקיסרין ללמוד תורה היינו נותנין הקמותינו על גבי קבוטין של מוריים והיינו מועמין בהו טעם מוריים, דלא כרבי יהודה, מהלומין הוי.

ואין אסור משום גזל בעל הבית? נטלין הוי רשותו של בעל הבית.

הטין מלמטין ושעורין מלמעלן, בשם שאין החטים שואבות כף אין השעורין שואבות. שעורין מלמטין וחטים מלמעלן, בשם שהשעורין שואבות כף החטים שואבות.

מהו לצלות שני שפודין אחד של בשר שהוטה ואחד של בשר נבלה בתנור אחד? רב ירמיה אמר בשם רב: אסור. ושמואל אמר בשם לוי: מתר.

[דף נ"ב ע"א]

פליגא מתניתין על רב! אין צולין שני פסחים בתנור אחד מפני התערובות. לא אמרו אלא מפני התערובות, הא שלא מפני התערובות – לא.

מי צתרי, רב אמר אסור, ושמואל אמר מתר.

אייכיל שמואל לרב מי צתרי. הדין מווייה, רב תייה בר אשי בשם רב: משגר ליה בהרותא:

הלכה ג' מתני' תלתן שנפלה לתוך הבור של מים, בתרומה ובמעשר שני, אם יש בוצע כדי לתן טעם, אבל לא בעין. ובשביעית ובכלאי הכרם והקדש, אם יש בוצע ובעין כדי לתן טעם.

מי שהיו לו חבילי תלתן של בלאי הכרם – ידלוקו. היו לו חבילי תלתן של טבל – בותרש ומחשב כפוח זרע יש בהן, ומפריש את הזרע, ואינו צריך להפריש את העין. אם הפריש, לא יאמר: "אכתוש ואטל את העין ואתן את הזרע", אלא נותן את העין ואת הזרע:

אמרא ואין עין פוגם והזור ופוגם? מתניתין כמאן דאמר נותן טעם לפגם – אסור. ואפילו כמאן דאמר נותן טעם לפגם – מותר, מודי הוא הכא שהוא אסור. למה? כל דבר שנפלה לתוכו תלתן הוא משביתה. וכמה היא חבילה? עשרים וחמשה זירין. אמר רבי יוחנן: וארבע מינהון מיטה. מלתיה אמרה, עד שהן בחבילות הן נטבלות. מעתה, ואפילו שיבליזו אין מכניסן לכן. והלא חביות מכניסן לכן? אין גידוליהון לכן. ואלו מכניסן לכן וגידוליהון לכן:

הלכה ד' מתני' זיתי חלין שבכשן עם זיתי תרומה, פצועי חלין עם פצועי תרומה, פצועי חלין עם שלמי תרומה, או במי תרומה – אסור. אבל שלמי חלין עם פצועי תרומה – מותר:

[דף נ"ב ע"ב]

אמרא אמר רבי יונה: זאת אומרת: פצועין – בולעין ופולטין והוזרין ובולעין. שלמין – בולעין ופולטין ועוד אינן בולעין. הדיא אמרה, לא לשבחה ולא לפגם – אסור.

מתניתין – דרבי שמעון היא. דרבי שמעון אמר נותן טעם לפגם אסור. והא רבי שמעון אמר: נותן טעם לפגם מותר! בהדיא רבי שמעון אומר כרוב של שקיא ששלקו עם כרוב של בעל – אסור, מפני שהוא בולע:

הלכה ה' מתני' דג טמא שבכשו עם דג טהור, כל גרב שהוא מחזיק סאתים, אם יש בו משקל עשרה זוז ביהודה שהן חמש סלעים בגליל, דג טמא צירו אסור. רבי יהודה אומר: רביעית בסאתים. רבי יוסי אומר: אחד מששה עשר בו. הגבים טמאים שנכבשו עם הגבים טהורים – לא פסלו את צירן. העיד רבי צדוק על ציר הגבים טמאים – שהוא טהור:

אמרא תני רבי יודא בר פזי דבר דליה: דג טהור טפל שבכשו עם דג טמא מליח – אסור. והתני רבי היא: מדיחו ומתרו! אמר רבי מנא: מאן דאמר מותר, בשכבשן שתיהון פאחת. מאן דאמר אסור, בשכבשן זה אחר זה.

[דף נ"ג ע"א]

תדע לך שהוא כן, דתנינן: או במי תרומה אסור, לא בשכבשן זה אחר זה:

כָּל גֵּרֵב שֶׁמְחֻזָּק סָאתִים. כִּמּוֹה סָאתָה עֶבְדָּא? עֲשָׂרִים וָרַבַּע לֹזְגִין. וְכִמּוֹה לֹזְגָא עֶבֶיד? תִּרְתִּין לִיטְרִין. וְכִמּוֹה לִיטְרָא עֶבְדָּא? מֵאָה זִינִין. נִמְצָא כָּל זֵין וְזֵין – אַחַת מִתְשַׁע מֵאוֹת וְשָׁשִׁים. הוֹרִי רַבִּי יוֹסִי בֶּן רַבִּי בּוּז; בְּעֶבְרָא חַד לְאַלְתָּה. רַבִּי אֶבְהוֹ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסִי בֶּן רַבִּי חֲנִינָא: רוֹבַע צִיר בְּסָאתִים צִיר. וְהֵלֵא אֵין צִיר דָּג טַמְא מִצִּיל!

אָמַר רַבִּי אֶבְהוֹ: חֲשֻׁבִית יְתָה קְרוֹב לְמֵאתִים. רַבִּי אֵילָא בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר הַיָּאי: רוֹבַע צִיר בְּסָאתִים דָּגִים וְצִיר. אַתָּה עוֹבְדָא קוּמִי רַבִּי יֵאֲשִׁיָּהּ וְהוֹרִי בְּנִי. וְתַנִּי בְּנִי: כִּמּוֹה דְּכָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמּוֹן שְׁשׁוּלָה רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, וּמִנִּיחַ לְפָנָיו, שְׁמַתָּר לַעֲשׂוֹת כַּפֶּדֶר הַזֶּה. אֲכַל אִם הִיָּה שׁוּלָה רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, וּמִנִּיחַ לְאַחֲרָיו, אִפְלוּ יוֹתֵר מִכַּפֶּדֶר הַזֶּה – מִתָּר עַל יְדֵי עֲלָה.

גְּבוּנְתָא אִיקְלָלְתָּ. שָׁאֵל רַבִּי חֲגִי לְרַבִּי בָּא בַר זַבְדָּא, אָמַר לִיה: דְּכָר שֶׁל רַבִּים אֵינוֹ נֶאֱמָר. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי אָמַר רַבִּי יֶצְחָק שָׁאֵל, וְאֵילִין אֲנִירְתָּא לֹא גִים [גִּזְיִים] לֹקֵם כְּתִיב בְּהוֹן, וְאֵת אֲמַרְתָּ עַל יְדֵי עֲלָה!

הַעִיד רַבִּי צְדוֹק עַל צִיר הַנְּבִים טַמְאִים שֶׁהוּא טְהוֹר. מַהוֹ טְהוֹר? טְהוֹר מִלְּהַכְשִׁיר. הָא לְטַמְא, אִפְלוּ כֹּל שֶׁהוּא כְּטַמְא:

[דף נ"ג ע"ב]

הַלְכָה ו' מִתְנִי' כָּל הַנְּכַבְשִׁים זֶה עִם זֶה – מִתְרִים אֵלָא עִם הַחֲסִיּוֹת. חֲסִיּוֹת שֶׁל חֲלִין עִם חֲסִיּוֹת שֶׁל תְּרוּמָה, יֶרֶק שֶׁל חֲלִין עִם חֲסִיּוֹת שֶׁל תְּרוּמָה – אֲסוּר. אֲכַל חֲסִיּוֹת שֶׁל חֲלִין עִם יֶרֶק שֶׁל תְּרוּמָה – מִתָּר. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: כָּל הַנְּשָׁלְקִים עִם הַתְּרִדִין – אֲסוּרִין מִפְּנֵי שֶׁהֵן נוֹתְנִין טַעַם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: כְּרוֹב שֶׁל שְׁקִיָּא עִם כְּרוֹב שֶׁל כַּעַל – אֲסוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא בּוֹלַע. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: כָּל הַמִּתְבַּשְׁלִין זֶה עִם זֶה – מִתְרִין אֵלָא עִם הַבֶּשֶׂר. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר: כִּבְד אוֹסְרָת וְאֵינָה נֶאֱסְרָת, מִפְּנֵי שֶׁהִיא פּוֹלְטָת וְאֵינָה בּוֹלַעַת. בִּיצָה שֶׁנִּתְבַּלְּה בְּתַבְלִין אֲסוּרִים – אִפְלוּ חֶלְמוֹן שֶׁלָּהּ אֲסוּר, מִפְּנֵי שֶׁהִיא בּוֹלַעַת. מִי בְּכַשִּׁים וּמִי שֶׁלְקוֹת שֶׁל תְּרוּמָה – אֲסוּרִים לְזָרִים:

גְּמָרָא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: לִית בָּאן נְכַבְשִׁים אֵלָא נְשָׁלְקִים. כַּבוּשׁ – כְּרוֹתָהּ הוּא. רַבִּי חֲנִינָא תִירְתָּא בְּשֵׁם רַבִּי הוֹשַׁעְיָא: חֲסִית בְּחֲסִית מִוִּן בְּמִינוֹ, רַבִּי עֲקִיבָא מִתִּיר, וְחֲכָמִים אוֹסְרִים. רַבִּי יוֹסִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: מוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי עֲקִיבָא בְּכֶשֶׂר בְּכֶשֶׂר שֶׁהוּא מִתָּר. אָמַר רַבִּי זְעִירָא לְרַבִּי יוֹסִי: וְאֵלוּ לֹא אֶתְאֲמַרְתָּ תְּדָא לֹא הוֹיִנְן יְדַעִין דְּהוּא בְּנִי. וְדִילְמָא לֹא אֶתְאֲמַרְתָּ! אֵלָא מוֹדִי רַבִּי עֲקִיבָא לְחֲכָמִים בְּכֶשֶׂר בְּכֶשֶׂר – שֶׁהוּא אֲסוּר.

אַתָּה רַבִּי אֶבְהוֹ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: מוֹדִי רַבִּי עֲקִיבָא לְחֲכָמִים בְּכֶשֶׂר בְּכֶשֶׂר – שֶׁהוּא אֲסוּר. רַבִּי חֲנִינָא שָׁמַע לָהּ מִן דְּבִתְרָא, רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: כָּל הַמִּתְבַּשְׁלִין זֶה עִם זֶה – מִתְרִים, חוּץ מִן הַבֶּשֶׂר. הָא

בְּשֵׁר בְּבִשָּׁר – אָסוּר. דִּילְמָא אֶתְאָמְרַת! אֵלֹא מוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי עֲקִיבָה בְּבִשָּׁר בְּבִשָּׁר שֶׁהוּא אָסוּר.
רַבִּי חֲנַנְיָא, רַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: מוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי עֲקִיבָה בְּבִשָּׁר בְּבִשָּׁר שֶׁהוּא אָסוּר.

[דף נ"ד ע"א]

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: הוֹיֵנָן סְבָרִין מֵימָר: שֶׁל בַּעַל – בּוֹלַע. מִן מַה דְּאָמַר רַב חֲוִנָּא סָב מִן אֵיבָה וְהָב
לְפִלְפֵי, הֵדָא אָמְרָה שֶׁל שְׂקֵי בּוֹלַע.

רַבִּי יִרְמְיָה בְּעָי: שְׁלֵקָה בְּחֹלֶב מַהוּ? רַבִּי זְעִירָא לֹא אָכַל כְּבֵד מִיּוּמִי, שְׁלֵקָה רַבִּי בָּא וְאִכְלָה לִיה. וְאֵית דְּאָמַר: מִלְחָה רַבִּי בָּא וְאִכְלָה לָהּ.

חֲלָמוֹן אָסוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא בּוֹלַע. תַּנִּי בַר קַפְרָא: חֲלָמוֹן אָסוּר וְכָל שֵׁבֶן חֲלָבוֹן בִּיְצִים. רַבִּי יִצְחָק רַבָּה
בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ: בִּיְצִים שְׁשֻׁלְקָן וּמִצָּא בְּהֵן אֶפְרוּחַ – בְּנֹתָן טַעַם. רַבִּי זְעִירָא, רַבִּי שְׁמַעוֹן
בַּר אֲבָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן, אֲדָא בַר גִּרְשׁוֹן, רַבִּי בִּירִי, רַבִּי לֹוי בַר פִּלְטָא, יָקָן אֶחָד בְּשֵׁם רַבִּי: שְׂשִׁים
וְאַחַת – אָסוּרוֹת, שְׂשִׁים וְשֵׁתִים – מִתְרוֹת. רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָן בְּשֵׁם רַבִּי יוֹנָתָן: הַעִיד אֲדָא חֲבַרְנו
לְפָנֵינוּ בְּשֵׁשִׁים, וְאָמַר מִי שְׂיִבִיא לִי יוֹתֵר מִשְׁשִׁים – מִכְּשִׁיר אָנָּא.

אָמְרִין לְשְׁמַעוֹן בַּר וּוּא, אָמַר אֶת הַכֵּיף, וְאֵינִן אָמְרִין הַכֵּיף, אָמַר לֹזֵן: אָנָּא מַה דְּשְׁמַעִית, וְאֵינִן מַה
דְּשְׁמַעִין. שְׁמַעוֹן בַּר וּוּא אָמַר קוּמִי רַבִּי חֲנַיָּא: מַעֲשֶׂה בָּא לְפָנֵי רַבָּן גְּמִלְיָאֵל בְּרַבִּי, אָמַר לִיה: אֲבָא
לֹא מוֹרִי בְּאַרְבָּעִים וְשֵׁבַע, וְאָנָּא מוֹרָה בְּאַרְבָּעִים וְחַמֵּשׁ.

רַבִּי חֵיָא בְּשֵׁם רַבִּי חֲנַיָּא: מַעֲשֶׂה בָּא לְפָנֵי רַבִּי, וְאָמַר אֵית תַּמָּן חֲמִשִּׁין. רַבִּי חֵיָא בְּשֵׁם רַבִּי חֲנַיָּא:
וְהִירָק וְהַקְּלִיפִין וְהַמִּים מִצְּטֵרְפִין. אָמַר רַב זְעִירָא: וְאִסוּר מִתּוֹכָן. אָמַר רַב חֲוִנָּא: קְלִיפֵי אָסוּר מַעְלִין
אֶת הַחֵיתָר. רַב זְעִירָא: הֵדָא דְתִימֵר וְהוּא שְׁשׁוּלְקָן בְּקִלְפֵיהוֹן שְׁלֹקוֹת בְּשֻׁלְקוֹת, אֲבָל שׁוּלְקָן בִּיְצִים
קְלוּפּוֹת בְּשֻׁאִינָן קְלוּפּוֹת, אוֹ שְׁאִינָן קְלוּפּוֹת בְּקְלוּפּוֹת, שְׁלֹקוֹת בְּשֻׁאִינָן שְׁלֹקוֹת, צְרִיכִים שְׁעוֹר אַחַר.
גְּעוּלֵי בִיְצִים – מִתְרִים, שׁוֹרוֹ עֵבֶר וְלֹא יַגְעִיל (אויב כּא ו'). בִּיְצִים שְׁהַקְרִימוּ – הָרִי אֵלֹו אָסוּרוֹת.
מוֹזוֹרוֹת, הַנֶּפֶשׁ הַיְפָה תֹאכַל, מִצָּא בְּהֵן דָּם – קוֹלָף מְקוּם הַדָּם. רַב זִירָא סָלַק לְמַבְקָרָה לְרַבִּי חֵיָא
בְּרִיה דְּרַבִּי יִצְחָק עֲמִישׁוּיָא, אֲשַׁבְּחִיהּ יְתִיב, אָמַר לֹא שָׁנוּ אֵלֹא בְּלָבָן חֲלָמוֹן, אֲבָל בְּלָבָן חֲלָבוֹן –
מִתֵּר. הוּא סֶבֶר דְּהוּא גְּבִיה מִן אֲבָהֵיהּ. אֶתְא רַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: בֵּין חֲלָבוֹן בֵּין חֲלָמוֹן –
אָסוּר. תַּנִּי רַבִּי חֲלַפְתָּא בֶּן שְׂאוּל: חֲלָמוֹן אָסוּר, חֲלָבוֹן מִתֵּר. אָמַר רַבִּי זְעִירָא: הֵן דְּאָמַר בְּחֲלָמוֹן
אָסוּר, כְּשֶׁנִּמְצָא בְּמִקוּם זְכוּרוֹתוֹ שֶׁל חֲלָמוֹן, וְאִפְּלוּ חֲלָמוֹן, וְהוּא שְׁנִמְצָא בְּמִקוּם זְכוּרוֹתוֹ שֶׁל מַח
שְׁמַמְנוּ אֶפְרוּחַ נוֹצַר.

תַּמָּן תַּנִּינָן: אֵלֹו פּוֹסְלִין וְלֹא מַעְלִין, הַמִּים בֵּין טְהוֹרִים בֵּין טְמֵאִין. מִי כְּבָשִׁים מִי שְׁלֹקוֹת, וְהַתְּמָד
עַד שְׁלֹא הַחֲמִיץ. הֵכָא אֶת עֵבֶד לִיה אוֹכְלֵי, וְהֵכָא אֶת עֵבֶד לִיה מְשַׁקְהוּ! אָמַר רַבִּי מְנָא: בָּאֵן בְּקִשְׁיִן

בְּאֵן בְּרַבִּי, בְּאֵן בְּאֹכֶל בְּאֵן בְּמִשְׁקָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בַר רַבִּי בּוּז:

[דף נ"ד ע"ב]

אֶפְלוּ תִימַר בְּאֵן וְכֵאֵן בְּקִשְׁיוֹ, בְּאֵן וְכֵאֵן בְּרַבִּי, נוֹתְנִין טְעָמִים בְּתְרוּמָה וְאֵין נוֹתְנִין טְעָמִים בְּמִקְוֵה:

הֲדָרָךְ עֵלְךָ בְּצֵל שְׁנֵתָנוּ

פֶּרֶק אֶחָד עָשָׂר

הַלְכָה א' מִתְנִי' אֵין נוֹתְנִין דְּבִלָּה וְגִרְזָנוֹת לְתוֹף הַמּוֹרִיִּים, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְאֻבְדָּן. אֶבֶל נוֹתְנִין אֶת תֵּינוּ לְמוֹרִיִּים. וְאֵין מִפְּטָמִין אֶת הַשְּׂמוֹ, אֶבֶל עוֹשִׂין תֵּינוּ יִינוּמְלִין. אֵין מְבַשְׁלִין יוֹן שֶׁל תְּרוּמָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְכַעֲיָמוֹ. רַבִּי יְהוּדָא מִתִּיר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִשְׁבִּיחָו:

גַּמְרָא אֵין נוֹתְנִין דְּבִלָּה וְגִרְזָנוֹת לְתוֹף הַמּוֹרִיִּים כּו'. תְּנִי: נוֹתְנִין דְּבִלָּה וְגִרְזָנוֹת לְתוֹף הַמּוֹרִיִּים, כְּדָרָךְ שְׁנֵתָנוּ תַבְלִין, וְכִלְכַּד שְׁלֵא יִסְחָטֵם לְהוֹצִיא מִימֵיהֶם, וְכִתְבְּלוּן מִתֵּר שְׂבָף הוּא מְלֻאכְתָּן.

אָרוּר תַבְלִין שְׁנֵתָנוּ לְתוֹף קְדֵרָה זוֹ, וְחֹזֵר וְנִתְּנוּ לְתוֹף קְדֵרָה אֶהְרַת, אִם בְּטַל טְעָמוֹ – מִתֵּר, וְאִם לֹא – אָסוּר. מַה בִּינָה לְבֵין שְׂבָתָה לֹא כֵן תְּנִי: הַשְּׂבָת שְׁנֵתָנוּ טְעָם בְּקְדֵרָה – אֵין כֵּה מִשׁוּם תְּרוּמָה, וְאֵינָה מְטַמְּאָה טְמֵאָת אוֹכְלִין מִשְׁלָף גִּתְנוּ לָהּ, בְּדִין הִיא שְׁלֵא תְטַמְּא טְמֵאָת אוֹכְלִין, וְהֵן אָמְרוּ שֶׁתְטַמְּא טְמֵאָת אוֹכְלִין, וְהֵן אָמְרוּ: מִכֵּיּוֹן שְׁנֵתָנָה טְעָם בְּקְדֵרָה – בְּטַלָּה.

רַבִּי חֵיָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: דְּרַבִּי חֵיָא, דְּתַנְיָא: יוֹן לְמוֹרִיִּים, רַבִּי מִתִּיר וְרַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹסֵר. לְפִיכָף אִם עָבַר וְנִתְּנוּ, רַבִּי אוֹסֵר לְזוּרִים, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי שְׁמַעוֹן מִתִּיר לְזוּרִים. רַבִּי מְנָא בְּרַבִּי תַנְחוּם בְּעֵי: כְּדַבְּרֵי מִי שְׁמַתִּיר לְזוּרִים, מוֹרִיִּים שֶׁל גּוֹיִם לָמָּה אָסוּר? רַבִּי יְרֵמְיָה בְּשֵׁם רַבִּי חֵיָא בַר וָוָא: מִשׁוּם בְּשׁוּלֵי גּוֹיִם הֵן אָסוּרִים. הַתֵּיב רַבִּי יוֹסִי: וְהַתְּנִי: חֲמִין (אוּמָן) מִתֵּר, שְׁאֵינּוּ חֲמִין (אוּמָן) אָסוּר. חֲמִין (אוּמָן) מִתֵּר לֹא אֶפְלוּ מְבוֹשְׁלִין, וְדַכּוּתֵיהֶּ שְׁאֵינּוּ חֲמִין (אוּמָן) אָסוּר וְאֶפְלוּ שְׁאֵינּוּ מְבוֹשְׁלִים. וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בַּר מְרִי: וְאֶפְלוּ בְּמֵאן דְּאָמַר חֲמִין (אוּמָן) מִתֵּר, וְכִלְכַּד בְּיוֹדְע.

הֲדָא אָמְרָה: הַנִּיית תְּרוּמָה – מוֹתְרַת, הַנִּיית עֲבוּדָה זָרָה – אָסוּרָה.

[דף נ"ה ע"א]

רַבִּי לְעָזָר וְרַבִּי יוֹחָנָן, חֵד אָמַר: מִפְּנֵי שְׁמֻמְעָטוֹ מִמִּדְתּוֹ. וְחֲרַנָּא אָמַר: מִפְּנֵי שְׁמֻמְעָטוֹ מִשׁוּתְיֵוֹ. וְלֹא יִדְעִין מֵאֵן אָמַר דָּא וּמֵאֵן אָמַר דָּא. מִן מַה דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: מִחֻלְפָּה שִׁיטְתִּיהּ דְּרַבִּי יְהוּדָה, וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אֵינָה מְחַלְפָּת, תַּמָּן בְּכַחֵן וְכֵאֵן בְּכַעֲלִים, הָוִי דְּרַבִּי יוֹחָנָן הוּא דְּאָמַר מִפְּנֵי שְׁמֻמְעָטוֹ מִשׁוּתְיֵוֹ. יְהוּדָה בֶּן פִּינִי רַבִּי אֵימִי בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ: מִפְּנֵי שְׁמֻמְעָטוֹ מִשׁוּתְיֵוֹ:

הלכה ב' מתני' דבש תמרים, וניין תפוחים, והומץ סיתוניות, ושאר כל מי פרות של תרומה – רבי ליעזר מחייב קרן והמש' ורבי יהושע פטר. רבי ליעזר מטמא משום משקה. אמר רבי יהושע: לא מנו חכמים שבגדה משקין כמוני פטמין, אלא אמרו: שבגדה משקין – טמאין, ושאר כל המשקין – טהורין:

גמרא הוון בעיין מימר: מה פליגינן? בהמש', אבל בקרן אף רבי יהושע מודי. מה פליגינן? לשעבר, הא בתחלה אף רבי יהושע מודי. ותנינן: דבש תמרים, רבי ליעזר מחייב במעשרות, ורבי יהושע פטר; פאן – שזכו משנמבלו, וכאן – שזכו עד שלא נמבלו. מודי רבי ליעזר שאם עשר על התמרים אפלו באספמיא, דבשן – מתר. מלתיה אמר, שהוא מעשר מן התמרים על הדבש לפי תמרים.

רבי ליעזר מחייב במעשרות. תני: רבי נתן אומר: לא שרבי ליעזר מחייב במעשרות, אלא שרבי ליעזר אומר: שלא יאכל מן התמרים עד שיעשר על הדבש. מלתיה אמרה שהוא מעשר מן התמרים על הדבש לפי דבש ולפי תמרים:

[דף נ"ה ע"ב]

רבי ליעזר מטמא משום משקה. תני: רבי נתן אומר: לא שרבי ליעזר מטמא משום משקה, על מה נחלקו? על שנפל לתוכו משקה, שרבי ליעזר מטמא משום משקה, וחכמים אומרים: הולכין אחר הרוב.

על דעתיה דרבי נתן, רבי מאיר ורבי אליעזר בן יעקב ורבי ליעזר, שלשתן אמרו דבר אחד. רבי מאיר, דו אמר: אין מי פרות בטלוי לעולם. רבי אליעזר בן יעקב, דתני: רבי אליעזר בן יעקב אומר: ציר טהור שנפל לתוכו מים כל שהוא – טמא. והדין רבי אליעזר דהכא.

טעמא דרבי ליעזר, וכל משקה, מה טעמא דרבנן? אשר ישתה. מה רבי אליעזר כרבי ישמעאל, דרבי ישמעאל דו אמר: כלל ופרט – הכל בכלל. ורובה מדרבי ישמעאל, דו אמר: אפלו כלל ופרט וחזר וכלל – הכל בכלל.

רבי פריגורי דקיסרין אמר: רבי לעזר, בי [ב]רבי ישמעאל, אלא כד משיב רבי ליעזר לחכמים, מה דאית לבזן אשר יאכל – פרט לאוכל סרוח, כן אית לי אשר ישתה – פרט למשקה סרוח. אמרו לו: לא דומין אוכלין למשקין. לא, אם אמרת באוכלין, שכן אוכל סרוח מעקרו – טהור, תאמר במשקין שכן משקה סרוח מעקרו – טמא. דבר אחר, לא, אם אמרת באוכלין, שכן אוכלין הפיחדים לאדם – אינן צריכין מחשבה, תאמר במשקין, שכן משקין הפיחדים לאדם – צריכין מחשבה.

ומפני שצריכין מחשבה יהא משקה סרוח מעקרו טמא? הואיל והן צריכין מחשבה יהא משקה הפסיד מעקרו טהור. דבר אחר, אמרו לו, לא, אם אמרת באוכלין, שכן אוכלי בהמה לאדם אינן

בְּאִין בְּמַחְשָׁבָה, תֹּאמַר בְּמִשְׁקִין, שְׁכַן מִשְׁקָה בְּחֵמָה לְאָדָם בְּאִין בְּמַחְשָׁבָה! וְתַנִּי בּוֹ: כָּל מִשְׁקָה, מִה תְּלִמּוּד לֹאמַר אֲשֶׁר יִשְׁתַּה? פֵּרַט לְמִשְׁקָה סְרוּחַ; דְּבַר רַבִּי לִיעֲזָר. אָמְרוּ לוֹ: אִין מִשְׁקִין יוֹצֵאִין לֹא יְדֵי עוֹפוֹת וְלֹא יְדֵי פָּרָה.

[דף נ"ו ע"א]

חֲבֵרִיאֵי בְּשֵׁם רַבִּי לְעֹזֵר: מוֹדָה רַבִּי לִיעֲזָר לְחֻקִּים בְּמִשְׁקָה סְרוּחַ מַעְקָרוֹ – שֶׁהוּא טָמֵא. וְהִתְנַיֵּן: הַמּוֹחֵל הַיּוֹצֵא מִהוּ, רַבִּי לִיעֲזָר מְטַהֵר וְחֻקִּים מְטַמְּאִין. רַבִּי אֵילָא בְּשֵׁם רַבִּי לְעֹזֵר: מוֹדָה רַבִּי לִיעֲזָר לְחֻקִּים בְּמֵי יָם הַגְּדוֹל, שְׁאֵפִילוּ הֵן סְרוּחִים, הַתּוֹרָה קָרָא אוֹתָן יָמִים, וְלִמְקוּהָ הַמַּיִם קָרָא יָמִים. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר זְבִדִי בְּשֵׁם רַבִּי אֲבָהוּ: מוֹדֵי רַבִּי לִיעֲזָר לְחֻקִּים בְּמֵי תַרְדִּין וּבְמֵי שְׁלֻקוֹת – שְׂאִינָן מְכִשְׂרִין. רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָנָי: אִם יֹאמַר לָךְ אָדָם שְׂמַנְהָ מִשְׁקִין הֵן, אָמַר לוֹ הַרִי מַל יָמִים מִיּוֹן אֶחָד הֵן, וּמָנָה אוֹתָן חֻקִּים שְׁנַיִם, אֵילּוּ הָיָה לוֹן חוֹרֵן לֹא מְגִינְיָה? וְאִין הָיָה חוֹרֵן לֹא הָיָה מְגִינְיָה:

הַלְכָה ג' מִתְנִי' אִין עוֹשִׂין תְּמָרִים דְּבִשׁ, וְלֹא תְּפוּחִים יוֹ, וְלֹא סִיתְּנִיּוֹת חֲמִין, וְשֶׁאֵר כָּל הַפְּרוֹת אִין מִשְׁנֵין אוֹתָן מְבַרְיָתָן בְּתְרוּמָה וּבְמַעֲשֵׂר שְׁנֵי, אֵלָא זֵיתִים וְעֲנָבִים בְּלֶבֶד. אִין סוֹפְגִין אַרְבַּעִים מִשׁוּם עֲרֻלָּה, אֵלָא עַל הַיּוֹצֵא מִחַיִּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים. וְאִין מְבִיאִין בְּפוּרִים מִשְׁקִין אֵלָא הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים. אִינוּן מְטַמְּא מִשׁוּם מִשְׁקָה אֵלָא הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים. וְאִין מְקַרְבִּין עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ אֵלָא הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים. עֲקָצֵי תְּאֵנִים וְהַגְּרוּגְרוֹת וְהַפְּלוֹסִים וְהַחֲרוּבִים שֶׁל תְּרוּמָה – אָסוּרִין לְזָרוּם:

גְּמֵרָא רַבִּי אֵילָא בְּשֵׁם רַבִּי לְעֹזֵר: בִּינֵי מִתְנִיתָא, אִין מְבִיאִין בְּפוּרִים מִשְׁקִין אֵלָא הַיּוֹצֵא מִן הַזֵּיתִים וּמִן הָעֲנָבִים, וְאֵפִילוּ מִשְׁכּוֹ בְּהֵן בְּעָלִים. וְהִתְנִי: דֶּרֶךְ בְּפוּרִים מִשְׁקָה לְחֵבִיאָן, מִנֵּין שִׁיבִיא? תְּלִמּוּד לֹאמַר תְּבִיא! מִשְׁלֻקְמֵן מִשְׁעָה רֵאשׁוּנָה עַל מִנַּת כֶּד. בְּרַם חֵבֵא בְּשֵׁלֵא לְקַמֵּן מִשְׁעָה רֵאשׁוּנָה עַל מִנַּת כֶּד.

זֵיתִים שֶׁל תְּרוּמָה מְהוּרִים – יַעֲשׂוּ שְׁמֹן. טָמְאִים – לֹא יַעֲשׂוּ. וְעֲנָבִים בֵּין טָמְאוֹת בֵּין מְהוּרוֹת – לֹא יַעֲשׂוּ; דְּבַר רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יַעֲקֹב אָמַר מִשְׁמוֹ: לֹא נְחַלְקוּ רַבִּי אֲלִיעֲזָר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ עַל זֵיתִים מְהוּרִים שִׁיעֲשׂוּ, עַל מַה נְחַלְקוּ? עַל הַטָּמְאִים, שֶׁרַבִּי לִיעֲזָר אָמַר: שֵׁלֵא יַעֲשׂוּ, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר: שִׁיעֲשׂוּ. וְעֲנָבִים, מְהוּרוֹת – יַעֲשׂוּ, וּטָמְאוֹת – לֹא יַעֲשׂוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹדָן: מוֹדָה רַבִּי לִיעֲזָר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּזֵיתִים מְהוּרִים – שִׁיעֲשׂוּ. עַל מַה נְחַלְקוּ? עַל הַטָּמְאִים, שֶׁרַבִּי לִיעֲזָר אָמַר: לֹא יַעֲשׂוּ, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר: יַעֲשׂוּ. וְעֲנָבִים, בֵּין מְהוּרוֹת בֵּין טָמְאוֹת – יַעֲשׂוּ. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: מוֹדָה רַבִּי אֲלִיעֲזָר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּזֵיתִים מְהוּרִים – שִׁיעֲשׂוּ, וְעֲנָבִים מְטַמְּאִים – שֵׁלֵא

יעשו. ועל מה נחלקו? על זיתים טמאים ועל גנבים טהורות, שרבי ליעזר אומר: שלא יעשו. ורבי יהושע אומר: שיעשו.

כל עמא רביין על דרבי מאיר,

[דף נ"ו ע"ב]

בענבים טהורות – שיעשו. ולמה אמר שלא יעשו? חשוכות הן לאוכל יותר מן המושקה. כל עמא רביין על דרבי יודן בענבים טמאות – שלא יעשו. ולמה אמר יעשו? בשביל להנות מן התרצנים ומן הזגין. זיתים טמאים, רבי ורבי מאיר חד. רבי יעקב ורבי יודן חדא. היאך עבדין עובדא?
רבי זעירא בשם רבי אליעזר: אם מתניתין במובלעות באוכל. רבי זעירא: כל דתרומות והטהרות שמועה בשם רבי אליעזר:

הלכה ד' מתני' גרעיני תרומה, בזמן שהן מכנסן – אסורות. ואם השליכן – מתרות. וכן עצמות של קדשים בזמן שהוא מכנסן – אסורות. ואם השליכן – מתרות. המורסן – מתר. סבין, של חדשות – אסורות, ושל ישנות – מתרות. נוהג בתרומה כדרך שהוא נוהג בחליון. המסלת קב או קבים למאה – לא יאבד את השאר, אלא יניחנה במקום המוצנע.

מגורה שפנה ממנה הפי תרומה – אין מחייבין אותו להיות יושב ומלקט אחת אחת, אלא מכבד כדרךנו ונותן לתוך החוליון. וכן חבית של שמן שנשפכה – אין מחייבים אותו להיות יושב ומטפת, אלא נוהג בה כדרך שהוא נוהג בחליון. המערה מכד לכד ונוטף שלש טפין ונותן לתוך החוליון. ואם הרבינה ומיצת – הרי זו תרומה. וכמה יהא בתרומת מעשר של דמאי ויוליכנה לפהו? אחד משמונה לשמינית:

גמרא אומר רבי יוחנן: בגלעיני אגסים וקרוסומליון היא מתניתא. אומר רבי לעזר: אפלו תימא בגלעיני הרטב במחוסרין למצמיין. והא תנינן: וכן עצמות הקדש, אית לה למימר במחוסרות למצמיין? לא בראשי כנפים הסחוסין. אתא רבי אבהו בשם רבי יוחנן: בראשי כנפים הסחוסין היא מתניתא.

ואלו הן החדשות, כל זמן שהפריות רגילין להכות. רבי אהא אומר: עד שלשים יום.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: בן היא שעורה. והתני: מסלת בחטין כל שהוא רוצה, ומנשב בגרק כל שהוא רוצה: רבי אבהו בשם רבי יוחנן: במעמידו על תרומתו. רבי ירמיה בשם רבי אילא: באן בשני רעבון, באן בשני שבע.

תמן תנינן: מעי אבטיח, וקניבת גרק של תרומה, רבי דוסא מתיר לזרים, וחכמים אוסרים. רבי אבהו בשם רבי יוחנן: לא שנו אלא בקניבת גרק של גננין, אבל בקניבת גרק של בעלי בתים, אף

רַבֵּנּוּ מוֹדִיין. רַבִּי בּוֹן בְּעִינָיו: לֹא מִסְתַּבְּרָא בְּתְרוּמָה גְּדוּלָּה, אֲבָל בְּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר, אִין הָעֲלִין

[דף נ"ז ע"א]

תְּלוּשִׁין עַל הָעֲלִין, וְלֹא הִקְלָחִים תְּלוּשִׁין עַל הִקְלָחִים.

תַּמָּן תַּנְיָנָן: הִרְפִּינָה וּמִיצַת – הֲרִי הִיא שֶׁל מוֹכֵר. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: לִית בָּאן שֶׁל מוֹכֵר, אֲלֵא שֶׁל לֹקְחָה. וְהָכָא אֵת אָמַר הֲכִין! אָמַר רַבִּי יִצְחָק בֶּן אֲלֶעָזָר: מִשּׁוּם יֹאשׁ.

וְאֵף בְּקֹדֶשׁ בְּנֵי. אֵתָא רַבִּי אֶבְהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: וְאֵף בְּקֹדֶשׁ בְּנֵי. אָמַר רַבִּי הוֹשֻׁעִיָּה: לֹא שָׁנִי אֲלֵא בְּקֹדֶשִׁים שְׂשִׁי לְהֵן מַתִּירִין, אֲבָל בְּקֹדֶשִׁים שְׂאִין לְהֵן מַתִּירִין, אֲפִלוּ כֹל שְׁהוּא – צְרִידָה לְהַחְזוּר. רַבִּי בּוֹן בַּר הִיא בְּעִי: הַדִּין לֹג שְׁמֹן שֶׁל מִצּוֹרַע – צְרִידָה לְהַחְזוּר, אוֹ אִינוּ צְרִידָה לְהַחְזוּר? אִין תִּימַר צְרִידָה לְהַחְזוּר וְלֹא הַחְזוּר – עוֹבֵר מִשּׁוּם הַפְּרוּז. אִין תִּימַר אִינוּ צְרִידָה לְהַחְזוּר וְהַחְזוּר – עוֹבֵר מִשּׁוּם יִתְרוֹן! רַבִּי חִינְנָא לֹא אָמַר בְּנֵי, אֲלֵא אָמַר רַבִּי הוֹשֻׁעִיָּה: לֹא שָׁנִי אֲלֵא בְּקֹדֶשִׁים שְׂשִׁי לְהֵם מַתִּירִין, אֲבָל בְּקֹדֶשִׁים שְׂאִין לְהֵם מַתִּירִין, אֲפִלוּ כֹל שְׁהוּא – צְרִידָה לְהַחְזוּר. וְהַדִּין לֹג שְׁמֹן שֶׁל מִצּוֹרַע לֹא בְּקֹדֶשִׁים שְׂשִׁי לְהֵן מַתִּירִין הֵן, וְתִימַר צְרִידָה לְהַחְזוּר! הֲדָא אֲמַרְהָ צְרִידָה לְהַחְזוּר, וְלֹא הַחְזוּר – עוֹבֵר מִשּׁוּם הַפְּרוּז.

תַּנִּי רַבִּי חֲלַפְתָּא בֶּן שְׂאוּל: קִדְרָה שְׁבִשְׁל בַּה תְּרוּמָה – מְנַעֲלָה בְּחַמִּין שְׁלִשָּׁה פְּעָמִים וְדִין. אָמַר רַבִּי בָּא: וְאִין לְמִדּוּן מִמָּנָה לְעִנּוּן נִבְלָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: קְשִׁייתָה קוּמִי רַבִּי בָּא, תְּרוּמָה – בְּעוֹן מִיִּתָּה, וּנְבִלָה – בְּלֹא תַעֲשֶׂה, וְאֵת אָמַר הֲכִין! אָמַר לִיה: כְּמֵאן דְּאָמַר: מֵאֲלִיָּהוּן קָבְלוּ עֲלֵיהוֹן אֵת הַמַּעֲשָׂרוֹת.

רַבִּי יוֹסֵפִי בַר שׁוֹנֵם בְּעִי קוּמִי רַבִּי מְנָא:

[דף נ"ז ע"ב]

תַּנְיָנָן אִם הִרְפִּינָה וּמִיצַת – הֲרִי זֶה תְּרוּמָה, וְאֵת אֲמַרְתָּ הֲכִין! אָמַר לִיה: בָּאן עַל יְדֵי הָאוּר נִגְעַל וְיִוצֵא.

שְׁמֹרִים שֶׁל תְּרוּמָה, הָרֵאשׁוֹן וְהַשֵּׁנִי – אָסוּר, וְהַשְּׁלִישִׁי – מֵתֵר. בְּמָה דְּכָרִים אֲמוּרִים? בְּשִׁנְתָן לְתוֹכָן מוּם, אֲבָל לֹא נִתָּן לְתוֹכָן מוּם, אֲפִלוּ שְׁלִישִׁי – אָסוּר. שְׁמֹרִים שֶׁל מַעֲשֵׂר שְׁנִי, רֵאשׁוֹן – אָסוּר, וְשֵׁנִי – מֵתֵר. רַבִּי מֵאִיר אָמַר: אֵף הַשֵּׁנִי – אָסוּר בְּנִתָּן טַעַם. רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹצְדָק: הִקְדֵּשׁ כְּמוֹ מִנְּהַן. הֲרִיּוּסָן שֶׁל זָב, רֵאשׁוֹן – טְמֵא, וְשֵׁנִי – טְהוֹר. בְּמָה דְּכָרִים אֲמוּרִים? בְּשִׁלָּא נִתָּן לְתוֹכָן מוּם, אֲבָל נִתָּן לְתוֹכָן מוּם, אֲפִלוּ עֲשִׂירִי – טְמֵא.

רַבִּי יוֹדֵן בַּר אֲחֵתִיָּה דְרַבִּי יוֹסִי בַר חֲנִינְיָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסִי בַר חֲנִינְיָא: פְּחוֹת מְכָאן – נִתְּנָה בְּגֵרוֹ. רַבִּי יִנְיָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹדֵן: בְּאוֹכֵל – כְּדִי לְבִשְׁל בִּיצָה קִלְחָה. הֲדָא דְתִימַר בְּטֵמֵא. הֵךְ כְּבִיצָה בְּטֵמֵא. אֲבָל

טְהוֹר, אֶפְלוּ כֹל שְׁהוּא – צָרִיד לְהַחְזִיר בְּדִמְאֵי. אֲבָל בְּנֹדְאֵי, בֵּין טְמֵא בֵּין טְהוֹר, בֵּין רוּב בֵּין מוּעָמַ
– צָרִיד לְהַחְזִיר:

הַלְכָה ה' מִתְנִי פְּרִשְׁיֵי תְרוּמָה – מֵאֲכִילִין אוֹתָן לְבַהֲמָה וְלַחִיָּה וְלַתְרַנְגּוּלִין. יִשְׂרָאֵל שֵׁשֶׁכֶר פְּרָה
מִכֶּהֶן – מֵאֲכִילָה פְּרִשְׁיֵי תְרוּמָה. וְכֵהֶן שֵׁשֶׁכֶר פְּרָה מִיִּשְׂרָאֵל, אִם עַל פִּי שְׁמוֹנוֹתֶיהָ עָלְיוּ – לֹא
יֵאֲכִילָנָה פְּרִשְׁיֵי תְרוּמָה. יִשְׂרָאֵל שֵׁשֶׁם פְּרָה מִכֶּהֶן – לֹא יֵאֲכִילָנָה פְּרִשְׁיֵי תְרוּמָה. וְכֵהֶן שֵׁשֶׁם פְּרָה
מִיִּשְׂרָאֵל – מֵאֲכִילָה פְּרִשְׁיֵי תְרוּמָה.

מְדַלְקִין שְׁמֹן שֶׁרָפָה בְּכֵתִי כְּנִסְיוֹת וּבְכֵתִי מְדַרְשׁוֹת, וּבְמִכּוּאוֹת אֶפְלִין, וְעַל גְּבֵי הַחֻלִּים, בְּרִשׁוֹת
כֵּהֶן.

בֵּת יִשְׂרָאֵל שְׁנִשְׁאֵת לִכְהֵן וְהִיא לְמוּדָה לְבֵא אֶצֶל אֲבִיהָ – אֲבִיהָ מְדַלֵּק בְּרִשׁוֹתָהּ. מְדַלְקִין בְּבֵית
הַמִּשְׁתָּה, אֲבָל לֹא בְּבֵית הָאֵבֶל; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: בְּבֵית הָאֵבֶל, אֲבָל לֹא בְּבֵית
הַמִּשְׁתָּה. רַבִּי מֵאִיר אוֹסֵר כֵּהֶן וְכֵהֶן, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מֵתִיר כֵּהֶן וְכֵהֶן:

גִּמְרָא מַנִּין לְפָרְתוֹ שֶׁל כֵּהֶן שֶׁהִיָּתָה שׁוּמָא אֶצֶל יִשְׂרָאֵל – שְׁאִינָה מֵאֲכִילָה בְּתְרוּמָה? תְּלֻמוֹד לֹא מֵרָא
וְכֵהֶן כִּי יִקְנָה קִנְיָן כְּסָפוֹ וְגו'. יָכוֹל לֹא יֵאֲכִילָנָה בְּכִרְשֵׁינֵיהּ? תְּלֻמוֹד לֹא מֵרָא: הֵם.

[דף נ"ה ע"א]

אִית תְּנִי תְנָא: יָכוֹל לֹא תֵאכֵל בְּכִרְשֵׁינֵין וּבְתַלְתָּן. רַבִּי הוֹקִיָּה, רַבִּי יְרֵמְיָה, רַבִּי הֵיאִי בְשֵׁם רַבִּי
יְהוֹנָן: לֵית כֵּהֶן כֵּהֶן תְּלַתָּן, תְּלַתָּן דְּבַר תּוֹרָה.

לֹא כֵן תְּנִי: מַנִּין לְכֵהֶן שֶׁקָּנָה עֶבֶד וְלִיִּשְׂרָאֵל בּוֹ שְׁתַּפּוֹת אֶפְלוּ אֶחָד מִמּוֹאֵה בּוֹ, שְׁאִינוּ מֵאֲכִילוּ
בְּתְרוּמָה? תְּלֻמוֹד לֹא מֵרָא: וְכֵהֶן כִּי יִקְנָה. תְּנִי בַר קַפְרָא: אֶחָד זֶו וְאֶחָד זֶו – לֹא תֵאכֵל בְּתְרוּמָה.

מְדַלְקִין שְׁמֹן שֶׁרָפָה בְּכֵתִי כְּנִסְיוֹת וּבְכֵתִי מְדַרְשׁוֹת בּוֹ. שְׁמַעוֹן בַּר בָּא בְשֵׁם רַבִּי יְהוֹנָן: כֵּהֶן הִיא
מִתְנִיתָא, וְעַל גְּבֵי הַחֻלִּים בְּרִשׁוֹת כֵּהֶן, הִיא מִתְנִיתָא קְדַמְיִיתָא, אֶפְלוּ שְׁלֵא בְּרִשׁוֹת כֵּהֶן.

תְּנִי רַבִּי חֲזִי: כְּקוֹר הַחֻלִּים – אִין לֹא שְׁעוֹר. אָמַר רַבִּי הֵיאִי בַר אֲדָא: מִתְנִיתָא אֲמַרְהָ כֵּהֶן, וְעַל גְּבֵי
הַחֻלִּים בְּרִשׁוֹת כֵּהֶן!

רַבִּי יְרֵמְיָה כְּעָא קוּמֵי רַבִּי זְעִירָא: עַד כְּדוֹן בְּתְרוּמָה שְׁנַפְלָה לֹא מִבֵּית אֲבִי אִמּוֹ כֵּהֶן, וְאֶפְלוּ בְּתְרוּמַת
גֹּרְנָה? אָמַר לֵיה: מֵאֵן יִמַר לָךְ בְּתְרוּמַת גֹּרְנָה? רַבִּי יוֹנָה וְרַבִּי יוֹסִי. רַבִּי יוֹנָה – כְּרַבִּי יְרֵמְיָה. וְרַבִּי
יוֹסִי – כְּרַבִּי זְעִירָא. מֵאֵן דָּאֵמַר בְּתְרוּמַת גֹּרְנָה נְחָלַק וְאֵתִי, אֵתִי. לְמֵאֵן דָּאֵמַר בְּתְרוּמָה שְׁנַפְלָה לֹא
מִבֵּית אֲבִי אִמּוֹ כֵּהֶן, בְּלֹא כֵּהֶן אִינוּ צָרִיד וְכֵהֶן. אָמַר לֵיה: כְּמוֹכָה לֹא עַל יְדֵי אֲחֵר.

תְּנִי יִשְׂרָאֵל וְכֵהֶן שֶׁהָיוּ שֶׁתַּפִּין כְּהִנּוּת – מְמַלְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַנֵּר שְׁמֹן שֶׁרָפָה, וְעוֹלָה לְעֹלָה, וְיוֹרֵד

מִסְכַּת נְגָעִים פָּרָק שְׁמִינִי

א. אִין מְצוֹרַע מְטַהַר מְצוֹרַע אַחַר, אֲכַל נִשְׂאֵל הוּא עַל הַטְּמֵאָה וְעַל הַתְּהָרָה. הַכֹּל כְּשֶׁרִין לְטַהַר אֶת הַמְצָרַע, וְאֶפְלוּ זָב, וְאֶפְלוּ טְמֵא-מֵת. וְכֵשֶׁם שֶׁמְצוּהָ לְטַהֵרְהָן - כִּךָּ מְצוּהָ לְטַמְּאָהּ. וְכֵהֵן שְׁטֵמָא - מְצוּהָ לְטַהַר, שְׁנֵאמַר (וַיִּקְרָא יג, ט): "לְטַהֵרוּ אוּ לְטַמְּאוּ", בְּאֶרֶץ וּבְחוּצָהּ לְאֶרֶץ:

ב. אָזוּב הַכֶּשֶׁר לְחֻטָּאת - כְּשֶׁר לְמְצָרַע. הַזֶּה בּוֹ לְחֻטָּאת - כְּשֶׁר לְמְצָרַע. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: "עֵץ אֲרוֹז וְאָזוּב וְשֵׁנֵי תוֹלַעַת" (וַיִּקְרָא יד, מט) הָאֵמּוֹר בְּתוֹרָה - שְׁלֵא נַעֲשֶׂתָהּ בְּהֵן מְלֵאכָה:

ג. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: שְׁבִתִּי הִיְתָה, וְהִלְכִתִּי אֲצֵל רַבִּי טְרַפּוֹן בְּבִיתוֹ, אָמַר לִי: 'יְהוּדָה בְּנִי! תֵּן לִי סַנְדְּלִי', וְנִתְתִּי לוֹ. פֶּשֶׁט יָדוֹ לְחִלוֹן וְנָתַן לִי מִקָּל. אָמַר לִי: 'בְּנִי! בּוֹזוּ טְהַרְתִּי שְׁלֹשָׁה מְצָרַעִים, וְלִמְדַתִּי בַּהּ שֶׁבַע הֵלְכוֹת, שֶׁהֵן שֶׁל בְּרוּשׁ, וְרֹאשֵׁהּ טְרוּף, אָרְכָה אֲמָה, וְעִבְיָה כְּרַבִּיעַ כְּרַע הַמְטָה, חִלּוֹק לְאַחַד, וְשֵׁנִים לְאַרְבָּעָה, מִזִּין וְשׁוֹנִין מְשֻׁלְשָׁלִין וּמְטַהֲרִין, בְּפָנֵי הַבַּיִת וְשְׁלֵא בְּפָנֵי הַבַּיִת, וּמְטַהֲרִין בְּגָבּוּלֵין.

ד. הִיְהִי מְבִיא שְׁתֵּי צִפְרִים דְּרוּר, וְאֵלוֹ הֵן: הַדְּרוֹת בְּעִיר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֵלוֹ הַקְּפֵלָאוֹת. שְׁחַט אֶת אַחַת מֵהֵן "אֵל כְּלֵי חָרֶשׁ עַל מִים חַיִּים" (וַיִּקְרָא יד, ה). חָפַר וּקְבְּרָהּ לְפָנָיו - אָסוּר בְּהִנָּאָה. טָבַל וְהִזָּה שְׁבַע פְּעָמִים עַל אַחוּרֵי יָדוֹ שֶׁל מְצוֹרַע, וַיֵּשׁ אוֹמְרִים: עַל מְצוּחוֹ. וְאִם הִזָּה עָלָיו מִכֹּל מְקוֹם - יֵצֵא. וְכֵן הִיְהִי מְזָה עַל הַשְּׁקוּף שֶׁל הַבַּיִת מִבְּחוּץ, וְאִם הִזָּה עָלָיו מִכֹּל מְקוֹם - יֵצֵא. שְׁלַחַה וְחִזְזָה - מִתְּרַת בְּאֲכִילָהּ. וְכִשְׁרָה לְטַהַר מְצוֹרַע אַחַר, אֶפְלוּ שֵׁשׁ וְחֻמֶּשׁ פְּעָמִים, מִתְּרַת בְּאֲכִילָהּ, וְכִשְׁרָה לְטַהַר זוּ בְּמְצָרַע אַחַר:

ה. רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: רִיסֵי עֵינָיו אִין צָרִיף לְגַלְחָה. גִּלַּח וְשִׁיר שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת בְּתַגְּלַחְתּוֹ הִרְאוּשׁוֹנָה, וְחִזּוֹ וּגְלַחְתָּן בְּתַגְּלַחְתּוֹ

שְׁנִיָּה - לֹא עָלְתָה לוֹ שְׁנִיָּה, אֲלֵא תַגְּלַחְתּוֹ הִרְאוּשׁוֹנָה בְּלִבָּד:

ו. תַּגְּלַחַת שֶׁל מְצוֹרַע - טְבִילָתוֹ מְעַכְבְּתוֹ, וְשֹׁאֵר כָּל מַעֲשָׂיו - אִין מְעַכְבִּין. שְׁחִטַּת צִפְרִים וְהִזְאוּתוֹ וְתַגְּלַחְתּוֹ - בְּיוֹם. וְשֹׁאֵר כָּל מַעֲשָׂיו - בֵּין בְּיוֹם וּבֵין בְּלִילָהּ. אֵלוֹ - בְּאֲנָשִׁים. וְשֹׁאֵר כָּל מַעֲשָׂיו - בֵּין בְּאֲנָשִׁים בֵּין בְּנָשִׁים. אֵלוֹ - בְּכַהֲנִים. וְשֹׁאֵר כָּל מַעֲשָׂיו - בֵּין כַּהֲנִים בֵּין בְּלוֹיִם בֵּין בִּישְׂרָאֵלִים:

ז. מְצוֹרַע - מְתַר בְּתַשְׁמִישׁ הַמְטָה בְּמֵי גְמָרוֹ, וְאָסוּר בְּיַמֵּי סִפְרוֹ. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם בְּיַמֵּי סִפְרוֹ אָסוּר, קָל וְחִמְרַת בְּיַמֵּי גְמָרוֹ. אָמַר רַבִּי חִזְיָא: אֲמַרְתִּי לְפָנָי רַבִּי, לְמַדְתַּנִּי רַבְּנֵי שְׁלֵא הִיְהִי יוֹתֵם לְעִזְיָה אֲלֵא בְּיַמֵּי חִלוּטוֹ. אָמַר לוֹ: אַף אֲנִי כִּךָּ אֲמַרְתִּי:

ח. שְׁתֵּי צִפְרִים שֶׁל מְצוֹרַע שְׁמַתָּה אַחַת מֵהֵן, אוֹ שְׁבַרְחָה, אוֹ שְׁנַעֲשֶׂת טְרַפָּה - יִקַּח זֹגַג לְשִׁנְיָה. שְׁחַט אַחַת מֵהֵן, וְנִמְצְאָת שְׁנִיָּה שְׁלֵא דְרוּר, אוֹ טְרַפָּה - שְׁתִּיְהִים מִתְּרוֹת, וְיָבִיא שְׁתִּים בְּתַחֲלָה. שְׁחַטָּה וּמְתָה חֻבְרַתָּה, אוֹ שְׁנַעֲשִׂית טְרַפָּה - שְׁתִּיְהִין אָסוּרוֹת, וְיָבִיא שְׁתִּים בְּתַחֲלָה. שְׁחַטָּה שְׁלֵא עֵץ אֲרוֹז וְאָזוּב וְשֵׁנֵי תוֹלַעַת, רַבִּי אוֹמֵר: הוּאִיל וְהַקְּצָה לְמַצְתָּתָה - אָסוּרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: הוּאִיל וְנִשְׁחַטָּה שְׁלֵא כְּמַצְתָּתָה - מִתְּרַת:

ט. מְצוֹרַע טוֹבַל בְּלִשְׁכַת הַמְצָרַעִים, וְכֵן וְעוֹמֵד בְּשַׁעַר נִקְנוֹר, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִין צָרִיף טְבִילָה, שְׁכַבְרָ טָבַל מִבְּעָרֵב. אָמְרוּ לוֹ: לֹא מִן הַשֵּׁם הוּא זֶה, אֲלֵא כָּל הַנִּכְנָס לְעִזְרָה, הִיְהִי טוֹבַל, וּמְבִיא אֲשָׁמוֹ וְלָגוּ בְּיָדוֹ, וּמַעֲמִידוֹ בְּשַׁעַר נִקְנוֹר, וְהַכְּהֵן עוֹמֵד מִבְּפָנִים, וּמְצָרַע מִבְּחוּץ, וּמְצָרַע מְנִיחַ יָדוֹ תַּחַת יָדוֹ שֶׁל הַמְצָרַע, וּמוֹלִיף וּמְבִיא וּמַעֲלָה וּמוֹרִיד, וְסוֹמֵךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו, וְנִכְנָס וְשׁוֹחֵט בְּצַפּוֹן:

י. כָּל הַסְּמִיכוֹת שֶׁבְּמִקְדָּשׁ - תַּכְף לְסַמִּיכָה שְׁחִטָּה, חוּץ מִזוֹ שֶׁהִיְתָה בְּשַׁעַרֵי נִקְנוֹר. כָּל הַסְּמִיכוֹת שֶׁבְּמִקְדָּשׁ - הִיוּ לְצַפּוֹנוֹ שֶׁל מִזְבֵּחַ, חוּץ מִזוֹ שֶׁהִיְתָה בְּשַׁעַרֵי נִקְנוֹר, שְׁלֵא יָכוֹל

תּוֹסֵפֶתָא

הַשְּׁלֵם

לכנס בעזרה עד שיזרק עליו מדם חטאתו ואשמו:

יא. הקדים עולתו לחטאתו - מה שעשוי עשוי. הקדים עולתו לאשמו - עולה לגבי מזבח וטעון נסכים, אלא שלא עלו לבעלים לשום חובה. הקדים חטאתו לאשמו - העבר צורתו ויצא לבית השרפה:

מִסְכַּת נִגְעִים פָּרָק תְּשִׁיעִי

א. אשם מצורע שנשחט שלא לשמו, או שלא נתן מדמו על גבי בהונות - הרי זה עולה לגבי מזבח וטעון נסכיו, אלא שלא עלה לבעלים לשם חובה, וצריך להביא אשם אחר להכשירו:

ב. שחטו חוץ לזמנו וחוץ למקומו - תעבר צורתו ויצא לבית השרפה. היו שני כהנים מקבלין את דמו, אחד בכלי ואחד ביד, זה שקבל בכלי - מקבל תחלה, וזה שקבל ביד - מקבל אחריו. ואם שנה - כשר. זה שקבל בכלי - מקבל בימין, וזהו שקבל ביד - מקבל. ואם שנה - פסול: זה שקבל בכלי - בא וזרקו על גבי המזבח, וזה שקבל ביד - בא לו אצל מצורע. אם שנה - פסול. נשפך של יד - לא יתן משל כלי. נשפך של כלי - לא יתן משל יד. אם יש דם נפש - יחזר ויקבל. עד מתי מועלין בשמן? עד שיזרק את הדם. רבי שמעון אומר: עד שיזיה הזאותיו. ושוין, שאסור באכילה עד שיתן מתן שבע ומתן בהונותיו. הקדים מתן שמן למתן דם - ימלאנו שמן, ויתן מתן שמן אחר מתן דם. הקדים מתן בהונות למתן שבע - ימלאנו שמן, ויתן מתן בהונות אחר מתן שבע. הקדים מתן בהונות זו לזו - יחזר ויתן על גבי בהונות כסדרן:

ג. שירי השמן שבלג, היה נאכל לזכרי כהונה, ושביד - נותנו על ראש המטהר וכפר. חסר הלוג עד שלא יצוק - ימלאנו. משיצק - יביא אחר פתחלה; דברי רבי טרפון. רבי שמעון אומר: אף על פי שיצק - ימלאנו. ואם משהזה חזר הלוג - הכל

מודים שביא אחר בתחלה. נתן מקצת המתנות בפנים ונשפך הלוג - יביא לוג אחר ויתחיל בתחלה בפנים. רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים: יתחיל ממקום שפסק:

ד. גמר המתנות שבפנים, ונשפך הלוג - יביא לג אחר ויתן על הבהונות. נתן מקצת שבבהונות ונשפך הלוג - יביא לוג אחר ויתחיל תחלה על הבהונות. רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים: יתחיל ממקום שפסק. גמר המתנות של הבהונות - דברי הכל מתנות הראש אינן מעכבין. כלן אינן נאכלין חוץ מן האחרון שהוא נאכל. ורבי אלעזר ברבי שמעון אומר: כלן נאכלין:

ה. מצורע שהביא עני והעשיר או עשיר והעני - הכל הולך אחר חטאת; דברי רבי שמעון. רבי יהודה אומר: הכל הולך אחר האשם. רבי אלעזר בן יעקב אומר: הכל הולך אחר צפרים.

ו. שני מצרעים שנתעברו עולותיהן - זה נותן שלו לזה, וזה נותן שלו לזה. נתעברו פירותיהן - זה נותן שלו לזה, וזה נותן שלו לזה. נתעברו לוגיהן - זה נותן שלו לזה, וזה נותן שלו לזה. ואם הזו משניהן על אחד מהן - יצא. נתעברו אשמותיהן, זה ישחט לשם מטהר וזה ישחט לשם מטהר. מזה משניהן על שניהן. נתעברו חטאתיהם - זה תשחט לשם מי שהוא, וזה תשחט לשם מי שהוא. מזה אחת מן החטאות - יביאו חטאת בשתפות, ויתנה עליה ותאכל:

ז. נזרק דם של אחד מהן, ומת אחד מן המצרעין - חטאת השניה מטה. ואם שחוטטה היא - הדם ישפך ותעובר צורתה ותצא לבית השרפה. מה עושין לתקן מצורע הנשאר? זו השאלה שאלו אנשי אלכסנדריא את רבי יהושע, ואמר להן: להביא חטאת בהמה אינו יכול, שאין חטאת בהמה באה על הספק, וחטאת העוף אינו יכול, שעשיר שהביא קרבן עני לא יצא. הא כיצד? יכתב נכסיו לאחרים, ונמצא

עני, ומביא חטאת העוף. אמר להן רבי יהושע: עכשיו שאלתם דבר חכמה:

מסכת פרה פרק ראשון

א. פר בן עשרים וארבעה חדש ויום אחד - הרי זה פר שלם. ורבי אליעזר אומר: נותנים לו שלשים יום אחר עשרים וארבעה חדש, שכל פרים שבתורה "בן בקר" - בן שתי שנים. "פר" - בן שלש שנים. רבי יוסי הגלילי אומר: "פרים" - בני שתיים, שנאמר (במדבר ח, ח): "ופר שני בן בקר תקח לחטאת". רבי שמעון אומר: מה תלמוד לומר "ופר שני"? אלא שני לראשון, מה הראשון לא נאכל - אף שני לא נאכל. אמר רבי שמעון: חטאת למה הוא דומה? לפרקליט שנכנס לרצות, רצה פרקליט ונכנס הדורון.

ב. רבי אומר: מה תלמוד לומר: "ופר שני בן בקר תקח לחטאת"? אם ללמד שהם שנים, הרי כבר נאמר: "ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה", מפני שיכול תקדים חטאת לעולה בכל מעשה, תלמוד לומר: "ופר שני בן בקר תקח לחטאת". אי "פר שני בן בקר תקח לחטאת" יכול תקדים עולה לחטאת בכל מעשה? תלמוד לומר (במדבר ח, ח): "ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה". הא כיצד? דם חטאת קדם לדם עולה, מפני שהוא מרצה. אברי עולה קודמין לאמורי חטאת, מפני שהן כליל לאשים. אמר רבי שמעון: חטאת למה היא דומה? לפרקליט שנכנס לרצות, רצה הפרקליט ונכנס דורון אחריו. רבי יוסי אומר: מה תלמוד לומר: "ופר שני בן בקר תקח לחטאת", אם ללמד שהן שנים, הרי כבר נאמר: "ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה". אם בן למה נאמר: "ופר שני בן בקר תקח לחטאת", יכול תהא חטאת הלויים נאכלת? תלמוד לומר "שני" - שני לעולה. מה עולה לא נאכלת - אף חטאת לא נאכלת. פיוצא בו אמר רבי יוסי: - "הבאים מהשבי בני הגולה הקריבו עלות לאלהי

ישׂראל, פרים שנים עשר על כל ישׂראל, אילים תשעים, וישׂשה כבשים, שבעים ושבעה צפירי חטאת, שנים עשר - הכל עולה לה" (עזרא ח, לה). אפשר שחטאת עולה? אלא מה עולה לא נאכלת, אף חטאת אינה נאכלת, שהיה רבי יוסי אומר: על עבודה זרה הביאום.

ג. רבי מאיר אומר: כל מקום שנאמר בתורה "עגל" סתם - בן שנה, שנאמר (ויקרא ט, ג): "ועגל וכבש בני שנה. בן בקר - בן שתי שנים, שנאמר (שם ט, ב): "קח לה עגל בן בקר לחטאת ואיל לעולה תמימים"; תמימים - לשנים. ותמימים - מכל מום. רבי יוסי אומר: נאמר (בראשית טו, ט): "עגלה משלשת ועז משלשת ואיל משלש" - שלשה מן הפרים ושלשה מן האילים, ושלשה מן שעירים. שלשה מן פרים - פר הבא על כל המצות, ופר יום הכפורים, ועגלה ערופה. שלש מן אילים - אשם ודאי, ואשם תלוי, וכבשה של יחיד. שלש מן שעירים - שעירי הרגלים, שעיר של יום הכפורים, ושעיר של נשיא.

ד. "כבשים בני שנה" האמור בתורה - שלש מאות וששים וחמשה כנגד מות החמה; דברי רבי. וחכמים אומרים: מאחד בניסן לאחד בניסן, מחמשה עשר באב לחמשה עשר באב, אם נתעברה שנה - נתעברה לו.

ה. שנה האמורה בבתי ערי חומה ושתיים שבשדה אחוזה, ושש שבועבד עברי, ושאר כל השנים של בן ושל בת - כלן מיום ליום. ועולת חובה ליחיד - כשרות מיום שלשים והלאה, ואף ביום שלשים. ואם הקריבן ביום השמיני - כשרות. רבי אליעזר אומר: הפסח אינו כשר אלא מיום שלשים והלאה. זה הכלל שאמרו משום רבי אליעזר: כל שנאמר בו "בן שנה" - כשר מיום שלשים והלאה. ואם הקריבן מיום השמיני - כשר. בכור שנולד בו מום - שוחטין ואוכלין אותו, ואפלו בן יומו.

מִסְכַּת פְּרָה פְּרָק שְׁנַי

א. רבי אֶלְעִזֵּר אומר: אינה נקחת מן העובדי כוכבים. אמרו לו: מעשה ולקחיה מביין העובדי כוכבים בצידן וידומא' שמו. רבי יהודה אומר: משמרין אותה שלא לעבד בה כל עבודה. אמרו לו: אם כן, אין לדבר סוף! אלא הרי היא בחזקת כשרה. רבי מאיר אומר: פרה שגלגלי עיניה שחורין, אם אין פרה אחרת כיוצא בה - כשרה. נטלו קרנים וטלפים והזכר עמהן - כשרה יוצא דפן. רבי שמעון מכשיר אתנן, ומחיר - פסולה. ורבי אֶלְעִזֵּר מכשיר, שנגאמר (דברים כג, יט): "לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב בית ה' אלהיך" - אין זו באה לבית.

ב. כל עבודות שחביב עליהן במקדשין - פסולה בפרה. נכנסה לרבקה ודשה עם אמה - כשרה. בשביל שתינק ותידוש - פסולה. זה הכלל, כל שלצרכה - כשרה. לצורך אחרת - פסולה. והעל פוסל לעבודה ושלא לעבודה. נפדית על כל פסול שבה מתה - תפדה. מצא אחרת נאה הימנה - תפדה. שחטטה על גבי מערכתה - אין לה פדיון. אם מתרומת הלשכה היתה באה - דמיה נופלין לתרומת הלשכה.

ג. חמר בפרה מה שאין במקדשין, ובמקדשין מה שאין בפרה, שהפרה אינה כשרה אלא אדמה, ועבודה פוסלת בה, מה שאין בן במקדשין.

ד. חמר במקדשין, שהמקדשין אינן נפדין אלא על מום קבוע, ואין יוצאין לחלין לגזוז ולעבד. והגזוז והעובד בהן - סופג את הארבעים, מה שאין בן בפרה. חמר בעגלה מה שאין במקדשין, חמר במקדשין מה שאין בעגלה, שהעגלה - שנים פוסלת בה, והעבודה פוסלת בה, מה שאין בן במקדשין. חמר במקדשין, שהמקדשין אינן נפדין אלא על מום קבוע, ואין יוצאין לחלין לגזוז ולעבד, והגזוז והעובד בהן - לוקה את הארבעים, מה שאין בן בעגלה. חמר בפרה

מה שאין בעגלה וחמר בעגלה מה שאין בפרה, שהפרה אינה כשרה אלא אדמה, ומומין פוסלים בה, ושעשה עמה מלאכה - פסולה, מה שאין בן בעגלה. חמר בעגלה, שהעגלה שנים פוסלת [בה] - מה שאין בן בפרה.

ה. היו בה שתי שערות שחורות או לבנות. בתוך גומא אחת - פסולה. בתוך שתי גומות - כשרה. רבי יהודה אומר: אפלו שתי גומות והן מוכיחות זה את זה - פסולה. היו בה שתי שערות עקרון מאדים וראשן משחיר. רבי יוסי בן המשלם אומר: מספר את העליון ואינו חושש משום גזוז.

מִסְכַּת פְּרָה פְּרָק שְׁלִישִׁי

א. מה בין כהן השורף את הפרה לכהן של יום הכפורים? אלא כהן של יום הכפורים - הפרשתו לקדשה ואחיו הכהנים נוגעין בו. כהן השורף את הפרה - הפרשתו לטהרה ואין אחיו הכהנים נוגעין בו, חוץ מן המסיעין אותו ואותן שהן מזין עליו.

ב. חצרות היו בירושלים בנויות על גבי הסלע, ותחתיהן חלל, מפני קבר התהום. ומביאין נשים מעברות ויולדות שם, ומגדלות שם את בניהן עד שיהיו כבני שבע כבני שמנה שנה, ומביאין שורים ועל גביהן דלתות, ותינוקות יושבין עליהן. רבי יהודה אומר: לא היו מביאין דלתות כל עקר, מפני שדעתו של תינוק גסה עליו, שמא יוציא ראשו או אחד מאבריו ויטמא בקבר התהום, אלא מביאין שורים המצרים שכריסן רחבות, והתינוקות יושבין על גביהן, וכוסות של אבן בידם. הגיעו לשילוח, ירדו ומלאו וישבו להן על גביהן, והכל שוין שהתינוקות צריכין טבילה. אמר לפניו רבי יעקב: כוסות היו תלוין בקרני שורים, כיון ששהו שורים לשתות - נתמלאו הכוסות. אמר להם: אל תתנו מקום לצדוקים לרדות אחריהם.

גְּדוּל! מַה אַתָּה נֹאֵה לְהִיּוֹת כִּהְיִי גְּדוּל! רַד וּטְבוּל אַחַד! יַרְד וּטְבוּל, וְעָלָה. לְאַחַר טְבוּלָה צָרָם לוֹ בְּאֲזוּנוֹ. אָמַר לוֹ: בֶּן זְכַאִי! לְכַשְׁאֲפָנָה לְךָ. אָמַר לוֹ: כְּשִׁתְּפָנָה. לֹא שָׁהָה שְׁלֹשָׁה יָמִים עַד שִׁנְתָּנוּהוּ בְּקַבְרָה. בָּא אָבִיו אֲצֵל רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זְכַאִי. אָמַר לוֹ: לֹא נִפְנָה בְּנֵי שְׁהַעֲרִיב שְׁמֹשׁוֹ. מְקוֹם גְּתָה וּמַעֲרַכְתָּה הִי תַחְתִּיתֶיךָ חֲלָלִין מִפְּנֵי קַבְרָה הַתְּהוּם.

ו. כִּפְתוּהָ בְּחֻבֵּל שֶׁל מַגֵּג, וּנְתוּנָה עַל גְּבִי הַמַּעֲרָכָה. וַיֵּשׁ אוֹמְרִים בְּמוֹכְנֵי הֵיטָה עוֹלָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: כִּבְשׁ הִי עוֹשִׂין לָהּ שְׁהֵיטָה עוֹלָה בּוֹ, רֹאשָׁה לְדָרוֹם וּפְנֵינָה לְמַעֲרָב. כִּיצַד הִיָּה עוֹשָׂה? שׁוֹחֵט בִּימֵינוֹ וּמְקַבְּלוֹ בְּשֵׁמָאלוֹ, וּמִזָּה בְּאֲצָבָעוֹ הֵימָנִית. וְאִם שָׁנָה - פְּסוּל. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בִּימֵינוֹ הִיָּה שׁוֹחֵט, וְנוֹתֵן הַסַּפִּין לְפָנָיו, אוֹ לְזָה שְׁעוֹמֵד בְּצַדוֹ, וּמְקַבֵּל בִּימֵינוֹ, וְנוֹתֵן בְּשֵׁמָאלוֹ, וּמִזָּה בְּאֲצָבָעוֹ הֵימָנִית, וְאִם שָׁנָה - פְּסוּל. נִתְּנוּ בִּידוֹ, כִּשְׁהוּא מִזָּה, בֵּין חוּץ לְגִתָּהּ וּבֵין חוּץ לְמַעֲרַכְתָּה - פְּסוּל. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר: חוּץ לְגִתָּה - פְּסוּל. חוּץ לְמַעֲרַכְתָּה - יַחְזִיר. וְאִם לֹא הַחְזִיר - כָּשֵׁר. וְאִם הוֹצִיא הַדָּם שְׁבִידוֹ וְהַחְזִירוֹ - כָּשֵׁר.

ז. פָּקַע מְעוּרָה וּמְשַׁעֲרָה וּמְבַשְּׂרָה חוּץ לְגִתָּה - יַחְזִיר. וְאִם לֹא הַחְזִיר - פְּסוּל. חוּץ מִמַּעֲרַכְתָּה - הִרִי זֶה מְרַבָּה עָלָיו עֲצִים, וְשׁוֹרְפוֹ בְּמִקְוָמוֹ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: כּוֹיֹת - מַעֲכָבָת. פְּחוֹת מְכוּיֹת - אֵין מַעֲכָבָת. פָּקַע מְקַרְנָה וּמִטְלָפָה וּמִפְרָשָׁה - אֵינוֹ צָרִיף לְהַחְזִיר, שְׁכָל דְּבַר שְׁאֵין מַעֲכָב בְּחִיָּה - אֵין מַעֲכָב בְּשִׁרְפָתָהּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בַּר צְדוּק מוֹסִיף: "אֲשֶׁלִּיף? אֲשֶׁלִּיף? אֲשֶׁלִּיף?" וְהֵם אָמְרוּ לוֹ: "הֵן! הֵן! הֵן!" שְׁלֹשׁ פְּעָמִים עַל כָּל דְּבַר וְדָבַר. בֵּין שְׁקָרְעָה בִּיד בֵּין שְׁקָרְעָה בַּסַּפִּין, וּבֵין שְׁנִקְרָעָה מֵאֲלִיָּהּ וּבֵין שְׁהַשְׁלִיף לְתוֹךְ גּוֹפָהּ, בֵּין שְׁהַשְׁלִיף לְתוֹךְ שִׁרְפָתָהּ, בֵּין שְׁהַשְׁלִיף שְׁלִשְׁתֵּן כְּאֶחָת, בֵּין שְׁהַשְׁלִיף שְׁלִשְׁתֵּן זֶה אַחַר זֶה - כְּשָׂרָה.

ג. בָּאוּ לְשַׁעַר הַיּוֹצֵא מִעֲזָרַת נָשִׁים לְחִיל, וְקָלָל שֶׁל אָבִן הָיוּ קְבוּעִין בְּכַתֵּל שֶׁל עֲזָרַת נָשִׁים, וְכִסּוּיָהֶן שֶׁל אָבִן. נִרְאִין בְּחִיל, וּבְתוֹכָן אֶפְרַיִם מִכָּל פֶּרֶה וּפְרָה שֶׁהָיוּ שׁוֹרְפִים, שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר יט, ט): "וְהֵיטָה לְעֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַשְׁמֶרֶת". מִכָּה אֵת הַזְכָּר וְנִרְתַּע לְאַחֲרָיו, וְאֶפְרַיִם נִשְׁפָּךְ, נוֹטֵל וּמְקַדֵּשׁ מִזָּה שְׁמֵשֶׁפֶךְ. מַעֲשִׂים אֵלוֹ עָשׂוּ כִּשְׁעָלוֹ מִן הַגּוּלָה; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אֶפְרַיִם יִרְדָּה עִמָּהּ לְכַבֵּל וְעָלָה. אָמְרוּ לוֹ: וְהֵלֵא נְטֵמָא בְּאַרְץ הָעַמִּים! אָמְרוּ לָהֶם: לֹא גָזְרוּ טֵמְאָה עַל אֶרֶץ הָעַמִּים אֲלֵא לְאַחַר שְׁעָלוֹ מִן הַגּוּלָה.

ד. יִשְׁמַעְאֵל בֶּן פֶּאֲבִי שֶׁרַף שְׁתִּים, אַחַת בְּטְבוּל יוֹם וְאַחַת שְׁנַעֲשִׂית בְּמַעֲרָבֵי הַשְּׁמֵשׁ הָיוּ דְנִים עָלֶיהָ. אָמְרוּ לוֹ: מַעֲשֵׂר נֹאֲכַל בְּטְבוּל יוֹם וְתוֹרוּמָה נֹאֲכַלֵּת לְמַעֲרָבֵי שְׁמֵשׁ. מַעֲשֵׂר שְׁנֹאֲכַל לְמַעֲרָבֵי שְׁמֵשׁ - כָּל שֶׁכֵּן שְׁהוֹסִיפוֹ לוֹ קִדְשָׁה. קִדְשֵׁי קִדְשִׁים נֹאֲכַלִּין לְפָנִים מִן הַקְּלָעִים וּקִדְשִׁים קָלִים חוּץ מִן הַקְּלָעִים. קִדְשִׁים קָלִים נֹאֲכַלִּין לְפָנִים מִן הַקְּלָעִים - כָּל שֶׁכֵּן שְׁהוֹסִיפוֹ לָהֶן קִדְשָׁה. קִדְשֵׁי קִדְשִׁים נֹאֲכַלִּים לְיוֹם אַחַד וּקִדְשֵׁי קָלִים נֹאֲכַלִּים לְשְׁנֵי יָמִים. קִדְשִׁים קָלִים הַנֹּאֲכַלִּים לְיוֹם אַחַד - כָּל שֶׁכֵּן שְׁהוֹסִיפוֹ לָהֶן קִדְשָׁה. אָמַר לָהֶם: אִם מְקִימִין אָנוּ אוֹתָהּ, מוֹצִיאִין אָנוּ שֵׁם רַע עַל הָרֵאשׁוֹנוֹת, שְׁהָיוּ אוֹמְרִים טֵמְאוֹת הָיוּ, גָּזְרוּ עָלֶיהָ וְשִׁפְכָהּ וְעָשָׂה אַחֲרַת בְּטְבוּל יוֹם.

ה. וְכַבְשׁ הָיוּ עוֹשִׂים מֵהַר הַבֵּית לְהַר הַמִּשְׁחָה, כַּפִּין עַל גְּבִי כַּפִּין, וְכַפָּה כְּנֹגֵד הָאֵטֶם, מִפְּנֵי קַבְרָה הַתְּהוּם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֹא הִיָּה שֵׁם כִּבְשׁ אֲלֵא עֲמוּדִים שֶׁל שִׁישׁ הָיוּ קְבוּעִין בְּאַרְץ, וְכִלּוֹנִסְאוֹת שֶׁל אֲרוֹז עַל גְּבִיָּהֶן, וְהַפְרָה לֹא הֵיטָה צָרִיכָה לְצֵאת בְּכַבְשׁ. וּמִטְמָאִין הָיוּ הִכְהֵן הַשׁוֹרֵף אֵת הַפְרָה, מִפְּנֵי הַצְּדוּקִין, שְׁלֵא יְהוּ אוֹמְרִים: 'בְּמַעֲרָבֵי שְׁמֵשׁ הֵיטָה נַעֲשִׂית'. וּמַעֲשָׂה בְּצִדּוּקֵי אַחַד שְׁהַעֲרִיב שְׁמֹשׁוֹ, וּבָא לְשֶׁרֶף אֵת הַפְרָה. וַיֵּדַע בּוֹ רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זְכַאִי, וּבָא וְסָמַךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו. וְאָמַר לוֹ: 'אִישִׁי כִּהְיִי

שהוא סגן. ושאר כל הפרות - בכהן גדול; דברי רבי מאיר. רבי יוסי ורבי שמעון ורבי אליעזר בן יעקב אומרים: אותה באלעזר שהוא סגן. ושאר כל הפרות אפלו בכהן הדיוט.

ד. מצותה בארבעה בגדי לכן של כהן הדיוט. עשאה בבגדי זהב ובבגדי חול - פסולה. שאלו תלמידיו את רבי יוחנן בן זכאי: פרה במה נעשית? אמר להם: בבגדי זהב. אמרו לו: למדתנו רבנו בבגדי לכן! אמר להם: יפה אמרתם, אם מעשה שעשו ידי, וראו עיני - שכחת, ששמעו אזני - על אחת כמה וכמה! ולא שלא היה יודע, אלא שהיה מבקש לזרו את התלמידים. ויש אומרים: את הלל הזקן שאלו, לא שלא היה יודע, אלא שהיה מבקש לזרו את התלמידים. שהיה רבי יהושע אומר: השונה ואינו עמל - דומה לזורע ואינו קוצר. הלומד תורה ומשכחה, דומה לאשה שיולדת וקוברת. רבי עקיבא אומר: זמר בה תדירא זמר.

ה. אין שורפין שתי פרות בבת אחת. משנעשית אפר - מביא אחרת, ושורף על גבה ואינו חושש. שרפה בשני חצאין, זו אחר זו; רבי אומר: אומר אני בזו, שהיא כשרה. ארע בה פסול בשחיטתה, בין קדם פסולה בין לאחר פסולה - אינה מטמאה בגדים. בהזאתה, קדם פסולה - אינה מטמאה בגדים. רבי שמעון אומר: בין לפני פסולה בין לאחר פסולה - אין מטמאה בגדים, מפני שהיא נדונית על שם סופה. אמר רבי שמעון: מצאתי חנינא בן גמלא בציריין, ואמר: פרה שארע בה פסול, מהו? אמרתי לו: לפני פסולה - מטמא בגדים. אחר פסולה - אינו מטמא בגדים. אמר לי: והלא משמך אמר לי רבי אליעזר: 'בין לפני פסולה, בין לאחר פסולה - אינה מטמאה בגדים, מפני שהיא נדונית על שם סופה'? אמרתי לו: לא אמרתי! אבל בין אמרתי בין לא אמרתי - נראין דברי!

ח. נתנן עד שלא הצת האור ברבה, או משנעשית אפר - פסולה. נטל עצם או שחור וקדש בו - הרי זה לא עשה בו כלום. אם יש בו אבק כל שהוא, או עצם מגופו - כותשו ומקדש בו וכשר. וחולקין אותו לשלשה חלקים: אחד נתן בחיל, ואחד נתן בהר המשחה, ואחד מתחלק לכל המשמרות. זה שמתחלק לכל המשמרות - היו ישראל מזין הימנו. זה שנתן בהר המשחה - היו כהנים מקדשין בו. זה שנתן בחיל - היו משמרין אותה, שנאמר (במדבר יט, ט): "והיתה לעדת בני ישראל למשמרת".

מסכת פרה פרק רביעי

א. פרה אינה נפסלת בלינה, ואפילו שחטה היום ושרפה למחר - כשרה. הנה בלילה - הזאתו פסולה. ואפלו בלן ביום, ואחת בלילה - הזאתו פסולה. הנה בכלי - הזאתו פסולה. ואפלו בלן ביד ואחת בכלי - הזאתו פסולה. הנה בשמאל - הזאתו פסולה. ואפלו כלו בימין ואחת בשמאל - הזאתו פסולה. הנה שבעה כהנים כאחת - הזאתו פסולה. זה אחר זה - הזאתו כשרה. הזאות שבפרה שהזו שלא לשמן, או שאינה מכוונת, או שחסר אחת מהן, או שטבל אחת והזה שתיים, שתיים והזה אחת - הרי אלו פסולות.

ב. שמנה מתוך שבעה, אם הוא בכהן אחד - פסולה, שעשה עמה מלאכה. ואם כהן אחר - כשרה. שרפה אונן ומחסר כפורים - כשרה. איסי הבבלי אומר: מחסר כפורים - פסולה. שרפה שלא רחוצ ידיים ורגלים - פסולה. ורבי אליעזר מכשיר, שנאמר (שמות ל, כ): "בבאם אל אהל מועד ירחצו מים" - אין קדוש ידיים ורגלים אלא לפנים.

ג. רבי יוסי הגלילי אומר: עלולות שהקריבו אבותינו על הר סיני לא היה בהם הפשט ונתוח אלא ממתן תורה ואילך. שרפת פרה והזאותיה - בכהן גדול. כל מעשיה - בכהן הדיוט, שנאמר (במדבר יט, ג): "וינתתם אתה אל אלעזר הכהן"; אותה באלעזר -

מִסְכַּת פְּרָה פָּרָק חֲמִישִׁי

א. הַמְבִיא כְּלֵי חָרָס לְחֻטָּאת - טוֹבֵל וְלֶן עַל הַכֶּבֶשֶׂן. לֶן עַד שְׁלֹא טָבַל; רַבִּי מֵטָמֵא. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לֶן וְאַחֵר כֶּף טָבַל, אִם לֹא הָיָה בַחֲזֻקַת הַמְשַׁתְּמֵר - טָמֵא. לְתַרוּמָה - פּוֹתַח כֶּבֶשֶׂן וְנוֹטֵל. מִצְאוּ פְתוּחַ, או שֶׁנִּפְתַּח אֶחָד מֵהֶן - טָמֵא. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: מִן הַסֵּדֶר הַשֵּׁנִי. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: מִן הַסֵּדֶר הַשְּׁלִישִׁי. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן: בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים - מִסֵּדֶר הַשְּׁלִישִׁי. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים - מִן הַסֵּדֶר הַשֵּׁנִי. וְזוֹ מִשְׁנֵה הָרֵאשׁוֹנָה. רַבּוּתֵינוּ אוֹמְרִים: פּוֹתַח וְנוֹטֵל, וְאִינוּ נִמְנָע. וְהַחֵבֵר בָּא, אֶפְלוּ לְאַחֵר שְׁלֹשָׁה יָמִים וְנוֹטֵל. גְּלַה חֶפְאִים וּמִצְא אֶבֶק עַל גְּבִי כְּלִים - הָרִי זֶה נָטַל אֶחָד מֵהֶן, בְּלֶן בְּרִשּׁוֹת עִם הָאֶרֶץ.

ב. מְקוֹם שֶׁשָּׂם מְשַׁקְעִין אֶת הַנְּאוֹת בְּטִיט הַלְבָּן, וְחֵבֵר עוֹמֵד אֵף עַל שְׁקוּעוֹ. וְעַם הָאֶרֶץ עוֹמֵד עַל הָעֲמוּד שֶׁעוֹמֵד עָלָיו - אִינוּ טָמֵא אֲלֹא אוֹתוֹ עוֹמֵד בְּלִבּוֹ. הַחֵבֵר עוֹמֵד לְמַעְלָה, וְעַם הָאֶרֶץ לְמַטָּה - שׁוֹלֵה וְנוֹתֵן לוֹ. נֶאֱמַן עִם הָאֶרֶץ לוֹמֵר: 'לֹא טָמֵאתי'; מִפְּנֵי שֶׁהוּא בַחֲזֻקַת הַמְשַׁתְּמֵר.

ג. מֵלֵא דְלֵי לְשִׁתּוֹת וְחָשַׁב עָלָיו, עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְמִים - יַעֲרָה וְצָרִיךְ לִנְגֹב. אִם מִשְׁהִגִּיעַ לְמִים חָשַׁב עָלָיו - יַעֲרָה וְאִינוּ צָרִיךְ לִנְגֹב. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֵף אִינוּ צָרִיךְ לְעָרוֹת. שְׁלֵשׁ דְּלֵי לְמֵלֵאוֹת, וְנִפְסַק הַחֶבֶל מִדָּו, אִם עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְמִים חָשַׁב עָלָיו - יַעֲרָה וְצָרִיךְ לִנְגֹב. עוֹדָה בְּמִים וְחָשַׁב עָלָיו - מַעֲרָה וְאִין צָרִיךְ לִנְגֹב. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֵף אִינוּ צָרִיךְ לְעָרוֹת.

ד. שְׁפוּפֶרֶת שֶׁחֲתַכָּה לְחֻטָּאת, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מִטְבִּיל, וְאִין צָרִיךְ לְטָמֵא. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: יִטְמֵא וְיִטְבִּיל. כִּנֵּס לְתוֹכָהּ מִי חֻטָּאת וְאֶפֶר חֻטָּאת, אִם עַד שֶׁלֹּא יִטְבִּילָנָה - טָמֵא. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מִטְהַר. וּמַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁחֲתַךְ שְׁפוּפֶרֶת בְּבֵית שְׁעָרִים, וְהָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן מְטַהֵר וְחֻכְמִים מִטְמְאִין.

ו. לְעוֹלָם מְרַבִּין לָהּ עֲצִים עַד שֶׁנַּעֲשִׂית אֶפֶר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: אֵף כְּשֶׁהָיוּ מְרַבִּים - לֹא הָיוּ מְרַבִּים, אֲלֹא חֲבִילֵי אֲזוּב, שֶׁאֶפְרָן מְרַבֵּה וְיִפְהֵה. כָּל מַעֲשֶׂה פְּרָה בְיוֹם, חוּץ מֵאֲסִיפַת הָאֶפֶר וְהַמְלוּי וְהַקְדוּשָׁה. כָּל מַעֲשֶׂיָהּ בְּכַהֲנִים, חוּץ מֵאֲסִיפַת הָאֶפֶר וְהַמְלוּי וְהַקְדוּשָׁה. לְעוֹלָם אִין מְמַלְאִין וְאִין מְקַדְשִׁין וְאִין מְזִין מִמֶּנָּה עַד שֶׁתַּעֲשֶׂה אֶפֶר. כָּל מַעֲשֶׂיָהּ - מְלֵאכָה פּוֹסְלַת, חוּץ מֵאֲסִיפַת אֶפְרָה וְהוֹאֵת מִימֶיהָ.

ז. שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לְחֻטָּאת: מְמַלְאִין וּמְקַדְשִׁין מִי חֻטָּאת בְּכָל מְקוֹם. מְזִין מִי חֻטָּאת וְאֶפֶר חֻטָּאת בְּכָל מְקוֹם. עִם הָאֶרֶץ שְׁאֵמַר: 'טְהַרְתִּי לְחֻטָּאת' - מְקַבְּלִין אוֹתוֹ. 'כְּלִים הִלְלוּ טְהוּרִין לְחֻטָּאת' - מְקַבְּלִין הֵימָנוּ. טָבַל לְהַזּוֹת וְלֹא הָיָה - אוֹכֵל בְּתַרוּמָתוֹ לְעִרְב. רָאוּ בְּיָדוֹ מִי חֻטָּאת וְאֶפֶר חֻטָּאת - עוֹשִׂין עַל גְּבִי טְהוּרוֹת, וְעַל גְּבִי בְּגָדָיו וְעַל גְּבִי סַנְדְּלָיו.

ח. עִם הָאֶרֶץ שֶׁהִבִּיא כְּלִים לְחֻטָּאתוֹ - חֵבֵר לּוֹקַח מִמֶּנּוּ לְחֻטָּאתוֹ וּלְתַרוּמָתוֹ. אֲבָל הִבִּיא לְתַרוּמָתוֹ - אִין חֵבֵר לּוֹקַח מִמֶּנּוּ לְחֻטָּאתוֹ וּלְתַרוּמָתוֹ. הִבִּיא לְחֻטָּאתוֹ וּלְתַרוּמָתוֹ, שֶׁל חֻטָּאת - חֵבֵר לּוֹקַח מִמֶּנּוּ לְחֻטָּאתוֹ וּלְתַרוּמָתוֹ; שֶׁל תְּרוּמָה - אִין חֵבֵר לּוֹקַח מִמֶּנּוּ לְחֻטָּאתוֹ וּלְתַרוּמָתוֹ. חֵבֵר שְׁאֵמַר לְעַם הָאֶרֶץ: 'הִבִּיא כְּלִים לְחֻטָּאתוֹ' - חֵבֵר לּוֹקַח מִמֶּנּוּ לְחֻטָּאתוֹ וּלְתַרוּמָתוֹ. 'הִבִּיא לְתַרוּמָתוֹ' - אִין חֵבֵר לּוֹקַח מִמֶּנּוּ לְחֻטָּאתוֹ וּלְתַרוּמָתוֹ. 'הִבִּיא לְחֻטָּאתוֹ וּלְתַרוּמָתוֹ', שֶׁל חֻטָּאת - חֵבֵר לּוֹקַח מִמֶּנּוּ בֵּין לוֹ וּבֵין לְאַחֵר לְחֻטָּאתוֹ וּלְתַרוּמָתוֹ, וּבְלִבּוֹ שֶׁלֹּא יַעֲרִים. וְאִם הָעָרִים - הָרִי אֵלּוֹ טָמֵאִין. וְשֶׁל תְּרוּמָה - אִין חֵבֵר לּוֹקַח מִמֶּנּוּ לְחֻטָּאתוֹ וּלְתַרוּמָתוֹ. עִם הָאֶרֶץ שְׁאֵמַר: 'כְּלִים הִלְלוּ לְחֻטָּאתִי הַבֵּאתִי, וְנִמְלַכְתִּי עָלֶיךָ לְתַרוּמָתִי', הוֹאִיל וְנִתְיַחֲדוּ בְּרִשּׁוֹת עִם הָאֶרֶץ שֶׁעָה אַחַת - הָרִי אֵלּוֹ טָמֵאִין.

ה, הכל כשרין לקדש, חוץ מן החרש שוטה וקטן. רבי יהודה מכשיר בקטן. רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר: חרש שוטה וקטן שקדשו, ואחרים רואין אותן קדושין - כשר. טומטום - קדושו פסול, מפני שהוא ספק ערל, והערל פסול לקדש. אנדרוגינוס - קדושו כשר. ורבי יהודה פוסל, מפני שהוא ספק אשה. אשה פסולה לקדש.

ו. שולי כלי עץ, כלי עצם, וכלי זכוכית - אין מקדשין בהן. מגופה שהתקינה לכלי - כשרה לקדש בה. ביצת הנעמית - כשרה לקדש בה. החוקק אמת המים ועשה בה בית קבול, אף על פי שתלשוה המים וחרוהו - אין ממלאין בה, ואין מקדשין בה, ואין מזין ממנה, ואינה צריכה צמיד פתיל, ואין פוסלת את המקוה. תלשה וחרבה, וחשב עליה אחר תלישתה - ממלאין בה, ומקדשין בה, ומזין הימנה, וצריכה צמיד פתיל, ופוסלת את המקוה.

ז. מעין היורד למכתשת ומבקש לקדש בה - מפסיק ומנגב, וחוזר וממשיך את המים ומקדש. שקת שנממיות סוכבות אותה, אם היו מעורבות כשפופרת הנוד - קדוש אחד לכלן. ואם לאו - צריכה קדוש לכל אחד ואחד. רבי יהודה אומר משום רבי אליעזר: עשה לה עטרה של טיט, כדי שילכו מים לשם, בין שנטלת עמה ובין שאין נטלת עמה - כשרה. השקת של טיט, אם נטלת עמה - כשרה. ואם לאו - פסולה.

ח. שתי אבנים שהקיפן זו לזו ועשאן שקת, וכן שתי ערבות, וכן השקת שנטלקה לשנים; אומר רבי יוסי: בזו הלכה קפצתי לפני רבי עקיבא, ואמרתי לפניו: שתיהן אינן מקדשות! שהמים שבסדק אינן אגורין ככלי. ואם נגע בספוג שהמים חוצה לו - פסולה. ואם לא נפל אלא לתוך מקדשין - נוטלן וסוחטן, והמים כשרין.

<p>6</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>יט 19</p>	<p>עלות השחר _____ 4:45 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:53 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:16 שקיעה _____ 8:05 בבלי: גיטין פב • ירושלמי: תרומות נא • תוספתא: נגעים ח נ"ך: מלכים ב י"ב • רמב"ם: סדר התפילות: נסח ברמת התפילה וסידור ו-נסח הקדשי</p>
<p>7</p>	<p>שני Monday</p>	<p>כ 20</p>	<p>עלות השחר _____ 4:46 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:53 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:16 שקיעה _____ 8:04 בבלי: גיטין פג • ירושלמי: תרומות נב • תוספתא: נגעים ט נ"ך: מלכים ב י"ג • רמב"ם: סדר התפילות: מוסח וזוח נסח לבל הברכת האמצעיות עד שוב אינו צריך</p>
<p>8</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>כ"א 21</p>	<p>עלות השחר _____ 4:47 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:54 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:16 שקיעה _____ 8:03 בבלי: גיטין פד • ירושלמי: תרומות נג • תוספתא: פרה א נ"ך: מלכים ב טו-טז • רמב"ם: סדר התפילות: נסח היחיד עד סוף ספר אהבה</p>
<p>9</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>כ"ב 22</p>	<p>עלות השחר _____ 4:48 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:54 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:16 שקיעה _____ 8:01 בבלי: גיטין פה • ירושלמי: תרומות נד • תוספתא: פרה ב נ"ך: מלכים ב י"ח • רמב"ם: שבת א</p>
<p>10</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>כ"ג 23</p>	<p>עלות השחר _____ 4:49 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:55 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:16 שקיעה _____ 8:00 בבלי: גיטין פו • ירושלמי: תרומות נה • תוספתא: פרה ג נ"ך: מלכים ב י"ט-כ • רמב"ם: שבת ב</p>
<p>11</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>כ"ד 24</p>	<p>עלות השחר _____ 4:50 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:55 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:17 שקיעה _____ 7:59 בבלי: גיטין פז • ירושלמי: תרומות נו • תוספתא: פרה ד נ"ך: מלכים ב כ"א-כ"ב • רמב"ם: שבת ג</p>
<p>12</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>כ"ה 25</p>	<p>ראה מבה"ת, פרק ו עלות השחר _____ 4:51 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:55 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:17 שקיעה _____ 7:57 בבלי: גיטין פח • ירושלמי: תרומות נז • תוספתא: פרה ה נ"ך: מלכים ב כ"ג-כ"ד • רמב"ם: שבת ד</p>

מכרכים חודש אלול המולד: מיטוואך נאכמיטאג 4 מינוט און 17 חלקים נאך 5

מען יארף מקיל זיין און גרינגער מאכן פאר זינדיגע מענטשן צו קענען
תשובה טון. (ספר המדות אות תשובה סיון י"ט)